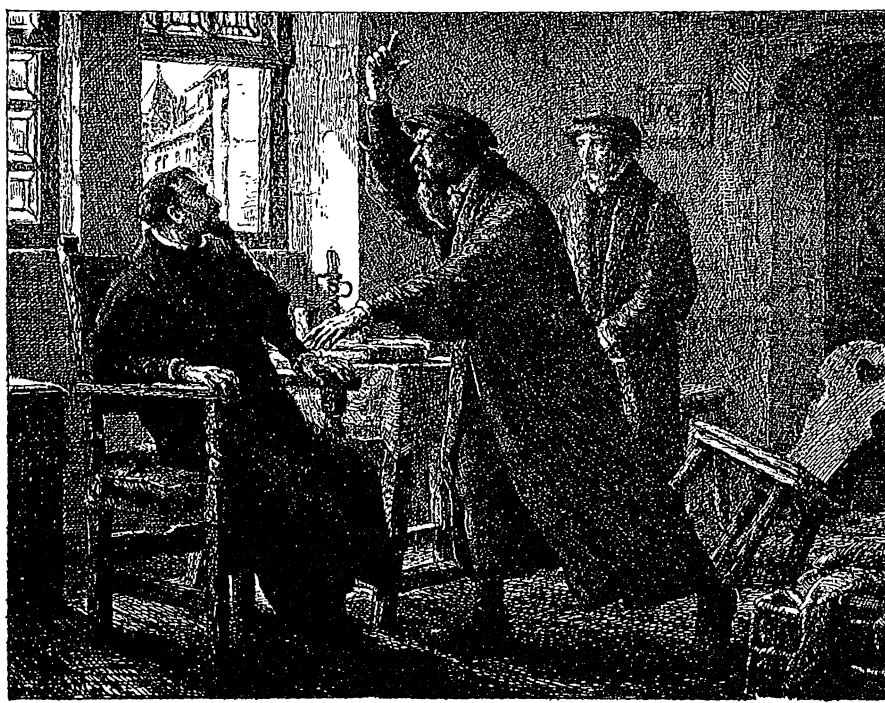

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Farel elhívja Kálvint Genfben (1536)

Jubileumi Kálvin év
Husadik évfolyam
2009. április

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Dr. Békési Andor: A jó Pásztor. János 10,16.....	143
Nagy Lajos: Minden emberrel békeességen éljete! Róma 12,18.....	146

Virágvasárnapi prédikáció

Csomány Árpád: Hozsanna, avagy felháborodás. Máté 21,10–11.....	149
---	-----

Prédikáció konfirmációra

Bodnár Lajos: Krisztusban való épülés. Kolossé 2,6–8.....	151
---	-----

Igehirdetési sorozat húsvét nagyhetére

Lőrincz István: Jézus öröksége.	
Mit hagyott a katonákra? János 19,23–24.....	154
Mit hagyott a jobb keze felől megfeszített gonosztevőre? Lukács 23,39–43.....	155
Mit hagyott Jézus hűséges tanítványára? János 19,25–27.....	156
Mit hagyott Jézus a szenvedő embereknek? Máté 27,46; János 19,28.....	158
Mit hagyott Jézus a bűnös világra? János 19,30.....	159
Mit hagyott Jézus Atyjára? Lukács 23,46.....	160

Prédikációk nagypéntekre

Magyar Imre: Aki a mi bűneinket elhordozta. 2Korinthus 5,21a.....	162
Visky János: A kiszolgáltattott Fiú. Róma 8,32.....	164

Prédikációk húsvét ünnepére

Józsa Ferenc: Halott voltam, de élek. Jelenések 1,17.....	168
Lőrincz János: Nálad tartom meg a húsvétot tanítványaimmal. Máté 26,18.....	170
Mohácsi László: E húsvét ünnepében. 1Péter 1,8–9.....	172
Szakács Zoltán: A feltámadás csendje. János 20,8.....	174
Visky István: Az enyém is! János 20,28.....	176
Visky János: „En vagyok... az Élő...” Jelenések 1,17–18.....	179

Sákramentumos prédikációk

Úrvacsorai igehirdetés

Visky János: Krisztussal való szent egyesülés. 1Korinthus 11,23–29.....	183
---	-----

Keresztelési igehirdetés

Illyés Tamás: Ne félj, mert megváltottalak! Ézsaiás 43,1b.....	184
--	-----

A Genezárét partján

Gyökössi Endre: „... figyelték mindezt.” Máté 27,55.....	186
--	-----

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliáoráira

Toth Anna: A szenvedésről – kálvini református tanításunk szemszögéből. János 9,1–3; Zsidókhoz 13,3.....	188
---	-----

Fiatál házások bibliáorája

Móra László Tibor: Noé – a családmegtartó. 1Mózes 6,8–11; 7,13–16; 8,15–20.....	189
---	-----

Temetési igehirdetés

Ötvös József: „Elvégeztetett!” János 19,30.....	192
---	-----

A címlapon: Farel elhívja Kálvint Genfben (1536).

A hátlapon: Kálvin János imádsága.

Vasárnapi prédikációk

Dr. Békési Andor

A jó Pásztor

Alapige: János 10,16

Bibliaviasa: Zsoltárok 23,1-6

A római katakombákban, az öskeresztyének temetkezési helyein különböző Jézus-ábrázolásokat találtak. Ezek között gyakran látjuk Jézust, mint jó Pásztort, aki vállán viszi megfáradt, elalélt juhát. Érthető. Amikor az ember az út végén halálosan elfárad, és végül a test sírba rogy, egy pillanatra nyilván úgy tűnik, hogy minden elveszett. Ilyenkor kibeszélhetetlen vigasztalást, a süllyedő lábaknak szilárd talajt jelent a jó Pásztor alakját látni, szavait hallani. És ha egy lélegzetvételnyi időre megrendülne az elmenők szíve arra a gondolatra, hogy a kereszten maga a jó Pásztor is szenvedett, elhagyottá lett, végül karja holtan hullt alá, és talán nem is tudna nekik segítségükre lenni, a jó Pásztorra lett Fiú siet egy másik erős, soha meg nem remegő kézre mutatni: *senki ki nem ragadja őket az én Atyám kezéből*. A halál sem – ezt hirdetik az öskeresztyén Jézus-ábrázolások.

De az élet? – kérdezhajtuk a ma emberére fordítva a tekintetet. Az egyik ismert svájci igehirdető a világháború borzalmait közt beszélt a jó Pásztor példázataról. Akkor mondta, majd le is írta, hogy a megtartatást, biztóságot kereső világban a jó Pásztor példázata újra kezd népszerű lenni. Semmi sem jelent a megrendült emberi szívnek többet, megnyugtatóbbat, mint amikor hallja: Ne félj, én vagyok a jó Pásztor! Ez is érthető. De mi tovább kérdezőnk: csak ilyen kivételes élethelyzetekben volna időszerű a példázat? Csak a sír közelében, csak a háborúk „kincset, életet, hitvest, gyermeket” veszejtő rettentései közt lenne életmegtartó ereje, máskor nem? Kitűnik, hogy nemcsak akkor, hanem a mindennapok küzdelmeiben is, a puszta létért folytatott harcban, melynek elkeseredésében az egyik ember könnyen a másik ember farkasává válhat. Igen, nemcsak a haláltól megrettent ember, hanem az élet szorongattatásaiban Istenre utaltságára rádőbönő ember örök hívása ez: Pásztor, gyere már!

A pásztor ismert személy volt keleten elsődleges és átvitt értelemben is. Alakja hozzártartozott a mindennapi élet képehez. Fejedelmek, királyok, amikor népük iránti felelős gondoskodásukat akarták kifejezésre juttatni, szívesen nevezték magukat népük pásztorának. A megígért dávidi sarjat, a Messiást is pásztornak nevezi a próféta. (Ez 37,24) Amikor Jézus pásztornak, hozzá a jó, azaz jog szerinti, az igazi pásztornak mondja magát, akkor a Messiás-király igényét és jogát veszi magára, és egyben Isten országlásának elérkezését jelenti be. Ez keltett határtalan örömet övéiben, ellenségeiben viszont megütözést és haragot.

Jézusnak nem lehetett könnyű a helyzete abban a pillanatban. Külsején nem lehetett látni, hogy Ő a jó Pásztor. Homlokán nem lehetett észrevenni a kiválasztottság csillagát. Az Atya a maga idejében igazolni fogja majd a Fiút, akit Ő küldött Pásztornak a világba. De mi lesz addig? Itt van a példázat egyik időszerű üzenete. Az alászállásnak és megálázkodásnak az emberi értelmet felülhaladó titka ez: most csak juhait igazolhatják Őt a világ előtt! A juhok feltétlen ragaszkodása, szavaira való figyelése ma az egyetlen bizonyíték amellet, hogy Ő az igazi Pásztor! Gondolunk-e arra, hogy Pásztorunk neve segítségül hívásának, tehát az imádkozásnak és az Igéjére való egybeseregülésnek, tehát az istentiszteleten való részvételnek ilyen tanúságtévő, a kívülállók előtt a Pásztort iga-

zoló jelentősége, szolgálata van? Vállaljuk-e ezt küldetészerű hűséggel? Mert Pásztorunk hű Pásztor! Ő ugyanis ma még csak azzal bizonyíthatja igényének jogosultságát, hogy hű marad övéhez: ragaszkodik nyájához, szüntelen kockáztatnak teszi ki magát, a végen pedig meghal értük. A nagypénteki keresztre nyugodtan lehetett volna ezt írni: Én vagyok a jó Pásztor!

Az igazi Pásztort meg lehet különböztetni, de nemcsak őt: juhait is. Amikor magáról beszél, ezért beszél ugyanakkor a juhokról is, a vele való személyes kapcsolatukról, életét-jövőt meghatározó összetartozásukról. Ez annyira létfontosságú ma is, hogy nem beszélhetünk Jézusról, mint az igazi Pásztorról anélkül, hogy meg ne kérdeznők egyen-egyen: vajon én a Jézus juha vagyok-e? Nekem van-e vezetőm, táplálóm, biztonságot, békességet adó Gazdám itt a földön, és lesz-e általa és vele örök életem, túl az életen? Ha valahol, akkor az Ige itt megmér bennünket. Aki ezt a példázatot meghallotta, az nem maradhat többé hamis biztonságban. A jó Pásztor példázatának meghallása a döntés alkalma.

Akik Jézus juhai, azok meghallják hangját. *Az én juhaim hallják az én szót.* (Jn 10,27) Éppen erről lehet megismerni őket. A hangot hallva felkapják fejüket, nyugtalanok lesznek, keresik, honnan jön a hang, hogy felé induljanak. Ez a megnyílt fül, ez a belső hallás nem embertől való: a Szentlélek ajándéka ez, a hit megszületése. Jézus hangjának igen széles skálája van. Övéhez nyájas és szelíd, együttérző és bátorító, de kemény és ítéletes a farkasokhoz. Az élet bábeli hangzavarában egyszer halkabban, máskor erőteljesebben szól, de ott van velük minden élethelyzetükben. Ha elalszanak, mint egykor a tanítványok, mihelyt meghallják a hangot, azonnal felébrednek. Ha egy időre közönyössé válik a szívük Isten és az ember dolgai iránt, a megszólaló hang felkorbácsolja lelkiismeretüket és új felelősséget ébreszt bennük. Ha kicsinyhitűség fogja el őket, megszólal a hang: *Ne féljete!* Ha háborog a lelkük, ezt mondja nekik: *Békességet adok nektek!* Ha hűtlenségre hajlik a szívük, így kérleli őket: *Ti maradjatok meg az én szeretetemben!* Ha engedetlenségeik idején keményen csattan a Pásztor hangja, azt is elfogadják, mert tudják, hogy aki megfeddi, meg is vigasztalja őket. Annyira kötődnek ehhez a hanghoz, hogy valósággal éleletsükséglet lesz az számukra, bajban, bánatban csak esdekelnit tudnak utána: *Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!* Kedves ez a pásztori hang nekik, mert ismerik és szeretik azt, akitől jön. Lehet, hogy másoknak nem sokat jelent, de az ő szívük erre van ráhangolva, ők élni se tudnának a hang, az Ige nélkül. Egyetlenegy dolog fontos számukra: hogy hallótávolságban legyenek mindig Pásztorukkal! Csendes percek, ighallgatások! Ezért a hallótávolságért folyik a küzdelem mindennap és minden vasárnap!

Övéi Hozzá mennek, majd engedelmesen utána. Ahol a Pásztor hangját meghallják és jól hallják azt, ott mindig mozgás támad, indulás történik. Nem mindig történt ez így a múltban. Hallották a hangot, de nem indultak el utána, hanem megmaradtak a rendházak, templomok árnyékában, ezért maradt el a tett, a Jézus-követés gyümölcse. Ma már tisztán látjuk, hogy a Jézushoz tartozásunk ezen múlik: *Az én juhaim hallják az én szótmat és követnek engem!* Ha elmarad az indulás, a követés, akkor elvétetik a hozzátartozás bizonyossága. *Aki nem engedelmeskedik az Igének, az nem Jézusé.* (Kálvin) Pedig jaj, de sokan úgy vannak, mint az írástudó, aki megértette, hogy a vele menés a Jézushoz tartozás ismérve, és ezt mondta: *Uram, követlek téged, akárhová mégy!* (Mt 8,19) Mondta, de nem tette. Mert jól értette, a hangsúly valóban ezen van: akárhová. Nem maradni a templom meghitt légkörében, hanem indulni és menni oda, ahová Jézus megy. És Jézus mindig oda megy, ahol emberek vannak, emberek, akiknek kenyér kell, jó szó kell, szociális igazság kell, békesség kell. Jellemző, hogy a példázatban az induláshoz nem kell rábeszélés, nem kell annak szükségességét vagy sürgősségét se bizonygatni: elég a hang, az Ige, amely mögött ott áll a Pásztor áldozatos életével, mindent

vállaló szeretetével. Itt tűnik ki, hogy a hit, míg egyfelől kész engedelmisség, ugyanakkor határtalan bizalom is. A Pásztor iránti bizalom nélkül a juh megmaradása, élete elképzelhetetlen: csak a vele menés vagy a halál közt választhat. Az élet mellett döntve indul teljes bizalomban a Pásztor nyomában. Ebben kell nekünk is megújulnunk, hogy – amint reformátorunk tanította – *növekvő engedelmisségben, szinte szemlehunyva* követhessük Urunkat, akárhová megy előttünk.

Övéinek bizonyosságuk van örök életükről. *És én örök életet adok nekik és soha örökké el nem vesznek.* (Jn 10,28) Ezt mondja az Úr övéinek, és ők bizonyosak ebben. Ez a bizonyosság, amit maga az Úr őriz meg szívükben: világot, halált legyőző erővé lesz számukra. Félni a haláltól: kimondhatatlanul romboló, életet megbénító. A haláltól való félelmet csökkentheti a nagyobb tudás, az elért siker, a „nem volt hiába” látása, de elvenni csak az veheti, amit Jézus ígér és ad: az örök élet bizonyossága. Nem az, hogy nem halok meg egészen, hanem az, hogy semmiképpen nem veszek el, hanem a síron túl is élek. Mégpedig úgy, hogy a Pásztorral való boldog viszonyomat nem zavarja többé semmi, se a bűn, se az ördög, se a világ. Örök életet ad nekik! Nem majd egyszer, hanem már most adja, ha annak teljessége még várat is magára. Már most bevezeti őket az Atyával való közösségbe, amelyben nemcsak ígéretképpen, hanem valóságosan: igazság van, békesség van és öröm van. És mindenekfelett: élet! *Hát élet ez?* – kérdezte valaki elrontott élete roncsaira mutatva. Nem. Amit Jézus ad, az az élet, mert abban kezdeteiben, ahogy Káténk tanítja, a mennyei ételnek minden vonása megjelenik már itt a földön. Ott majd a szeretet lesz minden mindenkben, de ugyanaz a szeretet lesz ez, aminek már ízét vették és vehetik naponta övéi a Szentlélek által. Ott lesznek majd igazán hasonlók mennyei Urukhoz, de már most adatik nekik a kegyelem, hogy tükrözhesék annak vonásait és sugározhassák lelkületét. Az örök boldogság felülmúl majd minden emberi elképzelést, a hívőknek valóban csak akkor lesz részük abban, amit szem nem látott, fül nem hallott, és mégis – ez az ajándék is feladattá lesz számukra –, „kezeteiben” mindezt már most látniuk és láttatniuk kell, hogy kívánatos és meggyőző lehessen az másoknak is. Azt jelenti ez, hogy a mennyei élet nem az ellentéte a földinek, hanem: folytatása, kiteljesedése annak, ami már itt elkezdődött. Nem lehet, hogy a földön embertelen nyomorban éljenek az Isten képét hordozó emberek, és mi azzal vigasztalódjunk, hogy majd egyszer a mennyben teljes boldogságban lesz részük. Az örök élet bizonyossága és az a tudat, hogy nemcsak egykor, hanem már most is az Atya erős kezében van az életük: ösztönzést és bátorítást kell hogy adjon nekik lankadatlanul munkálkodni azon, hogy a földi élet minden viszonylatában híven tükrözze amaz eljövendőnek a valóságát: emberek és népek közti szociális igazságban, igazi békében élhessenek és szükölködő ne legyen köztük. Nyilván erre vonatkozik a világos beszéd: *Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővülkedjenek!*

Akik ismerik a Pásztort, azoknak ismerniük kell egymást is. *Én ismerem az enyéimet és engem is ismernek az enyéim.* (Jn 10,14) Ez a kölcsönös, személyes ismeret az alapja minden továbbinak. Az Atya és a Fiú közti bensőséges viszony ennek a modellje. Ebben: bizalom van, szeretet van és csodálat van. A megmentett, a bekötött és meggyógyult bárány nézhetett így fel pásztorára! De ez áll övéire is. Aki viszont már így néz fel Urára, annak másként kell néznie azokra is, akik éppen úgy Gazdájának tulajdonai, megmentettjei, mint ő. Jézus nem szól külön a juhok egymás közti viszonyáról. De nyilván ezt pótolja, amikor később így köti övéinek a szívére: *Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.* (Jn 13,34) Az a szeretet, amely a közös Pásztorhoz köti őket, egymással is össze kell hozza és kösse őket. Keresni kell egymást, találkozni kell egymással, hogy megismerjék egymást azzal az ismeréssel, amely egy a szeretettel. Ez valóban jellé válik. Erről tudják meg, hogy Krisztus követői itt vannak a világon,

igaz, szokatlan módon, juhokként. De miért éppen ilyen bamba, védtelen állathoz hasonlítja őket? Nagy reformátorunk szerint „azért alkalmazza ezt a nevet a hívőkre, mert azok átadják magukat Istennek, hogy vezesse őket a legfőbb Pásztor által, és hogy levette természetük vadságát, legyenek szelídek és taníthatók”. Meglepő, sőt talán botránkoztató is hallani, hogy a jó Pásztor mindig – és most talán még inkább – ilyenekkel vívja meg csatáit és nyeri meg győzelmeit a nagyobb részében az agresszióra és taníthatatlanságra irányt vett világban.

(Megjelent a *Képes Kálvin Kalendárium* 1977-es számában.)

Nagy Lajos*

Minden emberrel békességesen éljete!

Alapige: Róma 12,18
Bibliaalvasás: Róma 5,1–11

Hívó emberek vagyunk együtt az istentiszteleteken az Úr hajlékában. Nemcsak hiszünk valamennyien az élő, örökkévaló Úristenben, hanem hittel tekintünk fel arra a könyvre is, amelyet minden istentiszteleten kinyit előttünk az igehirdető, és belőle felolvas egy-egy szakaszt. Hisszük, hogy a Szentírás magában foglalja a láthatatlan, örök Isten kijelentését. Hittel hallgatjuk belőle a felolvasásra kerülő részeket, kijelentés az számunkra. Isten jelenti ki, teszi nyilvánvalóvá előttünk szentséges lényét és akaratát. Amikor egy-egy olyan üzenetet hallunk, amely életünkre, s annak irányítására vonatkozik, az számunkra nem egy vélekedés, nem is tanács, hanem parancs, az örökkévaló Úrnak a parancsa. Hitben hallani e parancsokat azt jelenti, hogy mint szolgák az ő uruknak szavát, úgy fogadjuk a parancsoló szót, és annak engedelmeskedünk.

Az a rövid mondat, amelyet ma olvastunk fel a gyülekezetben, nyelvtanilag parancsoló módban áll. A tartalma a hívó ember számára nem tanács csupán, hanem parancs, isteni parancs. Tehát úgy fogadjuk. Igaz, hogy nem úgy kezdődik, hogy „mondá az Úr” vagy „szóla Jézus ez igéket”, hanem az egyik apostoli levélből olvastuk fel. De e levél olyan meghagyás, amelyet a Bibliában több helyen olvashatunk. Ezek között a helyek között számunkra a döntő az, amit a kijelentés teljességének hordozója, Jézus mondott és mond. Az Úr Jézus pedig nem egyszer, hanem többször is intett arra, amit Pál itt így fogalmazott meg: „Minden emberrel békességesen éljete.” Jézus a Hegyi Beszédben boldogoknak mondja a békességre igyekvőket, s a két nagy parancs közül az egyiket így fogalmazta meg, egybehangzóan a teljes Szentírással: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” A Krisztus tanítványai, s így az első keresztyén gyülekezetek számára sem maradt titok Jézusnak a keresztyén élet folytatására vonatkozó ezen alaptörvénye. Ezt élték és élni akarták. A szeretet, a felebaráti szeretet gyakorlásának útját egyengették az olyan meghagyások, mint amelyet ma is felolvastunk. Ilyenszerű meghagyásai Pál apostolnak más leveleiben is olvashatók. A thesszalonikai első levélben (5,13) ezt olvassuk: „Egymással békességben éljete!”, a korinthusi második levélben pedig így: „Egy értelemben legyetek, békességben éljete” (13,11). Az egymás között való békességes életet tehát itt a gyülekezeteknek a figyelmébe ajánlotta. Szentíráson kívüli források is igazolják azt, hogy az első keresztyén gyülekezetekben ez a belső békesség és az egymás iránti szeretet olyan újszerű és csodálatos volt, hogy felfigyeltek rá a gyülekezeten kívüliek is, és ez a szeretetteljes egymás iránti viszonyulás és az e szerint való élet nagy

* Volt Marosvásárhely–Gecse utcai lelkipásztor.

lendületet adott a Krisztus tudománya terjedésének. Itt azonban az apostol nemcsak azt írja, hogy egymással éljenek a keresztyének békeességben, hanem azt írja, hogy minden emberrel békeességben éljenek. Kiknek írta ezt először? A római gyülekezetnek. A hatalmas Róma városában elenyészően kicsiny közösség volt akkor a keresztyén gyülekezet. Egy nagy világváros forgatagában éltek. Az apostol az isteni kijelentés fényébe állítva életüket, nemcsak az egymás, hanem minden ember iránti békeesség indulatra inti őket. Nem magányosan áll ez a gyülekezeten kívüli világ felé irányuló, szeretetre és békeességre való intés. A zsidókhöz írt levélben is olvassunk egy hasonló meghagyást: „Kövessétek mindenki irányában a békeességet!” (12,14) E meghagyások egybehangzának azzal a krisztusi kijelentéssel: „Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak.”

Van-e időszerezése ma ennek a parancsnak a mi életünkben? Hogy van-e időszerezése e parancsnak, arra próbáljunk úgy felelni, hogy állítsuk oda önvizsgálatunk elé a mai nap eddig eltöltött óráit, s aztán az elmúlt hetet, és kérdezzük meg, hogy békeességesen éltünk-e minden emberrel? A „minden emberen” az emberiséget szokás érteni. A feltett kérdésre esetlegesen úgy válaszolunk, hogy arról a békeesség indulatról teszünk bizonyosságot, amelyet érzünk, anélkül, hogy különbséget tennénk ember és ember között. Így azt mondhatjuk, hogy nemcsak békés szándékot hordozunk a keblünkben a néger, a japán, a kínai, a Vietnám, a Korea lakói vagy az arabok és izraeliták iránt, hanem valamennyitüket testvérünknek ismerjük, s csodálkozunk azon, ha itt és amott újra és újra háborúkat tapasztalhatunk. „Mi nem vagyunk ilyenek” – büszkélkedünk önmagunkban. „Mi minden ember iránt békeesség érzést hordunk magunkban.” Itt az apostol nem érzésekről beszél, hanem életről. Gondoljunk hát az életünkre, s főleg azokra az emberekre, akik között folyik a mi életünk. Mit mutat e tekintetben az otthonunk, a munkahelyünk: az iroda, a műhely, ahol dolgoztunk az elmúlt héten, a szomszédságunk, akik között éljük életünk hétköznapijait? Ha most nyilatkozni kellene mindenikünknek teljes nyíltsággal, bizonyos, hogy lennének olyan testvérek, akik kénytelenek lennének elmondani, hogy ma is volt békétlenség a családjukban. Ha talán ma úrvacsoraosztás lenne, el sem jöttek volna a templomba a régi szokásokhoz híven, mert a békétlenség felkavarta a lelkiüket. Még többen szólhatnának arról, hogy harag, sértődés, gyűlölködés, szóváltás színtere volt a múlt héten is munkahelyük. Ha pedig azt kellene elmondani, hogy van-e olyan testvérünk, aki ne lenne haragban valakivel, vagy legalábbis ne neheztelne valakire, akkor azt hiszem, hogy mélységes hallgatással felelnének a kérdésre, mert bizony újra és újra előfordulnak békétlenségek sorainkban, és nem felesleges dolog az, amikor ma az ige arra int, hogy embertársainkkal békeességesen éljünk, mert ez a békétlenség egyéni és közösségi életünk boldogságának felperzselője.

Érdekes meghallgatni a 16. században élt Kálvin Jánosnak A zsidókhöz írt levélből idézett igéhez csatolt magyarázatának megállapítását. Ezt írja: „Az emberek úgy születtek, hogy – úgy látszik – mindannyian kerülgetik a békeességet, mert mindenki csak magával törődik, s azt akarja, hogy mások tőrjék az ő szokásait, ő maga azonban nem méltóztatik alkalmazkodni a mások szokásaihoz. Tehát, ha nagy erőfeszítéssel nem követjük a békeességet, sohasem fogjuk azt megtartani, mert minden nap sok minden történik, ami alkalmat ad a viszálykodásokra.” Négyszáz éve írta le e pár mondatot Kálvin. Azóta változott a világ, de nem sokat változott az ember. A békétlenség fennáll, éppen úgy, ahogy fennállott a keresztyénség első századában, amikor Pál írta levelét a rómaiabeliekhez. Sokan nem törődtek és nem törődnek embertársukkal, csak a maguk céljait látva maguk előtt, mitsem törődnek a békeesség életre intő szóval.

Vannak köztünk olyan testvéreink, akik múltjukban próbáltak már harcolni egy-egy közösség keretén belül valamilyen komoly és nemes ügyért. Az ilyen testvérek emlé-

keznek arra, hogy egy ilyen eszmei harcnak milyen hátravetői és akadályozói azok, akik „a minden emberrel való békességes élet és élni akarás” címkéje alatt kitérnek a harc vállalása elől, nem állanak ki a jó és igaz ügy mellett csak azért, hogy az ellenkező oldalon állóknak, vagy a más véleményen levőeknek ne okozzanak bántást. Sok ilyen magát exponálni nem akaró ember volt és van. Az ilyen testvérek felé elsősorban hadd hangoztassuk a felolvasott igének e megállapítását: „ha lehetséges, amennyire rajtatok áll” Tehát az apostol sem minden esetre mondja a békességes életet. Van olyan helyzet, amikor nem lehetséges a békességes élet. Kálvin írásmagyarázatában két dologtól óv különösen: 1. „Ne törekedjünk annyira kegyeltek lenni (a békességes életben való igyekvésben), hogy vonakodjunk bárkinek a gyűlöletét is magunkra vállalni Krisztusért, valahányszor a szükség úgy kívánja. 2. „A szívesség hízelgessé ne fajuljon úgy, hogy a békesség megtartása végett az emberek bűneinek ne hízelegjünk.” A „ha lehetséges” és „amennyire rajtatok áll” feltételét Kálvin szerint „az istenfélelem és a szeretet szabálya szerint kell megítélnünk, úgy, hogy a békességet meg ne rontsuk, legfeljebb, ha az említett eset valamelyike kényszerít reá.”

Hadd hangsúlyozzuk ki egyben azt is, hogy azzal, hogy az apostol ezt a megállapítást teszi: „ha lehetséges”, ezzel nem szűkíti a hívő ember előtt ezt a parancsot, hanem kitágítja. A lehetőség határáig el kell menni abban, hogy a békességért eltűrjünk bántásokat, elnézzünk hibákat, engedjünk a jog teljes szigorából, csak hogy embertársainkkal békességben és békességesen élhesünk.

Amikor ezt az isteni parancsot így végighallgattuk, talán annak a csendes megállapításával, hogy ez számunkra sok újat nem mondott, arra kell gondolnunk, hogy az embertársainkkal való békességes életnek nem az a hibája, hogy ne tudnánk azt, hogy szeretetben és békességben kell élnünk, hanem az, hogy nem tudunk engedelmeskedni a parancsoknak. Az, hogy felkél bennünk a belső indulat, hogy nem tudunk parancsolni önmagunknak, s éppen akkor, amikor a legjobban akarjuk a békességet és a csendességet, akkor tör ki a botrány, akkor tör ki a családban vagy a közösségben a gyűlölködésnek és haragnak a tűzhányója. Az a kérdésünk, hogy van-e előfeltétele annak, hogy békességesen élhesünk embertársainkkal? Annyi bizonyos, hogy ehhez hozzátartozik annak a tudása, hogy Isten a szeretetet és a békés életet akarja embertársainkkal. De hogy embertársainkkal békességben élhess, annak lényeges feltétele az, hogy élj békességben Istennel. Pál apostol nem azzal kezdi a Rómaiakhoz írt levelét, hogy ezt az erkölcsi, és a hozzá kapcsolódó parancsolatokat megírja, hanem levelének első felében ír az Istennel való békességről. Ennek a megbékélésnek az egyik legkifejezőbb összefoglalása az ötödik fejezet első verse: „Megigazulván hit által, békességünk van Istennel, a mi Urunk Jézus Krisztus által.” Ugyancsak Pál apostol ekként ír a 2Kor 5,19–20-ban: „Minthogy az Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nékik az ő bűneiket, és reánk bízta a békéltetésnek igéjét. Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel.”

Miért nincs békesség az otthonodban? Miért nem tudsz békességben élni embertársaiddal? Mert nincs békességed Istennel. Aki hittel elfogadja Istennek azt a békességét, amelyet szerzett a golgotai kereszttel, az másként néz embertársaira, mint addig tette. Az tudja, hogy én is éppen olyan nyomorult bűnös vagyok, mint a másik. Az tudja, hogy a békesség Istene könyörületből nem tiport el engem. Az nem néz felülről a másokra, hanem szeretettel és irgalommal. Az tudja, hogy ennek az irgalomnak és szeretetnek nem volt gátja. Krisztus a halálra ment. Menj oda Istenhez a magad nyomorult életével, Krisztus keresztyénél találj meg a békességet Istennel, hogy békességesen élhess embertársaddal úgy, hogy ebben a békességben és szeretetben hú maradj a te Uradhoz mindvégig. Ámen.

Virágvasárnapi prédikáció

Csomay Árpád
Biharszentjános

Hozsanna, avagy felháborodás

Alapige: Máté 21,10–11

Bibliaalvasás: Máté 21,1–17

Virágvasárnap ünnepén öröm tölti el a szívünket, hiszen lélekben mi is bekapcsolódhatunk azok sorába, akik egykoron, az első virágvasárnapi ünnepen Jézust követték, amikor bevonult Jeruzsálembe. Nem is akármilyen bevonulás volt ez! Diadalmas! Ez inkább a tanítványok és a nép viselkedéséből látszik, akik királyként ünnepeleik és dicsőítik. S ez rendjén is van, mert Jézus Krisztus valóban király, Ő a királyok Királya. Csakhogy az akkori tanítványok és emberek földi királyt láttak Benne, aki reménységük szerint majd megszabadítja őket a római rabságból. Ezzel szemben Jézus szemérmesen vonul be, aki nem pusztítani és háborúskodni akar, hanem éppen ellenkezőleg: kegyelmet gyakorolni. Igaz, hogy amikor meglátja, hogy az Atyja házát, az imádság házát az emberek „latrok barlangjává” tették, szent haragjában kiűzi őket a templomból.

No, de ne siessünk a dolgok elébe! Egyelőre lássuk azt a Jézust, Aki dicsőítések közepette vonul Jeruzsálem felé. Az emberek éljenek, hozsánnát zengedeznek, palmaágakat és virágokat hintonak eléje, még felső ruháikat is leterítik szőnyegképpen, hogy azon vonuljon az Úr Jézus. Micsoda dicsőséges csapat! S ez a tanítványi csoport egyre jobban növekedik, egyre több ember csatlakozik hozzájuk, egyre harsányabban éljenek és magasztalják Jézust. Ki ne vágya egy ilyen menetbe beállni?! Egy ilyen diadalmas menetbe! S közben büszkén széttelkeni! Nem kell ugyan semmit sem mondani, de leolvashatnák arcunkról a gondolatainkat is: Látjátok, főpapok? Látjátok, farizeusok? Látjátok, írástudók? Ez a mi Mesterünk! Hiába áskálódjatok ellene! Hiába akartátok ellehetetleníteni a nép előtt! Hiába minden! Ő Úr és Király! Ezt gondolhatták a vele vonulók, ám egyszer csak mintha minden megváltozna...

Ez a diadalmas csapat beér Jeruzsálembe, s ott már más a helyzet. Mintha minden megváltozna. Úgy is van, egy egészen más világ fogadja őket, egy egészen más sokaság! A tanítványok és az Úr Jézust követő sokaság arcára fagy a mosoly, eltűnik arcukról az öröm s nem értik, hogy mi történt. Ugyanis „amikor bemegy vala Jézus Jeruzsálembe, felháborodék az egész város”. Érdekes! Ahol Jézus megjelenik, ott mindig felháborodik valaki és felbolydul egy közösség. Azok, akik nem látják igazán, hogy ki is Ő.

Már e világra való jövele, megszületése alkalmával is „Heródes király... megháborodék és vele együtt az egész Jeruzsálem...” (Mt 2,3) Nyugtalanság fogta el. Jaj, ő lesz a király! Tegyük el láb aló! Csak okosan, különben nem fog sikerülni! De a bölcséket Isten figyelmezteti. Ne menjetek vissza Jeruzsálembe!

Ugye, testvérem, ismerős e kép?!

Az első keresztyének Krisztus mellett való kiállása vajon nem háborította fel a Római Birodalom császárait? Üldözték is őket s sokan mártíromságot vállaltak Krisztusért, de meg nem tagadták!

S a reformációt követő ellenreformáció idején lelkipásztoraink és tanítóink kiállása nem háborította fel, nem háborította meg a megromlott egyház főpapjait?! S kiadták a parancsot: Gályára velük! Vagyonukat elkobozni! Hozzátartozóikat ellehetetleníteni! De az Úr nem hagyta cserben őket!

A diktatúrában uralkodó „királyok” is ugyanezt tették! S a kiskirályok is, a pártaktivisták és a talpnyalóik. Hogy megháborodtak! Hogy felháborodtak! Mennyi nyugtalan-

ság és félelem volt a szívükben, ha az egyszerű lelkipásztorokat, tanítókat, Krisztust Uruknek valló embereket bebörtönözték, hogy aztán a kint levőket elnémissák. Kicsoda ez a Jézus? Mit akar ez a Jézus a mai modern világban? El vele! Félre vele! És az Őt követőket is elnémitani! Félreállítani! De csak okosan! Magasztalni a népet, hogy: te vagy életed ura! Hatalmas vagy, bölcs vagy! Mindent elérsz és mindent létrehozatsz! Templom? Majd magtárat csinálunk belőle! Iskola? Elnémítani az imádságot, az ígét a gyermekek ajkán a pionírdobokkal és pionírtrombitákkal! Elfoglalni őket, amikor templomba hív a harang! De a „bölcseknek” akkor is szólt az Úr: Ne hallgassatok rájuk! Ne higgyetek nekik! Más úton menjetek! A Lélek ösvényén tovább Jézussal! És nem bánták meg! De leáldozott a véres „heródesek” dicsősége és a talpnyalóiké! Az Úrban bízők pedig nem csalatkoztak. No, de ne a múlt bűnein rágódjunk!

Mi hogy vagyunk ezzel a Jézussal? Vajon mi mindig a Jézust diadalmasan követők csoportjában vagyunk? Mi nem kérdezzük-e meg néha: Kicsoda ez? Kicsoda ez a Jézus, aki beleszól az életembe, no meg a körülöttem levő világ életébe? Ő fogja megszabni, hogy mit tegyek?! Ő fogja majd megmondani, hogy mi a helyes?!

Ó, nem! – mondják sokan. Vagy ha nem is mondják így ki, de úgy élnek, mint akik nem adnak semmit Jézus tanácsaira, intő szavára. S mert a szülő megkérdezi: Kicsoda ez a Jézus, aki bevonul hozzánk és templomba hív? Hát nem tudja, hogy fáradt vagyok? Vagy: Hát nem tudja, hogy vasárnap is dolgoznom kell? Hát Ő akarja gyermekem szórakozását elvenni? Most fiatal. Élje a maga életét! Táncoljon, vigadjon! Nem baj az, ha vasárnap hajnalban jön haza a mulatságból! Hadd aludjon, pihenje ki a fáradságát! Miért is menne templomba? S közben nem veszi észre, hogy hiába ad meg mindent gyermekének, ha a gyermek lelke éhes és szomjas marad! S egyszer csak keservesen sír az anyja, majd az apja is, s ki tudja ki még: mi lesz vele, az elzúllott, a kismizett, a Sátán rabságában levő barátok és barátnők között elbukott gyermekkel! S tényleg, kedves szülők, ti felháborodtok, ha Krisztus valamely szolgája megkérdez benneteket? Azt mondjátok: Kicsoda ez? Hogy mer beleszólni életünkbe?

Más: Fiatalok, lányok és fiúk, sajnos, egyre többen egy idő után csak úgy egyszerűen összeköltöznek! Szülői engedéllyel! Mert hát tudják, látják ők ezt! Csakhogy nem tudnak oda hatni, hogy erre az együttlétre Isten áldása kellene, mint egy tiszta házasságban. Kicsoda ez a pap, vagy ez a barát, aki Krisztussal haladva az élet útján inti és figyelmezteti őket? Kicsoda ez? Felháborodnak és megháborodnak s mondják: mások is ezt teszik! Ki vagy te, hogy beleszól az életünkbe?

Kicsoda ez, Aki beleszól házasságomba?! Ha válni akarok, hát otthagynom a feleségem, vagy férjem!

Kicsoda ez, Aki a megkonfirmálttól azt kéri, hogy tovább járjon a templomba?!

Kicsoda ez, Aki nekem is megmondja, hogy mit ne tegyek, pedig az kedves és élvezetes nekem?!

Mennyi kérdés! S milyen jó, hogy ezek után jön egy egyszerű felelet! Van egy másik embercsoport, aki kimondja, aki megvallja: Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta. S milyen jó, hogy mi is ehhez a sokasághoz tartozunk! Sőt, mi már többet is tudunk erről a Jézusról. Nemcsak azt, hogy Ő próféta, hanem azt is, hogy ez a Jézus a mi életünk Ura, a mi életünk Megváltója. Ez a Jézus gyógyított meg annyiszor már testileg-lelkileg! Ez a Jézus vigasztalt meg gyászunkban, elkeseredésünkben. Ez a Jézus adott békességet, amikor háborgott életünk tengere a szívünkben. Ez a Jézus üzte ki, üzte el a démoni gondolatokat és érzéseket. Ez a Jézus szenvedett értem! Ez a Jézus imádkozott értem a Gecsemáné-kertben és a kereszten! Ez a Jézus mondta ki az én megváltásomra nézve is: Elvégeztetett!

Virágvasárnap és életünk minden idejében mi már így tudunk felelni és felelünk is a méltatlankodóknak, a háborgóknak, a nyugtalanoknak. Ám ne csak ajkunk vallomása legyen ez, hanem életünk példaadása! Ámen.

Prédikáció konfirmációra

Bodnár Lajos

Borosjenő

Krisztusban való épülés

Alapige: Kolossé 2,6–8

Bibliolvasás: 1Sámuel 17,37–50

Amint azt mindnyájan tudjuk, a konfirmáció szó megerősítést jelent, melynek során a keresztség által Jézus Krisztus szövetségébe bevont ifjak saját maguk tesznek bizonyosságot hitükről, megerősítik azt a szándékukat, hogy református keresztyén egyházunk tagjai akarnak továbbra is maradni. Ugyanekkor az egyház – közönséges kifejezéssel élve – lelkiileg felnőtté nyilvánítja a konfirmáltakat, ami elsősorban abban nyilvánul meg, hogy ezután részt vehetnek az úrvacsorai közösségekben. De itt, a felnőtté válás küszöbén különösen, mindnyájunknak ügyelnünk kell, úgy a már régen konfirmáltaknak, a mai egyháztagoknak, mint a konfirmandusoknak, hogy Jézus Krisztus követői maradjunk ezután is. Miképpen lehetséges ez? Pál apostol a kolosséi gyülekezet tagjait inti a felolvasott versekben, de a mai keresztyénségre, különösen pedig az ifjakra nézve is érvényesek az apostol e szavai.

I.

Először is azt a – nem kérést, hanem – felszólítást adja Pál, hogy a Krisztusban való járásunkat arra alapozzuk, amit a róla szóló tanításban vettünk, ill. kaptunk. Milyen tanításról van szó? Mindarról, amit ez ideig életetek 14–15 éve alatt Jézus Krisztusról mint Úrról hallottatok. Valószínűleg születek, nagyszületek voltak az elsők, akik Istentől, Jézusról beszéltek nektek; ők tanítottak meg először imádkozni is. Azután amint iskolások lettetek, a vallásórán, a vasárnapi, ünnepi és egyéb gyülekezeti istentiszteleteken, majd pedig a konfirmációi előkészítő órákon mind többet és többet tudtatok meg. A tanítás alapja mindig a Szentírás volt, és belőle úgy ismerhettétek meg Jézus Krisztust, mint Isten egyszülött Fiát, akinek az Atya, a világot teremtő és azt ma is fenntartó Isten, minden hatalmat átadott. Isten mindenhatóságában, mindenütt jelenvalóságában, mindentudó bölcsességében így részesült Krisztus, és ezáltal lehetett a legfőbb Úrrá, akit semmilyen látható vagy láthatatlan hatalom le nem győzhet. Ez tehát a legfontosabb dolog, amit soha nem szabad elfelednetek, sem ti, ifjak, de sem a nálatok idősebb nemzedék: egyedüli, és a szó minden értelmében igazán Úr csak Jézus Krisztus ezen a világon.

II.

„Azért, amiképpen vettétek a Krisztus Jézust, az Urat, akképpen járjatok Őbenne, meggyökerezvén és tovább épülvén Benne, és megerősödvén a hitben... bővülködven abban hálaadással.” (Kol 2,6–7) Figyeljük meg ezt a négy képet, amelyet Pál apostol használ a Jézus Krisztusban való megmaradásra és a benne való járásra. Legelőször is, azt hiszem, mindnyájunknak a fokozás tűnik fel, ahogy mindegyik képben egyre többet kér az apostol a Krisztus-követő embertől. Ha pedig még figyelmesebben olvassuk el ezt a verset, az is nyilvánvalóvá lesz előttünk, hogy ez a négy kép négy különféle „munkaterülethez” kötődik. Az első kép a mezőgazdaság, a magvető életből vett kép.

Ha már vettük Krisztust, akkor szükséges, hogy meg is gyökerezzünk benne, amint a földre vetett mag gyökeret ereszt és ezáltal nyer életet. De nem szabad itt megállnunk; a következő kép már az építészet köréből való: tovább kell épülnünk. Állítsuk most párhuzamba az első képpel: a meggyökerezés után jön a szárba szökkenés; a fundamentum lerakása után következik a falak felépítése. Ekképpen kell mi is mindnyájan hitünkben növekedjünk. A harmadik kép jogi kifejezést tartalmaz; az eredeti szó jelentése az, amit ma ünneplünk: azaz konfirmálni, megerősíteni kell hitünket; amint a gabona is – miután megnövekedett – kalászt fejleszt, amellyel mintegy megerősíti hasznos és tápláló voltát, vagy amint a felépült házat azzal „erősítjük meg”, hogy tetőt emelünk föléje. Végül a negyedik kép a kereskedő-élet céljára mutat: gazdaggá lenni, bőségben élni, sőt ezt a gazdagságot és bőséget egyre inkább növelni is. A Jézus Krisztusban meggyökerezett élet, miután felépült és megerősödött, szükségszerűen egy többlettel, gazdagsággal fog rendelkezni, amely azonban nem pénzzel mérhető, hanem lelki javakban. Pál itt a hálaadást emeli ki e javak közül, mégpedig azért, mivel nyilvánvaló, hogy saját erőnkől sohasem tudunk a hitnek erre a fokára eljutni, hanem csakis Isten Szent Lelkének segítségével, és ezt mint ajándékot megkapva, szükséges, hogy érte Istennek hálát is adjunk.

III.

Azonban, ha el is jutottunk erre az erős hitre, illetve bővülő hálaadásra, nem szabad magunkat elbiznunk. Az apostol intése az alapige utolsó versében ma is érvényes, sőt talán napjainkban még aktuálisabb, mint valaha: „Megláttatok, hogy senki ne legyen, aki bennetek zsákmányt vet a bölcselkedés és üres csalás által, mely emberek rendelése szerint, a világ elemi tanításai szerint, és nem Krisztus szerint való.” Mire kell vigyáznunk? Hogy ne hogy valaki zsákmányul ejtsen minket. Mi által? Bölcselkedés és üres csalás segítségével.

Ha végignéztünk a mai világon, a szemünk elé táruló dolgok legnagyobb része bölcselkedés és csalás. Bölcselkedés, mivel nem valódi bölcsesség, nem igazi tudomány, hanem csak annak látszik; valójában azonban szócséplés, nyakatekert gondolatok halmaza, logikus értelmetlenség. Chálás, mivel ezt a bölcselkedő gondolkozást alapul véve, anyagi és lelki-szellemi téren egyaránt olyasmit mutat értéknek, ami tulajdonképpen értéktelen, és fordítva, vagyis azt hiteti el értéktelennek, ami komoly beccsel bír. A legkonkrétabb és leggyakoribb példát véve, nézzünk a reklámokra és a különböző reklámfogásokra. Az újságokban, a televízióban, a rádióban, az interneten, vagyis minden kommunikációs csatornán át ömlenek felénk a felszólítások, hogy csak ezt vagy azt a terméket vegyük, mivel az a legjobb minőségű, vagy a legszebb, esetleg a lepraktikusabb; élelmiszerek közül az a legegészségesebb, kalóriaszegény; gyógyszerek közül az a leghatásosabb, a legrövidebb időn belül megszünteti a tüneteket. És ha valóban megvásároljuk az illető terméket, arra kell rájönnünk, hogy talán a régi szerszám, amit esetleg szüleinktől örököltünk, volt a jobb; akkor látjuk meg, hogy a reklámozott élelmiszer tömve van rákkeltő és más betegségeket előidéző adalékanyagokkal; a gyógyszer pedig valóban csak a tüneteket szünteti meg, de a betegség továbbra is megmarad. És ahogy a tudományosság és bölcsesség mezébe öltözve óriási csalásokat követnek el anyagi téren, ugyanúgy szellemi téren is, amíg sokan tényleg elhiszik, hogy a becsületesség, erkölcsi tisztaság ódivatú, hogy családát alapítani, gyermeket nevelni már régen kiment a divatból, nemkülönben az is, hogy Istennel a mindennapi imádság által kapcsolatot tartunk, egyházunkhoz hűek legyünk. Ezek a dolgok szüleink, nagyszüleink számára természetesen voltak, becsületes munkából, családjuknak, gyermekeiknek éltek, Istentől várták a segítséget, és dacára a mai modern tagadásnak, elégedettek és boldogok voltak.

Íme, hány és hányféle módon vesznek körül minket a kísértések, amelyek sokszor még az erős hitű embert is megpróbálják. Ezért kell nagyon vigyáznunk és Istent mindennap kérnünk, hogy ne engedjen minket senkinek zsákmányává, irányított bábujává lennünk, hanem irányítsa figyelmünket a Krisztus szerint való dolgokra.

A kegyelmes Isten adja meg mindnyájunknak, és különösen nektek, kedves ifjú testvéreim, hogy amint Úrnak ismertétek meg Jézus Krisztust, akképpen eressen gyökeret, épüljön fel szilárd, megerősített lelki házzá a ti hitetek őbenne, és gazdagok legyetek a tőle kapott lelki ajándékokban, mindenekelőtt a hálaadásban. Vigyázzatok, hogy világi bölcselkedés és csalás által senki el ne ragadjon és foglyává, zsákmányává ne tegyen titeket, mígnem diadalra jut Isten országa és az ő igazsága. Ámen.

A ti szomorúságtok öröme fordul

Hogyan gyulladt fel a tanítványok öröme feltámadáskor és hogyan égett egyre lobogóbb lánggal? Ezt szeretném egy példával szemléltetni az 1870–71. évi háborúról.

Akkoriban az elesett katonákról hírt hozó leveleket a lelkészek címére küldték. A lelkészek közölték a szülőkkel és a hozzátartozókkal a halálhírt és az evangélium vigaszával erősítették őket.

Így érkezett a lelkészhez egy elesett katona halálhíre. A levélben világosan megírták a katona apjának nevét és lakását. A név mindenestre gyakori volt. A lelkész hívatta az édesapját és miután Isten ígéjével előkészítette őt, közölte vele a szomorú eseményt. Az apa mélyen megrendült. Sírt, ahogyan a drága gyermeket siratják, akihez a szülők nagy reménységet fűztek. Magába roskadtan, összekulcsolt kézzel ült. De azután hirtelen felegyenesedett. Szomorú szeme megfényesedett, amikor megszólalt:

– De ez mégsem olyan biztos. Reménység van bennem. Levelet kaptam a fiamtól, ha jól emlékszem, későbbi dátummal.

– Menjen és hozza el a levelet! – biztatta a lelkész. Az apa elhozta, és kiderült belőle, hogy a fiú pár nappal a közölt elhalálozási nap után írta.

Húsvéti öröm pirkadt a kedves öreg arcán. Micsoda boldog reménység föltötte el a szívé! A fiú, aki kis időre halott volt, újra élt! De a felkelő napot újra felhő takarta el. Arra gondolt: hátha elírta a dátumot a fiú, vagy a halálhírt hozó hivatalos irat keltezése téves, és a levél mégis régebb annál. Néhány nap múlva azonban eloszlott ez a felhő is. Új levél jött a fiútól, biztos jelétül annak, hogy él.

Él! Most már bizonyos lett, hogy két azonos nevet összecseréltek. Nemsokára maga a fiú is hazaérkezett. Nem lehet leírni az apa kiteljesedett örömét.

Abból az örömből, amit a két levél és végül a fiú megjelenése okozott, elgondolhatjuk a tanítványok felderengő, majd kiteljesedő húsvéti örömét. Igen, „a szomorúságuk öröme fordult”. Fokról fokra, talán lassan, de biztosan és elveszítethetetlenül.

Igehirdetési sorozat húsvét nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely–Alsóváros

Jézus öröksége

Mit hagyott a katonákra?

Alapige: János 19,23–24

Ezen a bűnbánati héten arról lesz szó, hogy az Ő halálakor mit hagyott ránk Jézus. Amikor valaki meghal, mindig hagy valamilyen, örökséget maga után. Minden embernek van anyagi és szellemi, lelki öröksége. Az anyagi örökség miatt sokszor elkeseredett harc, pereskedés folyik az utódok között. Ezért a legtöbb ember ezt igyekszik még életének idejében rendezni. A legtöbb ember készít egy végrendeletet. Ebben pontosan és hivatalosan, közjegyző előtt rögzíteni szokták, hogy az illető ember halála után kinek és mit hagy örökölni. Jézusnak is volt öröksége. Volt egy kis anyagi öröksége. A mai estén épp erről lesz szó. De volt neki egy óriási, kibeszélhetetlenül gazdag lelki öröksége. Nem volt és nem is lesz a világon senki, aki ilyen gazdag lelki örökséget hagyott volna a világra, mint Jézus. Ha Isten megtartja életünket, akkor ennek a bűnbánati hétnek az estéin arról fogunk beszélgetni, hogy milyen örökséget hagyott Jézus erre a világra. Jertek ezért testvéreim, lélekben álljunk körül Jézus halálos ágyát, jelen esetben a golgotai keresztet, hogy kapjuk meg mi is gazdag örökségünket, hogy ez az örökség tegyen minket is boldog, hálás szívű emberekké.

A mai estén vizsgáljuk meg, hogy mit hagyott Jézus a katonáknak, a kivégzést végző vitézeknek. Rájuk az Ő földi vagyonát hagyta. Úgy tűnik, hogy ez egy jelentéktelen esemény ebben a nagy és szent történetben. De azért ennek is megvan a maga jelentősége. A római jog pontosan rendelkezett arról, hogy a halálra ítélt szerencsétlen embereknek a vagyona a szolgálatot végző katonákat illette meg. Azért volt ez így, mert úgymond ők dolgoztak meg ezért a kivégzés során, ami nem is volt könnyű munka. Bármennyire is durva és kegyetlen emberek voltak általában ezek a katonák, de az a borzalmas szenvedés, amin a halálraítélt emberek átmentek, őket is nagyon megviselte. Ezt akarta a római jog „meghálálni” azzal, hogy az elítélt földi vagyona a katonákra maradt. Így történt ez most Jézus kivégzésekor is. Egész földi vagyonát, ami pár ruhadarabból állott, a katonákra hagyta. Milyen döbbenetes ez! A világ Megváltója ilyen szegénységben élt és ilyen szegényen távozik el ebből a világból. Ez a szegénység végigkísérte egész életét. Még annyi sem jutott neki, ami abban az időben minden embernek kijutott. Neki még egy bölcső sem jutott a születésekor, és később se volt semmi vagyona. Ő maga mondja: a rókáknak van barlangjuk és az égi madaraknak fészkek, de az Ember Fiának nincs hova fejét lehajtania. Jézusnak nem volt se háza, se földje, se semmi más vagyona. Szegényen jött és szegényen távozik ebből a világból. Pedig neki módjában lett volna gazdagságban és bőségben élni. Ő mindent megengedhetett volna magának. De nem tette! Jézus tudta azt, amit majd Pál így fogalmaz meg: semmit se hoztunk e világra, világos, hogy semmit se vihetünk el belőle. Meztelenül jöttünk s egy rend ruha és egy koporsó, amit magunkkal viszünk ebből a világból. Mennyire megítéli Jézus élete a mi anyagi magatartásunkat, beállítottságunkat, mert mi úgy szeretünk gyűjteni magunknak. Hány ember nem ismer megállást, nincs se ünnepnap, se vasárnap, csak

egy szüntelen hajsza a pénz és vagyon után. Mennyire elfeledkezik az ember arról, hogy mindent itt fogunk hagyni, még a gyűrűt is lehúzzák majd dermedt ujjainkról, hogy itt hagyunk házat, autót, minden földi javunkat.

Persze ez nem jelenti azt, hogy semmink se legyen, hogy koldusszegényen kellene leélnünk földi életünket. Nem jelenti azt, hogy nem lehet egy házunk, ne legyen pénzünk, ne legyenek ruháink, hisz mindezekre szükségünk van. De azt igenis jelenti, hogy tartunk mértéket. Ne legyenek ezek az első helyen az életünkben, ne ezekért éljünk-haljunk, lelkesedjünk. Ne gyűjtsünk és ne halmozzunk feleslegesen javakat, olyan javakat, amikre tulajdonképpen nincs is szükségünk. Mert az ilyen ember végül nagyon szegény marad. Milyen szegények ezek a katonák, milyen szegényen távoznak ők el Jézus keresztye mellől. Mások, ezt majd az elkövetkező alkalmainkon meg fogjuk látni, gazdagon távoznak el, nagy lelki gazdagsággal, örökséggel, ők pedig csak néhány ruhadarabot szorongatnak a kezükben. Ezek a katonák ott ülnek a kereszt alatt, sorsot vetnek az Ő ruháira, de nem látnak Jézusban semmi mást, csak egy gonosztevőt, akinek ruháját most megkaparinthatják. Mások örök üdvösséget, örök vigaszt vittek magukkal, ők pedig csak néhány szegényes ruhadarabot. Egyikőjük a köntöst, amire sorsot vetettek. Hány ember van ma is így. Hány ember távozik ma is szegényen, áldás nélkül Jézus keresztyétől, ahol pedig bűnbocsánatot és örök üdvösséget lelhetne. Hány embernek a lelkülete hasonlít ehhez, ami a katonákban is volt, akik a kereszt alatt lutriznak és játszanak. Hány ember nem látja ma sem, hogy mi történik a kereszten, hogy milyen nagy esemény zajlik ott Jézus halálában, legfeljebb csak egy történelmi eseményt látnak, vagy azt, hogy egy ártatlan, jóhiszemű tanító áldozatul esik kora elvakultságának, igazságtalanságának. Az ilyen ember hasonló a katonákhoz, akik csak Jézus földi vagyonát kapják meg. Az Úr őrizzen meg minket ettől a magatartástól, ettől a lelkülettől. Ámen.

Mit hagyott a jobb keze felől megfeszített gonosztevőre?

Alapige: Lukács 23,39–43

Tegnap este elkezdünk egy igehirdetési sorozatot, melynek témája: milyen örökséget hagyott Jézus erre a világra. Mint minden más embernek, Neki is volt öröksége. Volt valami csekély földi vagyona, de volt egy csodálatosan gazdag lelki öröksége. A földi vagyonát a római jog előírásai szerint a katonákra hagyta, akik a kivégzést végezték. Ők ilyen szegényen távoztak Jézus keresztye alól. Hallottuk a döbbenetes figyelmeztetést: ma is lehet így távozni. Isten őrizzen minket ettől!

De íme, volt olyan is, aki sokkal többet kapott. Erre jó és szép példa a jobb kéz felől megfeszített gonosztevő. Ő bűnbocsánatot, mennyei örökséget, a visszanyert paradicsomot kapta. Jézus már ott függ a kereszten megcsúfolva, mezítelenül, ruháitól megfosztva. A földön már semmije sincs, mindent elvettek Tőle, még egy talpalatnyi föld sincs a lába alatt, ruháit már lehúzták, köntösére is sorsot vetettek. De mégis van mit adnia. Földi kincsei, anyagi javai nincsenek már, de van mennyei öröksége, van egy Paradicsom, amivel Ő Úrként még rendelkezik, ezt még annak adhatja, akinek akarja, amivel még egy halálba menő lelket boldoggá tud tenni. Lássuk meg ebben a jelenetben Jézus főpapi méltóságát és királyi hatalmát. Mint főpap már megnyilatkozott, amikor bocsánatért esdekelt: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek. Most pedig mint Király jelenti ki magát, amikor isteni hatalmával megkegyelmez a bűnbánó gonosztevőnek és már-már vonagló ajkaival megígéri neki: ma velem leszel a Paradicsomban. Igen, ezt egyedül Ő ajándékozhatja valakinek. Azt a jogát, hogy bűnő-

söknek megbocsásson, hogy gonosztevőket Isten fiaivá tegyen, hogy embereket az ítélet félelmétől megszabadítson, hogy a mennyet a megigazult bűnösök előtt megnyissa, amit az Ő drága vérével szerzett meg. Ő ezt nem csak ennek az egy embernek adta és adhatja. Hála Istennek, kétezer év óta megszámlálhatatlan azoknak az embereknek a serege, akik Jézustól ugyanazt kapták, mint ez a gonosztevő: bűneik bocsánatát, szívük békességét, vigasztalást a halálos ágyon, az életből való távozás nehéz pillanataiban. A mai estén hangzik az evangélium: Jézus szenvedésével, halálával, kiomló vérével megnyitotta a mennyet mindazok számára, akik hisznek Benne, akik üdvözülni akarnak. A jobb kéz felől megfeszített gonosztevőnek ott a kereszten, életének utolsó perceiben érkezett el ez a kegyelem. De milyen jó, hogy hozzánk már sokkal hamarabb megérkezhet. Hisz már csecsemő korunkban, amikor mi erről még semmit se tudtunk, homlokunkra hullott a keresztség vize, ami már Jézus megtisztító vérének bizonyosága volt. Mi már gyerekkorunk óta hallottunk Jézusról. Mi már sokkal többet tudunk Jézusról, mint amit ez a gonosztevő tudhatott. Te már ma megragadhatod az üdvösséget. Előtted már ma megnyílhat a mennyek ajtaja. Te már ma ott lehetsz a Paradicsom előszobájában, az új élet örömeiben. Nehogy elszalaszd ezt a lehetőséget!

Ebből a történetből azt az utat is megtudhatjuk, ami ezen mennyei örökség elnyeréséhez elvezet. Ez nem más, mint a bűnbánat és a hit útja. Más út nincs, ami ide vezetne. A Megváltó keresztye mellett bal felől is függött egy gonosztevő. Ő is elnyerhette volna a vigasztalást, az üdvösséget, de benne nem volt sem hit, sem bűnbánat. Ő nem nézett a maga szívébe, mint a társa, aki belátta, hogy ő joggal szenved, ő megérdemli a halált. Így bűnbocsánatot és kegyelmet sem kaphatott. Ő nem is imádkozott, mint a másik, hanem csak átkozódott és gúnyolódott Jézussal még itt a kereszten is. Pedig neki is csak ennyire lett volna szüksége: meglátni bűnét és hinni Abban, Aki bűnét megbocsáthatja.

A mai estén a mi számunkra is az a nagy kérdés: van-e bennünk igazi bűnbánat, ahogy azt minden úrvacsorázás alkalmával megvalljuk: büntetést, halált és kárhozatot érdemlünk? Belekapaszkodunk-e hittal a mi Megváltónkba és esdeklünk-e mi is Hozzá: Uram, engem se hagyj el, rólam se feledkezz meg, rólam is emlékezzél meg, amikor eljössz a te dicső országodban, előttem se zárd be a mennyek ajtaját, végtelen irgalmasdaldal rajtam is könyörülj! Ha ezt tesszük, bizonyosak lehetünk abban, hogy Ő mennyei örökségét nekünk is adni fogja, s akkor a kereszt alól mi is végtelen gazdagsággal mehetünk el. Ámen.

Mit hagyott Jézus hűségese tanítványára?

Alapige: János 19,25–27

Jézus örökségéről szól estéről-estére az igehirdetés. Eddig a katonákkal foglalkoztunk, akik csak Jézus földi örökségét, ruháit kapták meg. De a tegnap este láttuk a jobb kéz felől megfeszített gonosztevőt, aki a bűnbocsánatot és a Paradicsomot kapta örökségül.

A mai estén beszéljünk János apostol örökségéről, Jézus szeretett tanítványának az örökségéről. Ő egy nemes feladatot, egy személyt kapott örökségképpen: Jézus édesanyját, Máriát. Mit is akart ezzel Jézus tenni? Hát először is ezzel a szavával átvágja, elvágja azt a szálat, azt a családi és vérségi szálat, ami édesanyjához fűzte. Eddig, mint fiú ragaszkodott édesanyjához és tisztelte őt. Persze nagyon jól tudjuk, hogy ez a kapcsolat nem volt feszültségmentes, s a feszültség abból adódott, hogy Jézusnak elsősorban mennyei Atyjának kellett engedelmeskednie. Ez a feszültség már 12 éves korában

jelentkezett és később mindvégig megmaradt. De Jézus most még ezt a szálát is el kell hogy szakítsa. Mielőtt bekövetkezne az a borzalmas pillanat, amikor mennyei Atyja is elhagyja Őt, el kell következzen az a pillanat, amikor az is el kell hagyja, aki Őt a világra szülte, akihez a legbensőségesebb és legszorosabb szálak kötötték. Már az anyagyermek kötelék se létezhet az Ő számára. Jézusnak még ennyi emberi támasza se maradhat a kereszten. Nem vigasztalódhat még azzal sem, hogy ha mennyei Atyám el is hagyott, mégis van valakim, itt van az anyám, ő íme, nem hagyott el engem. Ez egy kísértés lett volna az Ő számára, ezért kellett ezt az utolsó szálát is elvágnia. De ugyanez érvényes Jánosra, a tanítványra is. Hisz ő is hű maradt Jézushoz. Ő az egyetlen a tanítványok közül, aki ott van a kereszten alatt. Mekkora vigasztalás lehetett ez is Jézus számára! De Jézusnak most ezt a szálát, a tanítvány–Mester szálát is el kellett vágnia. János most maradhat emberi támasz számára. Világosan kell látnunk azt, hogy Jézusnak azért kellett ezeket az emberi szálakat elszakítania, hogy teljesen egyedül szenvedje el az Istentől való elhagyatottságot és a pokol mélységes kínjait.

A másik dolog, amit ebben a történetben megláthatunk, az a Megváltó mindhalálig való szeretete. A keresztre feszítés kínjai már egyre jobban átjárják testét-lelkét. A halál egyre közelebb érkezik szívéhez. Csepről-csepre fogyott a vére és ezzel együtt fogyott az élete is. De a szeretete nem fogyatkozott el. Úgy szereti az övét most is, mint ahogy eddig szerette őket. S most se magával, a saját kínjaival van elfoglalva, hanem most is másokkal törődik. Nem feledkezik meg fiúi kötelességéről, hogy gondoskodnia kell anyjáról. Ő már nem maradhat többé vele, épp ezért rábizza szeretett tanítványára, Jánosra. Most itt mindkettőjüknek gazdag örökséget hagy, az egymás terhének hordozását, az egymás segítségét, vigasztalását. A kereszten Jézus diakóniát végez. A kereszten körül megszületik a „szolgáló gyülekezet” Itt nemcsak hinni kell, hanem cselekedni is. Nemcsak magasztos érzések, hitvallások hangzanak el, hanem itt meg kell fogjuk egymás kezét, segítenünk kell egymást.

Ezt az örökséget Jézus nemcsak Máriának és Jánosnak adta, hanem minden más tanítványának is. Ez az Ő végakarata: úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Ezzel a szavával Jézus minden szegény és elhagyatott ember számára gondoskodást kért. Minden éhezőnek kenyeret, minden hajléktalannak fedeleket, minden üldözöttnek menedéket, minden sírónak vigasztalást. A keresztyén egyház ezt mindig is komolyan vette és gyakorolta is ezt. Azt olvassuk, hogy az első keresztyének között nem volt szűkölködő. A keresztyén egyház mindig is elől járt a diakóniában, a szeretetszolgálatban.

Jézus ezzel a szavával egymásra bíz bennünket. Szól ma a szülőknek, és ezt mondja nekik: édesanya és édesapa, íme, itt vannak gyermekeitek, véremen váltottam meg őket, vigyázzatok rájuk, vigyázzatok testükre és lelkükre, neveljétek őket Isten félelmére és szeretetére. De azt mondja a gyermekeknek is: íme, itt vannak a ti szüleitek, vigyázzatok rájuk, főleg akkor, amikor már gyengül az erejük, amikor már nem tudnak magukról gondoskodni, ne feledkezzetek el róluk, látogassátok őket, segítsétek őket. Azt mondja a férjeknek: ímhol a te feleséged, akit az Úr reád bízott, légy neki hűséges gondviselője. Ne hagyd el, szeresd őt, értsd meg őt, gyámolítsd őt. Azt mondja az Úr a feleségeknek: ímhol a te férjed, aki az Úrtól neked rendeltetett, szeresd őt, értsd meg őt, támogassad, vigasztaljad, erősítsd őt. Így szól Jézus a keresztről hozzánk: itt van a te szomszédod, munkatársad, barátod, az ellenséged, a koldus, a szerencsétlen, a beteg: ne menj el közömbösen mellette. Ha teheted, segíts rajta, könyörülj rajta. Ne mondd: van nekem is elég bajom, miért segítenék a másikon, boldoguljon ki-ki ahogy tud. Mert Jézusnak ez is öröksége és ezt is számon fogja kérni tőlünk. Amen.

Mit hagyott Jézus a szenvedő embereknek?

Alapige: Máté 27,46; János 19,28

Estéről-estére azzal foglalkozunk, hogy mit hagyott Jézus halálakor örökségül az emberekre és egyben reánk is. Láttuk, hogy lehet itt nagyon keveset is kapni és szegényen távozni, ahogy az a katonákkal történt, akik csak néhány ruhadarabbal távoztak, de lehet itt üdvösséget, bocsánatot, a Paradicsomba való bemenetelt kapni, ahogy az a jobb kéz felől megfeszített gonosztevő esetében történt, és lehet itt szent küldetést, feladatot, szolgálatot is kapni, ahogy azt János és Mária esetében láttuk.

A mai estén azt lássuk meg, hogy milyen örökséget hagy Jézus a szenvedő emberiségre? Mert mi mindnyájan hordozunk szenvedést. Senki se mondhatja el magáról, hogy ő nem tartozik ebbe az embercsoportba. Nincs és nem is lesz olyan ember ezen a földön, akinek ne kellett volna valamilyen szenvedést hordoznia. Van olyan, aki testben hordoz sok szenvedést, van, aki inkább lelkileg szenved, és vannak olyanok is, akiknek mindkettőből bőven kijut. Ezért olyan jó hallanunk, hogy Jézus a szenvedő embereknek is drága örökséget hagyott, mégpedig az Ő megváltó fájdalmát. Jézus Krisztus kiáltása és a sötétség között szoros összefüggés van. A sötétség déli 12 órakor kezdődött és három órával később hangzik el a kereszten a negyedik szó. A sötétség és az Istentől való elhagyatottság között szoros összefüggés van. Tudjuk azt, hogy ez a kiáltás idézet a 22. zsoltárból. Ez a zsoltár egy sor panasszal kezdődik és Isten magasztalásával fejeződik be. Ez a zsoltár szépen leírja a Megváltó szenvedéseit. Ő a csúfság és a megvetés tárgya. Ő imádkozik, de Isten nem segít rajta. A kérdésre adott válasz elmarad. Jézus sem választ, sem segítséget nem kap. A sötétségről tudjuk, hogy az mindig Isten ítéletének a jele. Az Atya teljességgel az emberek kezébe engedi át Fiát, s ebben a sötétségben végbemegy az ítélet. A sötétség olyan hosszú ideig tart, hogy már nincs reménység a segítségre. De Jézus még ekkor is így kiált: „Én Istenem, én Istenem! miért hagyta el engemet?” A személyes hang most se marad el imádságából, bár nem úgy tapasztalja meg Istent, mint Atyát, mégis így szólítja meg. Jézus ebben a rettenetes helyzetben se veszítette el az Istenbe vetett bizalmát. Akkor is beszél Atyájához, amikor semmilyen válasz nem jön. Ugyanebben az időben hangzik el a rettenetes lelki kín mellett a fizikai fájdalomban fogant kiáltás is: szomjúhozom. Tudjuk azt, hogy a vérvesztés és a nagy meleg miatt a keresztre feszítetteket rettenetes szomjúság gyötörte. De talán még valami másért is kérhette Jézus a folyadékot. Nemsokára nagy fennszóval elkiáltotta: elvégeztetett! Azért is kérhette a folyadékot, hogy hangszálait megnedvesítse, hogy hangja alkalmas legyen a diadalkiáltásra. Tudjuk azt, hogy savanyú bort adtak neki, ez szomjúságát egy cseppet se csillapította, de sokkal erőteljesebben tudott kiáltani, s Ő ezt is a mi érdekünkben tette. Mert ezek a pillanatok, amiket Jézus végigszenvedett, vigasztalást és erőt jelenhetnek a mi számunkra is. Jézus azért részeseült a legrettenetesebb lelki és testi fájdalomban, hogy segíthessen rajtunk, akik testileg és lelkileg egyaránt szenvedünk. Ezekben a szenvedéseinkben nem vagyunk magunkra hagyatva.

Minden ember életének vannak nagy szenvedésekkel terhelt pillanatai. Vannak olyan időszakok, amikor egymás után jönnek a próbák, amikor meginog a hitünk, amikor úgy érezzük, hogy Isten elfeledkezett rólunk, amikor emberek is megvetnek, vagy amikor úgy érezzük, hogy senki se tud megérteni, senki se tud segíteni rajtunk. Ilyenkor mi is felkiáltunk: én Istenem, én Istenem, miért hagyta el engemet? Ilyenkor mindig jusson eszünkbe Megváltónk, akit Isten is és az emberek is egyaránt elhagytak, amikor teljes sötétség volt körülötte, de Ő ebben a helyzetben se esett kétségbe, győzedelmes-

kedni tudott a félelem és a csüggedés felett. Úgyanakkor tudhatjuk azt is, hogy Ő azért maradt ennyire egyedül, hogy soha többé senki se kelljen úgy érezze, hogy Isten őt elhagyta. „Megpróbál, de el nem hagy az Isten” –, mondja egy szép vers.

Amikor majd súlyos betegen fekszünk, jusson eszünkbe a szenvedő Jézus, amikor lüktet bennünk is a láz, amikor nyelvünk eleped a szomjúság miatt, amikor tagjaink, szerveink felmondják a szolgálatot, akkor gondoljunk arra, hogy mi szenvedünk, de Ő sokkal többet szenvedett, mert nekünk nem kell keresztre feszítettünk, hanem puha ágyban fekehetünk le naponként, s ha szomjúhozunk, nekünk nem savanyú bort vagy ecetet adnak szeretteink, hanem finom, enyhítő teát vagy üdítőt. Vigyázzunk, hogy soha ne hasonlítsuk össze a mi szenvedésünket az Ő szenvedésével, és gondoljuk meg azt is, hogy Ő ártatlanul szenvedett, mi pedig ha szenvedünk is, csak bűneink méltó büntetését vesszük. Legyen hát az Ő fájdalma, kiáltása, szomjúsága drága lelki örökség, ami minket megnyugtat és megvigasztal. Ámen.

Mit hagyott Jézus a bűnös világra?

Alapige: János 19,30

Négy örökséget vettünk számba eddig, amit Jézus reánk hagyott. Néhány ruhadarabból álló anyagi örökségét a katonák kapták meg, a jobb kéz felől megfeszített gonosztevő bűnbocsánatot, Paradicsomba való belépést, János és Mária az egymásról való gondoskodás szent feladatát, a szenvedő emberiség pedig megváltó szenvedését kapta. Láttuk minden este azt is, hogy ez milyen üzenetet hordoz a mi számunkra. A mai estén arra a kérdésre keressük a választ: mit hagyott Jézus a bűnös világnak? A felelet nem más, mint hogy az Ő befejezett váltságművét hagyta erre a bűnös világra. Ez az igealak a görög nyelvben egy befejezett igeidő. Ez azt fejezi ki, hogy ezt már nem lehet meg nem történné tenni. A szó maga azt jelenti: a cél el van érve, a feladat el van végezve. Jézus ezt a szót már egyszer használta a főpapi imájában, amikor azt mondta: elvégeztem a munkát, amelyet reám bízta, hogy végezzem azt. Pedig akkor még a szenvedés legnehezebb szakasza hátra volt. De most már ezen a szakaszon is átjutott. Az írásmagyarázók azt mondják, hogy ez volt Jézus legrövidebb prédikációja, és ebben az egy szóban mindaz benne van, mindaz benne foglaltatik, amit eddig mondott. Ez a leg hatalmasabb szó, ami a haldokló Jézus ajkát elhagyta. Ez a szó tele van erővel, diadallal. Hisz most már a hatalmas mű tényleg el van végezve, a jó mag el van vetve, Isten országa meg van alapozva, úgy, hogy azon még a pokol kapui sem vehetnek diadalmat.

Ó, milyen nagyszerű örökséget hagyott maga után Jézus ezzel a szavával! Lehet, hogy ezt a szót halála pillanatában sok más ember is elmondta. Sok hős és híres ember mondhatta ezt el, sokan közülük hitték is, hogy valami nagyot és maradandót alkottak. Talán így szólhatott Nagy Sándor is, amikor az egész akkori világ ott feküdt a lábainál és mi lett elvégzett munkájából? Néhány évvel a halála után meghódított birodalma szétesett, darabokra hullott. Vagy azt mondhatták azok is, akik a Titanic hajót megépítették, hisz meg voltak győződve, hogy ez a hajó elsüllyeszthetetlen, s nem is sejtették, hogy néhány hét múlva első útján már darabokra hull szét s az óceán mélyére kerül. A példákat sorolhatnánk a végtelenségig. Csak e néhány példából is láthatjuk, hogy az emberi munkák hamar romba dőlnek, az emberi örökségeket olyan hamar elpredálják az örökösök. A Golgota hőse nem dicsőségben hal meg, mint Nagy Sándor vagy más híres ember, hanem elhagyatva és egyedül, az emberi társadalomból kiteszítva és megvetve,

emberi utód nélkül. Munkáját nem bízta senkire, és mégis így kiáltott fel: elvégeztetett! Be van fejezve, el van végezve mindaz, amiért az Atya elküldte a világba.

Az az ország, amit Ő alapított, most is áll és ma is abból az örökségből táplálkozik, amit Jézus ezzel a szavával hátrahagyott. Milyen drága örökség ezen felül Jézus minden tanítása, amely erősít, vigasztal, int, fedd, helyreigazít, milyen drága örökség az Ő kegyelme, amit ma is kiáraszt, és amit ma is meg lehet ragadni, milyen drága kincs az az örökség, amit Ő létrehozott, milyen felüdítő az a vendégség, az úrvacsora, amire minket újra és újra hív és vár. A mi üdvösségünk a kereszten elvégeztetett. Mi már élvezhetjük az Ő váltságmunkájának gyümölcsét. Igéje tanít, vére által megtisztulunk, Lelke által vezetettünk, ereje által harcainkban diadalmaskodhatunk.

Ennek az igének van még egy üzenete számunkra. Isten nekünk is adott egy feladatot. Ádámnak és Évának is adott feladatot, sajnos, ők ezt nem teljesítették, ennek nem engedelmeskedtek. A mi feladatunk az, hogy az Ő engedelmes gyermekei lehessünk, az Ő képe kiábrázolódjék bennünk. Ez a kép a bűnesetben megromlott, eltorzult, de Jézus épp azért szenvedett, hogy istenképűségünket helyreállítsa. Jézus Krisztus áldozata nem lehet hiábavaló. Ő élni akar bennünk, és el tudja bennünk is végezni a maga munkáját. Így a Jézus kereszten elmondott utolsó szava a mi utolsó szavunk is lehet. Ő a mi életünk és Ő lesz a mi halálunk is. Ő kezdte el bennünk a jó munkát, Ő fogja azt be is végezni a teljes váltságnak napjára. Úgy legyen! Ámen.

Mit hagyott Jézus Atyjára?

Alapige: Lukács 23,46

Végére érkezünk ma este egy szép útnak, melyen Jézus örökségével foglalkoztunk. Megpróbáltuk számba venni, hogy Ő kinek mit hagyott hátra halálakor. Voltak, akik nagyon keveset kaptak, ezek a katonák voltak, akik egypár kacattal, ruhadarabbal meg is elégedtek, nem is akartak többet. De hála Istennek, mások sokkal többet kaphattak. A jobb kéz felől megfeszített nyitott ajtót a Paradicsomba, János és Mária az egymásról való gondoskodás áldott terhét, a szenvedő emberiség Jézus fájdalmát, a bűnös világ pedig elvégzett váltságművét kaphatta ajándékba. Végül a mai estén lássuk, hogy mit hagyott mennyei Atyjára? Neki az Ő nemes lelkét adta. Ez a mondat Jézus ajkán olyan, mint egy gyémántdarab, amit ahány irányba fordítunk, annyi színárnyalatban pompázik. Ez a mondat is egy zsoltáridézet, a 36. zsoltár 6. verse. Milyen csodálatos, hogy Jézus az Ő életének utolsó pillanataiban Isten igéjével foglalkozik. Tudjuk azt, hogy ez a zsoltár a hívő izraelita gyermekek első esti imádsága volt. Ez olyan imádság volt abban az időben, mint az „én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem”, amit annak idején mindnyájan megtanultunk szüleinktől. Jézus ezt az imádságot mondja utolsó szavaként, amit már 2–3 éves gyermekként megtanult. Itt is látjuk, hogy mennyire fontos, hogy mit tanítunk meg kicsiny korban gyermekeinknek, mert egy ilyen gyerekkori imádság elkísérheti őket egy egész életen át. Ez az imádság a gyermek bizalmát fejezi ki, aki elrejtettségben, biztonságban érzi magát mennyei Atyja karjaiban. Ebben az imádságban annyi gyermeki bizalom és szeretet is van az Atya iránt. Ezzel az imádsággal Jézus azt fejezi ki, hogy Ő nem kétségbeesésben, nem kételyek között, hanem bizalomban és szeretetben hal meg. Jézus hittel és bizalommal vesz búcsút a világtól, ez az imádság reménységet sugároz. Az Atya tovább fog menni az Ő művével. Az Ő halála nem a véget jelenti. Milyen megnyugtató érzés lehetett Jézus számára, hogy mennyei Atyjának kezébe ajánlhatta lelkét. Eddig Jézus emberi kezekben volt, gonosz, durva kezekben,

milyen jó most a gyilkos, bűnös, gonosz kezek közül az Atya kezébe jutni. A föld véres munkamezejéről Jézus az Atya kebelébe térhet. Ez számára a boldog halál. A középkorban egy egész irodalmi műfaj foglalkozott a boldog halál művészetével, latinul ezt úgy nevezték: ars beata muriendi. Jézus erre is megtanít, hogy milyen a boldog halál. Egy nehéz, küzdelmes élet után, egy borzalmas haláltusa után, kimondhatatlan testi és lelki kínok után ilyen szép vége van ennek az életútnak. Igen, Jézus számára is megnyugtató volt tudni, hogy most nem történik más, mint hogy visszatér oda, ahonnan 33 évvel ezelőtt eljött. Mert Ő az Atya kebeléből, kezéből jött és most oda térhet vissza. Most már egész életét, elvégzett válságművét odahelyezi az Atya kezébe.

Ez az örökség a mi részünk is lehet. Aki Jézus által Istennel kibékült, annak a halál bár utolsó ellenség, de már nem egy rémítő, félelmetes, hanem csak egy legyőzött ellenség. Ahogy Káténk szépen fogalmaz: a halál már nem bűneinkért való megfizetés, hanem csak meghalás a bűnre nézve és általmenetel az örök életre. Mi is sokat foglalkozunk azzal, hogy mi történik a halál pillanata után testünkkel és lelkünkkel, milyen jó azt tudni, hogy lelkünk az Atyának kezébe kerül, a szerető, irgalmas Atyának a kezébe. Mi is az Ő kezébe tehetünk le majd mindent. Ő testünket se hagyja majd el, hiszen feltámasztja azt az utolsó napon.

De ez nem csak a halál pillanatára érvényes. Már most is olyan jó mindent az Ő kezébe letenni. Mennyei gondja, baja, megoldatlan kérdése van az életünknek. Milyen jó ezt az imádságot naponta elmondani: Atyám, én a te kezébe teszem le magamat, felelősségemet, férjemet, gyermekeimet, szüleimet, munkámat, egyházamat, népemem, országot, bűneimet, kísértéseimet, kételyeimet, kétségbeesésemet, betegségemet és sorolhatnám még tovább. S ha majd egyszer eljön utolsó óránk, akkor is mondjuk majd együtt Megváltónkkal, István vértanúval, a sokmillió keresztyénnel együtt: Atyám, én a te kezébe teszem le az én lelkemet. Adjuk ezt az örökséget mi is a mi mennyei Atyánknak, Istenünknek. Legyen így egykor boldog a mi halálunk is. Ámen.

(Megjegyzés: ezen igehirdetési sorozat megírásakor felhasználtam Karl Gerok 19. századi német igehirdető gondolatait.)

Prédikációk nagypéntekre

Magyar Imre

Váralmás

Aki a mi bűneinket elhordozta

Alapige: 2Korinthus 5,21a

Bibliaolvasás: 2Korinthus 5,11–21

A felolvasott ige egy hihetetlen, megmagyarázhatatlan eseményt közöl. Azt mondja el, hogy egy ártatlan ember meghalt a kereszten egy csomó gonosztevőért, és ez az ártatlan ember Jézus Krisztus volt.

Első pillanatra az ember arra gondol, hogy itt valami tévedés történt. De itt nem volt tévedés, hiszen az Atya jelen volt Jézus bűnperénél. Ő vigyázott arra, hogy a bűnt ne lehessen rábizonyítani az ártatlanra. És mégis megengedte, hogy elítéljék, megcsúfolják, szégyenfára szegezzék. Ézsaiás próféta azt mondja, hogy „az Úr akarta őt megrontani” (Ézs 53,10) Hogy lehet ezt az eseményt megmagyarázni, hogy lehet Isten végzését megbékülten tudomásul venni? Ez az első nagy kérdés.

1.

Jézust azért nyilvánították bűnösnek, mert szükség volt erre az ítéletre. Valakinek fizetnie kellett azért a sok bűnért, melyet a világ kezdetétől fogva, hívők és hitetlenek elkövettek. Mert azok, akik Istent elhagyták, akik öltek, paráználkodtak, akik csaltak, akik embertársaikat becsapták, akik az erőtelenekeket kizsákmányolták, nem teheték jóvá elkövetett bűnüket, nem fizethették meg tartozásukat se Istennel, se embertársaikkal szemben. Az igazságos, a bűnt gyűlölő Istennek el kellene pusztítania a világot, ahogyan ezt Noé vagy Lót idejében cselekedte. Gondoljuk el, milyen rettenetes lenne, hogyha Isten azt mondaná: folyjon az ítélet. És a föld megrendült volna, és elkezddött volna az ítélet. Ki maradhatott volna életben ebben a rettenetes ítéletidőben? Márpedig Isten igazsága megkövetelte volna, hogy a bűnös fizessen a bűnért, ha mással nem tud, akkor életével. Mivel Isten nem akarta rajtunk végrehajtani az ítéletet, azért helyezte rá bűneinket Jézus Krisztusra, és ítélte el Őt kínos halálra a golgotai kereszten.

2.

Jézus Krisztusnak a szenvedése és kereszthalála tehát helyettes elégtétel volt. A világ hatalmasságai Őt ítelték el, a kereszten. Ő szenvedett kínos halált, de nem a saját bűneiért, hanem a mi bűneink miatt. Ő fizette meg. Ézsaiás, aki Jézus Krisztus szenvedését előre megjelentette, azt mondja: „És ő megsebesítettett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az Ő sebeivel gyógyulánk meg. Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, ki-ki az ő útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétkeit Őreá veté.” (Ézs 53,5–6)

Itt tehát olyan dolog történt, melyet csak Isten határozhatott el. Mi vétkeztünk, mi szolgáltunk rá az ítéletre. Isten minket kellett volna keresztfára feszítsen, de ő az ítéletet Fiára helyezte át, hogy minket megmentsen. Ilyen dolgot soha senki nem cselekedett. Így csak az cselekedhetett, aki nem akarta a bűnöst elítélni, hanem azt akarta, hogy térjen meg bűnös újáról és éljen.

3.

Nehogy arra gondoljunk, hogy Jézus szenvedése csak látszólagos volt. Egy megrendezett komédia. Erre azért nem szabad gondolni, mert Jézus Krisztus valóságosan szenvedett. Őt ténylegesen elítélték, Őt valóságosan megkorbácsolták, az Ő fejére valódi töviskoronát tettek, Őt lelketlenül hozzászegezték a keresztfához, valóban leköpdösték. Ezeket valóban átélve kiáltott fel így a kereszten: „Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engemet?” (Mt 27,46) Ennek a valóságos önfeláldozásnak az lett a következménye, hogy míg Jézus Krisztus meghalt a kereszten, rólunk lehullott az átok, és olyan igazak lettünk, mintha soha semmi bűnt nem követtük volna el. Mi ma már örvendezhetünk az életünknek, mert az már többé nem a sír martaléka, hanem áldottakká váltunk Jézus Krisztusban.

4.

Mi ezért a szabadításért hálával tartozunk az Atyának és a Szabadítóknak, Jézus Krisztusnak. Hálát adhatunk Istennek és a mi Urunknak imádságainkban. A tiszta szívből fakadó hálaadás eljut az Úr trónusa elé, és kedvesen fogadja azt. Imádkozunk hát szüntelen és mindenkor adjunk hálát Istennek.

Hálát adhatunk Istennek úgy is, hogy bizonyosságot teszünk az Ő irgalmasságáról.

A hitetlenek nem ismerik az Ő jóságát. El kell azért indulnunk és hirdetünk kell, hogy Krisztus vére elmossa a mi bűneinket. Ahogy Dsida Jenő *Menni kellene házról házra* című versében fogalmaz:

Nem így kellene hűvös, árnyas
szobából, kényelmes íróasztal
mellől szólni hozzátok, jól
tudom. Menni kellene házról
házra, városról városra, mint
egy izzadt, fáradt, fanatikus
csavargó. Csak két égő szememet,
szakadozott ruhámat, porlepett
bocskoromat hívni bizonyossággal
a szeretet nagy igazsága mellé.
És rekedt hangon, félig sírva,
kiabálni minden ablak alatt:
Szakadt lelket foltozni, foltozni!
tört szíveket drótozni, drótozni!

De a tökéletes hála az, ha mi Jézus Krisztus áldozatáért tökéletesen Istennek szenteljük életünket. Ha Jézus Krisztus nem sajnálta feláldozni érettünk életét, mi se sajnáljuk szolgálni Őt.

Mivel ehhez a mi erőnk nem elegendő, Isten megengedi, hogy Tőle kérjünk olyan szívet, amely tele van hálaadással. Mondjuk együtt Dáviddal: „Tiszta szívet teremt bennem, oh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem. Ne vess el engem a te orcád elől, és a te szent lelkedet ne vedd el tőlem. ... Uram, nyisd meg az én ajakimat, hogy hirdesse szájam a te dicséretedet.” (Zsolt 51,12–13.17)

Ha mi valóban arra törekszünk, hogy a mi Urunknak szolgáljunk, Isten megbocsátja bűneinket, megtisztítja ajkunkat, és erőt ad nekünk arra, hogy mint az Ő megváltott gyermekei, őt szolgáljuk. Mert csak így lesz nyilvánvaló, hogy nem volt felesleges Jézus Krisztus áldozata. Ámen.

A kiszolgáltatott Fiú

Alapige: Róma 8,32
Bibliolvasás: Róma 1,18–32

Istennek egy különös mozdulatára hívja fel a figyelmünket ez az íge: az *odaadásra*. Ez a mi megváltásunknak a lényege. Ideadta nekünk az ő egyszülött Fiát, akit nagyon szeretett, akiben gyönyörködött, a szentsége, tisztasága, alázata és engedelmissége okán. Igen, az ő legdrágább kincsét szakította le a szívéből, elengedte az ő szentségéből és tisztaságából ebbe a gonosz emberi világba, ide a farkasok közé, ideadva nekünk őt áldozatul. Itt a farkassá vedlett ember széttépte őt. Döbbenetes Isten irántunk való szeretetének gyakorlati, látható mozdulata, amivel ideadta nekünk az ő egyszülött Fiát. Pál apostol nagyon érzékletesen fogalmaz, amikor azt mondja alapigénkben, hogy Isten az ő tulajdon Fiát nem kímélte. Pedig minden szerető apa kíméli az ő fiát. Hagyjad, fiam, megcsinálom én, nehéz az még neked – mondja az apa, s beáll cipelni a terhet, ami nehéz lenne a fiának.

Kiábrándultan vagy döbbenten kérdezhetnénk Isten kapcsán: miféle Isten az, aki, nem kímélve egyetlen Fiát, odaadja gonosz emberi kezekbe, pedig tudja, mi lesz a sorsa. Miért adja oda mégis? Vizsgáljuk meg az itt szereplő eredeti, görög kifejezést, ami így szól: *paradidómi*, azaz: odaadta. A Róm 12,1 azt mondja: szánjátok oda a ti testeteket Istennek kedves áldozatul. Ott pedig az a görög szó szerepel: *paratitými*. Ez a két szó nagyon hasonló csengésű. Figyeljük meg, mi rejlik ebben a két kifejezésben! Isten odaadta, kiszolgáltatta az ő egyszülöttjét nekünk. S ebben az a mozdulat van, amikor az elítéltet a bíróságon átadják a poroszlóknak, a katonáknak, hogy vigyék, akár a börtönbe, akár a kivégző helyre. Elhangzott a jogos ítélet, át kell adni az elítéltet azoknak, akik végrehajtják rajta a büntetést. Nos, ez a mozdulat van itt: Isten átadta, kiszolgáltatta az ő egyszülött Fiát azoknak, akik végrehajtják rajta az ítéletet.

Jézus szenvedéstörténetében ugyanez jelenik meg. Azt olvassuk ott, hogy Jézust Pilátushoz vitték, aki átadta Őt a poroszlóknak az ítélet kimondása után, hogy a Koponya hegyére vigyék és feszítsék meg. Döbbenetes, amikor Isten engedi Jézus teljes kiszolgáltatását, hagyja, hogy átadassék, halálos ítéletre vitessék. Ennek a kiszolgáltatásnak a válaszképpen várja Isten tőlünk azt, ami a Róm 12,1-ben elhangzik, hogy tegyük oda Isten oltárára egész lényünket, hálából. Mert Isten átadta, kiszolgáltatta (*paradidómi*) nekünk az ő Fiát, ezért ti is adjátok át (*paratitými*) testeteket és lelketeket Istennek. Gyönyörű ennek a logikai menete, amiben fölismerhetjük, mi is a mi tennivalónk.

De, menjünk vissza egy kissé az üdvtörténet vonalán és nézzük meg, hogyan jutott ide Isten, hogy átadja, kiszolgáltassa az ő Fiát a halálos ítéletre. Miért volt erre szükség? Hogy jutott erre az elhatározásra Isten? Ebben a kérdésben van nekünk segítségünkre az első íge, amit a Róm 1-ből olvastunk. Szinte hátborzongató, ahogyan végigolvassuk halljuk az első rész 18–32. verseit. Itt arról van szó, hogy az emberek gonoszságukkal feltartóztatják az igazságot. Aztán, noha látható a teremtésből Isten nagysága, istensége, mégsem imádták és áldották Istenként azt, Akire következtetni lehet a teremtés vizsgálatából. Mert egy nyílt szemű ember, ha végignézi a teremtetés rendjén, szépségén, a „piciny fűszáltól az óriási tölgyig”, a napfelkelte ragyogásától a napnyugta pompás színvilágáig, ahogy elnézi az ember, hogyan indul egy élet két parányi sejtéből, egy ember hogyan bontakozik ki a maga tökéletességében, hogyan keringenek a bolygók és hogyan ragyognak a csillagok az égen, s hogyan biztosít Isten mindent az ember számá-

ra ezen a kis sárgolyón –, valóban menthetetlen, hogy ne következtesen az ember arra, hogy ennek a mindenségnek van egy Gazdája, és hogy ennek a Gazdának mi tartozunk valamivel.

Csakhogy: a szívében elsötétedett ember azt állította magáról, hogy ő bölcs, s a halhatatlan Isten dicsőségét felcserélte emberek, madarak, négylábúak, csúszómászók képével. Felcserélte az ember Istent, a Teremtőt teremtett, azaz földi dolgokkal. Innen indul a nagy baj: a Teremtőt kicseréli az ember egy teremtménnyel. A Teremtő Isten szeretne e teremtett mindenség középpontjában lenni, hogy garantálja ennek a jó működését, szeretne az emberi élet központjában lenni, hogy biztosítsa annak áldását, szeretne a családi élet, vagy egy kereső fiatal élet középpontjába kerülni, hogy jelenlétével garantálja a családi élet, egy közösség áldását. S akkor jön az ember, és kicseréli Istent. Mivel? Egy teremtett dologgal, a Valakit egy valamivel. S ezt a valamit – legyen az pénz, munka, testi élvezet, ház, autó, karrier – beteszi a középpontba a Valaki helyett. S így borul föl az emberi élet rendje. Ezért van annyi döbbenetes, kiábrándító emberi megnyilvánulás ezen a földön, s ezért lesz ember az embernek farkasává. Ezért jön Isten részéről az a logikus válasz: „kiszolgáltatta őket szívéük vágyai által a tisztátalanságnak” (24.).

Az ember fölborította az Isten által teremtett rendet, kigolyózta középről Istent, hogy beállítsa önmagát oda. A kígyó már az Éden-kertben azt súgta az ember szívébe: ha szakítasz ama fáról, olyan leszel, mint Isten. Micsoda csábító ajánlat ez! Miért legyek én csak ember, miért legyek én valakinek az alárendeltje? Miért parancsoljon nekem Isten? Miért ne legyek én a középpontban? Miért ne legyek én is olyan, mint Isten? Miért ne parancsoljak én? A bukás óta ott van az emberben ez a vágy: odatenni magamat a középpontba. Csakhogy akkor felborul az eredeti rend. Ezt a teremtési rendet nagyon jól meghatározta Isten. A 8. zsolnában olvassuk: kevéssel tetted őt kisebbé az angyaloknál. Az ember azonban nagyobb akart lenni az angyaloknál is, olyan, mint Isten. Tudjuk, a természet kutatása nyomán micsoda változás történt az ember világgépének az alakulásában. Galilei, majd Kopernikusz felfedezése azt állította, hogy a Nap van a mi bolygórendszerünk középpontjában, s nem a Föld. Ez az ún. heliocentrikus elmélet.

Amikor szellemi téren felfedezem, hogy nem én, az ember vagyok a mindenség középpontjában, hanem Isten, ez egy ugyanolyan forradalmi, új helyzetet teremt, mint a tudósok felfedezése a természet világában. Ennek a felfedezésnek a nyomán áll helyre az emberi élet rendje, az én kapcsolat az élő Istennel. Amíg ez meg nem történik, addig olyan fonák dolgok történnek, amit itt olvasunk a Római levél első részében. Mert az ember kicserélte Istent emberek, madarak, csúszómászók képével. Ezért Isten kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hogy meggyalázzák egymás testét. Isten igazságát hazugsággal cserélték fel. Először magát Istent cserélte fel, aztán Isten igazságát hazugsággal. Így fokozódik a romlás. Ennek is meglett a következménye: „Ezért Isten gyalázatos szenvedélyeknek szolgáltatatta ki őket” (26.). Figyeljük meg: a 18. versről már másodszer olvassuk, hogy Isten kiszolgáltatta az embert. Először a tisztátalanságnak, majd gyalázatos szenvedélyeknek. Mindez azért, mert először az ember üzte ki Istent középről. Isten reakciója tehát természetes. Aztán a 28. vers az ember újabb bűnét tárja fel: „Nem méltatták Istent arra, hogy megtartsák ismeretükben.” Ennek is meglett a súlyos következménye: „Kiszolgáltatta őket Isten az erkölcsi ítéletre képtelen gondolkodásnak, hogy azt tegyék, ami nem illik.” Mi az, ami nem illik? „Az asszonyok felcserélték a természetes érintkezést a természetellenessé, ugyanúgy a férfiak is elhagyták a női nemmel való természetes érintkezést, és egymás iránt gerjedtek fel kívánságukban, férfiak férfiakkal fajtalanokdtak.” (27. v.)

Úgy-e, mennyire ismerős helyzet ez? Mintha csak a mai világ romlott állapotáról olvasnánk szó szerint. Ma már törvényesített formában, házasságban is élhetnek az azonos neműek, sőt, mi több, még hivatalosan gyermeket is fogadhatnak örökbe, egyes helyeken még egyházi áldásban is részesülhetnek. De mindezekre mit válaszol Isten? Kiszolgáltatja őket háromszorosán: a tisztátalanságnak, gyalázatos szenvedélyeknek, majd erkölcsi ítéletre képtelen gondolkodásnak. S egyszer csak arra ébred az ember, aki Istent a közéről kidobta, hogy teljesen kiszolgáltatott lett. Saját bűnös vágyai, tisztátalan gondolatai, gyalázatos szenvedélyeinek a rabja lett. Helyes erkölcsi ítéletre képtelen helyzetbe került az ember. Ezért következnek olyan döbbenetes erkölcsi fordulatok, mint pl. amit a neves, 20. századi francia egzisztencialista filozófus, Sartre írt le a *Zárt tárgyalás* c. drámájának egyik megrendítő jelenetében, ahol a poklot, a gyehennát mutatja be. Három gonosz ember a pokolra jut. Különös módon a pokolban egy jól berendezett, összkomfortos lakásban találják magukat. Csakhogy rájuk van zárva az ajtó. Ezért kénytelenek ott együtt élni. Egy idő után kiderül, hogy képtelenek kijönni egymással. Egyáltalán nem illenek össze a jellemek. Nemsokára egyik kétségbeesetten kiált fel: „A pokol a többiek.” Az a másik kettő! Mert mindig a másikban látom a bajok forrását. Ez a kiszolgáltatott ember.

Persze, nem mindenki akar egészen megszabadulni Istentől. A most itt levő igehallgatók közül sokan nem vállalnák magukra a vádat, hogy ők Krisztus-gyilkosok. Hiszen mi nem voltunk ott a Golgotán, nem kiáltottunk „feszítsd meg!”-et Jézusra. Esetleg azt, hogy ne fontoskodjon már annyit, ne legyen mindig a közelünkben, s ne szóljon bele minden dolgunkba. Nem ítéljük mi őt halálra, csak valahogy félretoljuk, hogy mi maradjunk a középben. Legyen ő akár első hegedűs életem zenekarában, de azért én maradjak a karmester. Ezt Isten nem fogadja el. Persze sok embernél sok más változatban jelentkezik Isten igénybevétele. Valaki nagyon érdekes képekkel így sorolta fel:

Van, aki Istent földgyalunak használja. Amikor sok akadály feltornyosul egy ember életének útjában, akkor előkapja Istent, hogy jöjjön, s tegye szabaddá az utat. Másoknak pedig Isten egy fajta kábítószer. A jelszó ebben az esetben a következő: A hisis veszélyes, Jézus jobb. Érezd tőle a mennyben magad! A kábítószerzőknek ugyanis az elszállás, a rózsaszínű álomvilág elérése a céljuk. Isten nem ilyen kábítószer akar lenni! Aztán van, akinek Isten egy mosdószivacs. Felismeri egyik-másik ember, hogy ismét beszennyeződött a lelke, hát ilyenkor jöjjön Isten, és törölje le a lelkéről a szennyet. De, miután elvégzi Isten ezt a törlést, utána félre lehet tenni, mint a szivacsot a tábla letörlése után. Egy másik kép szerint Isten sok ember számára olyan, mint egy gumibot. Mivel gyakran nekem van igazam, ezért jöjjön Isten, és csapjon szét körülöttem amolyan „üssed-üssed, botocskám!”-módján, s adjon nekem igazat. Luther így írja le az ilyen magatartást: „uti Deo” – azaz Istent használni. E szerint a gondolkodás szerint Isten egy bármikor elővehető használati eszköz, akit csak akkor veszek elő, amikor bajban vagyok. Döbbenetes, amikor az ember így bánik Istennel. Az ilyen esetben hiányzik az élő, személyes kapcsolat Istennel. Ezért lesz a kiszolgáltatott ember saját nyomorúságának a foglyává. Nem csoda, ha az ilyen ember pokolnak érzi saját életét.

Nos, hát mi a megoldás? Így jutunk el alapigénkhez, a Róm 8,32-höz, ahol ugyanaz a kifejezés jelentkezik: *kiszolgáltatta*. A bűnnek, az elesettségnek kiszolgáltatott ember megmentése érdekében Isten kiszolgáltatta az ő egyszülöttjét, nem kímélve saját Fiát, hogy Ő legyen életünk megoldása. Vele együtt nekünk ajándékoz Isten mindent. Jézus kiszolgáltatottsága a golgotai kereszten érte el csúcspontját. Ott függ a kereszten mindenkitől elhagyatva, meggyalázva, nekünk kiszolgáltatva. A keresztnél szűnik meg mindazok kiszolgáltatottsága, akik odamenekülnek a kereszten nekünk kiszolgáltatott Jézushoz. Igen, ám, csakhogy ez a keresztt sokak számára botrány, másoknak bolondság

– ahogy Pál apostol megállapítja. Goethe azt mondta: a kígyónál és a méregnél visszataszítóbb négy dolgot ismerek: fokhagyma, dohányfüst, poloska és a kereszt. Döbbenetes, hogyan viszonyul ez a nagy szellemóriás Isten egyetlen megoldásához, a Jézus keresztjéhez.

Még a kígyónál és a méregnél is visszataszítóbb és utálatosabb sok ember számára a kereszt. Éppen azért, mert ezen megtörik az emberi büszkeség és ott, a keresztnél leszek igazán kiszolgáltatottja Istennek. Az az ember, aki korábban saját gyalázatos szenvedélyeinek, erkölcsi ítéletre való képtelenségének, tisztátalanságának, elesettségének, bűneinek a kiszolgáltatottja volt, ez az ember akkor menekülhet meg, ha odafut a kereszthez és teljesen kiszolgáltatja magát Krisztusnak. Ezért kéri Isten Igéje a Róm 12,1-ben: „szánjátok oda a ti testeteket!”, azaz: te, aki korábban átadattál a bűnnek, légy ezután önként kiszolgáltatottja Isten oltárának. Akkor Jézus Krisztussal, a nekünk ajándékozott Istenfiúval mindent nekünk ad Isten. Micsoda páratlan ígéret annak az embernek, aki mindent meg akar szerezni magának. Ebbe fekteti energiáját, idejét, gyakran egészségét is, hogy mindent megszerezzen magának ezen a földön.

Jézusban Isten mindent nekünk ajándékoz, ami a boldog, békés földi léthez, és az örök élethez szükséges. De, csak Vele együtt! Ne akarj hát mindent megszerezni Jézus nélkül, mert akkor csak a semmit fogod szorongatni. Szolgátsd ki magad végérvényesen Jézus Krisztusnak, s akkor átéled a csodát, hogy Vele együtt mindent megkapsz, amire szükséged van az élet teljességéhez! Ámen.

Elvettetik gyalázatban, feltámasztatik dicsőségben...

Kis darab szenet tartok a kezemben. Fénytelen, piszkos és jelentéktelen. És most... figyeljetek ide ti mind, a tudomány hitetlenjei, akik azt mondjátok, hogy a feltámadás nem lehetséges!

Nézzetek erre a széndarabra az egyik kezemben, és erre a ragyogó gyémántra a másikban. Magatok mondjátok – és jól tudjátok –, hogy ugyanabból az anyagból van mind a kettő, a kőszén és a gyémánt. A kőszén nem egyéb, mint a szén a maga alacsonyosságában, és a gyémánt nem egyéb, mint a szén a maga dicsőségében. Micsoda különbség van a kétféle szén között! Az egyik alakjában fekete, fény és szépség nélkül. A másik alakjában fénylik, ragyog, szikrázik a napfényben, mint a csillag az égen. Ha a természet is gyémánttá tudja változtatni a szenet, azt gondoljátok, hogy Isten nem tud sokkal nagyobbakat cselekedni?

– Igen!

„Elvettetik gyalázatban, feltámasztatik dicsőségben!” (1Kor 15,43)

Prédikációk húsvét ünnepére

Józsa Ferenc
Arad–Mosóci-telep

Halott voltam, de élek

Alapige: Jelenések 1,17
Bibliaalvasás: 1Korinthus 15,1–20

1. Kedves testvéreim! Húsvét van, Jézus feltámadásának örömnépe. Ezen a napon az ÉLET győzött a halál felett. A nagypénteki gyászt, szomorúságot felváltotta a feltámadás öröme, a sötétséget, mely beborította az egész tájat, eloszlatta a fény, a húsvét világossága, a halált felváltotta az élet. A harmadnapja sírban lévő és a halál kötelei által fogva tartott Jézus legyőzte a halált és diadalmasan kijött a sírból. Feltámadt és újra él, él örökké! Kevésnek bizonyult az ellenség és annak minden tudománya. Bár nagy erővel mozgósítottak Jézus ellen, hiábavalókká lettek próbálkozásai, az ellene fordított sok-sok fegyver, a főpapok intézkedései, a sír szájára hengerített kő, a sirt őrző katonák és minden. Ahogy az elvetett gabonamag csíráképpessége, életereje áttöri a földet, kikél és nő, úgy Jézus szétszakította a halál erős köteleit. Feltámadt és kijött a sírból. Az Életet nem tarthatta fogva a halál. A kő elhengerített, Jézus elhagyta a helyet, ahova helyezték, a lepedőt, amelybe göngyölték. A sír üres. A megrémült asszonyoknak angyalok hirdették az örömezt, vigasztalták és bátorították őket: „Mit kerestek a holtak között az élőt? Nincs itt, hanem feltámadott: emlékezzetek rá, mint beszélt néktek még mikor Galileában volt, mondván: szükség az ember Fiának átadatni a bűnös emberek kezébe és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni.” (Lk 24,5–7) És az asszonyok?! „Megemlékezének azért az Ő szavairól. És visszatérvén a sírtól, elmondák mindezeket a tizenegynek és mind a többieknek.” (Lk 24,8–9) Elmondák, hogy feltámadt, elmondák, hogy az Élő nincs már a holtak között, haszontalan ott keresni, lehetetlen ott megtalálni, feltámadt és él.

2. Testvéreim! Először itt, a sírnál nevezik Jézust az angyalok „élőnek”. A fenti igében magát nevezi annak. Szívet örvendeztető, húsvéti hír ez. A Páthmos szigetére száműzött szeretett tanítványnak, Jánosnak, mint megdicsőült és örökké élő Úr jelenik meg, és jelenti ki magát. Aki, mikor meglátja, úgy hullik lábai elé, mint egy halott. Igen, mert olyan az Ő megjelenése, mint emésztő tűz. Dicsősége előtt porba hullik, és semmivé lesz a bűnös ember. Emlékezzünk csak Ezékiel prófétára és Pál apostolra, hogyan esnek mindketten a földre, amikor megjelenik nekik az Úr és körülveszi őket Isten dicsősége. Amikor nekik is megjelenik az Úr, ugyanúgy járnak, ugyanaz történik velük, mint János apostollal. Mózes maga az Úr fedezi el a sziklahasadékban. Ézsaiásnak egész lényé belerendül és így kiált fel: Jaj, jaj, elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép között lakozom. Amikor Jézus kijött a sírból, a katonák halálsápadtan esnek a földre. Amint a többieknél, úgy Jánosnál sem tartott sokáig ez az állapot. Jézus rátette jobb kezét és így szólt hozzá: Ne félj! János számára nem volt ismeretlen ez a hang, ez a biztatás. Sokszor hallotta már és sokszor megnyugtatta vergődő, nyugtalan szívét, mind Jézus halála előtt, mind feltámadása után is. De, mint megdicsőült Krisztustól, most hallja először. Ne félj! Én vagyok. Bízzál! Amikor Jézus a tengeren járt, ugyanígy szólt hozzájuk. És csodák csodája: ereje, hatása ugyanaz. Érvényesnek is ugyanolyan érvényes, mint akkor, ma és a jövőben. Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Én vagyok az első és utolsó. Én az örökkévaló voltam, vagyok és mindörökké

az leszek. Ne félj! Ne féljete! – Így biztat, bátorít minket is a feltámadott Úr! Én vagyok az élő! Ezzel azt üzeni most nekünk, hogy ebben a haldokló világban egyedül csak Ő az élő Úr, az Élet, a forrás, ami azt is jelenti, hogy Ő az élet eredete, az élet adója, megtartója, és hogy mindennek csak Őbenne és Őáltala van élete. Tehát nekünk is, nekem is és neked is. Ne féljete! Nyugodjon meg szívetek! Bízatosok!

3. Aztán így folytatódik a húsvéti üzenet: Halott voltam, de íme, élek. Mit akar ezzel üzeni? Mit akar velünk megértetni és szívünkre helyezni Jézus? Hát mi mást, mint azt, hogy amint neki kezdettől fogva élete volt az Atyánál – közben meghalt és feltámadott –, úgy most is élete van az Atya által. De miért halt meg közben? – kérdezhetjük. A válasz egyszerű: a mi bűneinkért. Értünk, helyettünk, miattunk. Azért, hogy kiváltson a bűn és Sátán uralma alól, hogy Istennek, az Atyának szabad gyermekei legyünk és általa életünk legyen. Ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett. Azért, hogy ne neki, hanem hogy Ő szolgáljon és adja életét váltságul sokakért. Azért, hogy életünk legyen és bővülködjünk. Azért, hogy akikért meghalt, többé ne maguknak éljenek, hanem annak, aki érettük meghalt és feltámadt. Végezetül azért, hogy valaki hiszen Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen!

Halott voltam – mondja, halálom által elvégeztem a megváltás drága művét. Elszenvedtem a bűn jogos büntetését, a halált. Megváltásotokért kifizettem a drága árat, vérem hullott értetek. Meghaltam, eltemettek, a poklokra alászálltam, de feltámadtam és élek. Ha bennem hisztek, amint én, ti is élni fogtok örökké.

Igen, Jézus a „halált” győzte le, tehát nemcsak a magáét, hanem a miénket is, amint feltámadása is a mi dicsőséges feltámadásunk biztos záloga. Én élek, ti is élni fogtok. (Jn 14,19) „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él. És aki csak él és hisz énbennem, soha meg nem hal.” (Jn 11,25–26) A halál soha többé nem vehet rajta erőt, de rajtunk sem, akik a megváltás által övéi lettünk. Halott voltam, de íme, élek örökkön örökké. Ő az élő és hatalmas Úr, akinek a kezében van minden hatalom mennyen és földön, életen és halálon. Életünk el van rejtve Őbenne, ezért még a pokol kapui sem vehetnek rajtunk erőt. Micsoda megnyugvást ad ez nekünk! Isteni békeesség árasztja el szívünket. Az énekíróval valljuk: „Jézus él, mi is élünk, a haláltól nem félünk, mert meggyőzte a halált, örök váltságot talált.” Dávid is erről vall a 23. zsoltárban: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.” Ha pedig Isten velünk, kicsoda ellenünk, mondja Pál apostol. Életünk szilárd alapja Jézus, az Ő halála és feltámadása. Ezért nem rendülünk meg. Ha tombol is körülöttünk a vihar, ha át is csapnak felettünk a hullámok, ha ránk is nehezednek a bajok, betegség, halál, a ház össze nem omlik, életünk megmarad, mert erős alapon áll. Ha hánykolódik is hajónk az élet tengerén, el nem süllyed, mert az örökké élő Jézus velünk van, ahogy mondja, minden napon a világ végezetéig. (Jn 28,20) Ő őriz és Ő tart meg az örök élet számára, ahol vele leszünk örökkön örökké.

4. Testvéreim! Nekünk azonban meg kell tanulnunk valamit, amit soha nem szabad elfelejtenünk, mégpedig azt, amire az Ige által figyelmeztet bennünket az Úr: „Úgy vélekedvén, ha egy meghalt mindenkiért... mindazok meghaltak, és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki érettük meghalt és feltámadott.” (2Kor 5,15) Hogy azt az apostol hogy élte át, arról ő maga tesz bizonyosságot: „Krisztussal együtt megfeszítettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus, amely életet pedig most testben élek, az Isten fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem.” (Gal 2,20) Ezen nekünk is át kell mennünk, ezt nekünk is át kell élnünk. Vagyis mit? Azt, hogy vele együtt meghalunk a bűnnek, a világnak, bűnös önmagunknak. Tékozló fiakként Hozzá térünk, haza az atyai házhoz, és a feltámadott új életben Vele és érte élünk, az Ő dicsőségére. Továbbá arra is

tanít és felszólít az ige, hogy fogadjuk Őt szívünkbe, mint feltámadott és élő Urat, éljünk vele már most élő közösségben. Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket. Itt a kellemetes, a kegyelmi idő, itt az üdvösség napja. „Ma még lehet, ma még szabad, borulj le a kereszt alatt.” Ma még megteheted, lehet, hogy holnap már késő lesz, és rámege az üdvösséged. Akinek az élete Krisztus, akinek az élete az Ő váltságművén és feltámadásán nyugszik, az a halálon túl is vele lesz örökké. Jézustól ma azt hallottuk: Én vagyok az Élő... halott voltam, de ímé, élek örökkön örökké. El tudjuk ezt mi vele együtt mondani: Halott voltam, de ímé, élek! És élek örökké!?

5. Végezetül hadd tegyek fel még néhány kérdést, kedves testvérem. Hiszed-e a nagypéntek és a húsvét csodáját? Hiszed-e, hogy Jézus meghalt és feltámadott? Hiszel-e a feltámadásban, a magadéban és a szeretteidében is? Hiszel-e az örök életben és abban, hogy neked is részed van benne hit által már most és egykor a színről színre való látáskor a valóságban is? Örülsz-e ennek? Hálás vagy-e érte Istennek és Jézus Krisztusnak? Tudsz-e erről is vallást tenni az emberek előtt? Mert, azt olvassuk az igéből, hogy „...ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta Őt a hálából, megtartatol.” (Róm 10,9) Kész vagy-e mindezért viszonzásul Neki adni az életedet, a szívedet úgy, hogy teljesen Ő uralja? Kérlek, hogy Istennek irántad való szeretetéért és kegyelméért, e nagy áldozatért, az életért és örök életért add neki szívedet még most, szolgáljad Őt és légy örökre az övé. Hidd el, tied lesz a legnagyobb öröm és boldogság, az élet és örökkévalóság. Mond te is hittel és örömmel: halott voltam, mert a világban a bűnnek éltem, de feltámadtam, hit által átmentem a halálból az életre (Jn 5,25), és ímé, élek nem önmagamnak, nem a világnak, hanem a feltámadott Úr dicsőségére és embertársaim örömére, amint énekeljük is:

Teljesen Tied vagyok Uram
Teljesen a Tied minduntalan
Tied, ha bánat ér, ha vigadok,
Mindig és mindenütt Tied vagyok!

Ámen.

Lőrincz János

Nálad tartom meg a húsvétot tanítványaimmal

Alapige: Máté 26,18

Bibliailvasás: Lukács 19,1–10

A húsvét egy régi ünnep. Kezdeté 3500 évre nyúlik vissza. Az Úr Jézus előtti időben is tartották a páskát már körülbelül másfél évezreden át. Maga az Úr Jézus is megszokta tartani mint páskanünnepet az Ő tanítványaival együtt. Azt a húsvétot is megtartotta, ami az Ő számára az utolsó földi húsvét volt, s ami a mi számunkra a diadalmaszkodó első húsvét lett. Ezt az Úr Jézusnak Jeruzsálemben kellett megtartania. Úgy, amint az el volt rendelve, úgy, amint az előre meg volt írva, Jeruzsálemben kellett neki megtartania azt a húsvétot, mert annak a húsvétnak a megtartása után Ő maga lett a húsvéti Bárány, aki megáldoztatott értünk. Annak a Jeruzsálemben megtartott húsvétnak az ügyében szólott az üzenet ahhoz a bizonyos emberhez, úgy, ahogy az alapigéből hallottuk.

És most kétezer esztendő múltán szól az üzenet mihozzánk. Szól az üzenet személy szerint mindnyájunkhoz. A Mester üzeni: nálad tartom meg a húsvétot a tanítványaimmal. Miért ne üzenhetne a Mester nekünk is? Hiszen Ő nem halott, hanem élő, úgy,

ahogy az apostolnak mondta: ne félj, mert én vagyok az első és az utolsó, az élő, pedig halott valék, és íme, élek örökkön örökké. Hogyha Ő él, akkor szólhat is, akkor üzenhet és üzen is, mert nem vette le a gondját rólunk. Mert még törődik velünk, még akar szólani, akar üzenni, terve van velünk, akar valamit velünk. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére eljusson. Ezért szól a húsvéti üzenet, ezért üzeni a Mester: az én időm közel van, de a te időd is közel lehet. Sürgős üzenetről van szó. Annak idején a kovásztalan kenyerek első napján szólott ez az üzenet és épp nagycsütörtök volt. Ezen az estén tanítványaival együtt elfogyasztotta a húsvéti bárányt, megtörtént az Úr szent vacsorájának a szereztetése, aztán kimentek a Gecsemánékertbe, s a többit már tudjuk. Következett nagypéntek, a kereszthalál, temetés és húsvét reggelén a feltámadás. Ugye, milyen közel volt az idő, hogy peregetek egymás után az események. Feltámadása után már csak 40 napot időzött itt ezen a földön, mert felment a mennybe. Most ott ül az Atya jobbán. Az én időm közel van, de a te számodra is közel lehet a Mester ideje: ne halogasd a dolgot testvérem, ne halogasd az igazi húsvétot, a te feltámadásodat. Krisztus feltámadott, s most már csak a te feltámadásod van hátra. Az én időm közel van, de a te időd is közel lehet, ki tudja, hogy 40 nap vagy 40 év, de olyan hamar reptül az idő, a 80 évesek is azt mondják, hogy úgy elrepült az idő fölöttük, olyan rövid ez az élet. Ha nem használod fel az alkalmat, ha nem hallod meg az üzenetet, ha nem figyelsz rá, akkor elszalasztod a legnagyobb alkalmat, az üdvösség alkalmát. És akkor mit ér a te életed? Krisztus nélkül hiábavaló az élet és kárhozat a halál. Az én időm közel van, nálad tartom meg a húsvétot – mondja ma Jézus.

Miről van itt szó? Azt értjük meg az igéből, hogy az az igazi húsvét, amit maga az Úr tart meg minálunk. Mi megszoktuk azt, hogy mi tartjuk meg az ünnepet. Megtartjuk, ha épp szabaddá tudjuk tenni az időt. Ha nem csinálunk magunknak más programot, akkor mi tartjuk meg. De más az, amikor Jézus tartja meg a húsvétot nálunk. Amikor mi tartjuk meg, akkor olyan is az. Akkor sokszor úgy tartjuk meg, hogy az emberek előtt botránkozás, Isten előtt pedig utálatosság. Sokszor úgy tartjuk meg, hogy vetünk a testnek és a testből aratunk veszedelmet. Amikor Jézus tartja meg nálunk a húsvétot, akkor a léleknek vetünk és a lélekből aratunk örök életet. Amikor Jézus tartja meg az ünnepet, akkor megtelünk örömmel, úgy, mint az Ószövetség népe is megtelt örömmel, amikor igazán megtartották a húsvét ünnepét. Amikor Jézus tartja meg a húsvétot a mi életünkben, a te életedben, akkor felvidulsz, megújulsz, új erőt nyersz. Tudod vinni a terheket tovább, boldogan. Zúgolódás nélkül fel tudod venni a te keresztedet, tudod hordozni mások terhét is.

Amikor te tartod meg az ünnepet, akkor ünnep után szegényebb leszel, mint voltál előtte, rekedt lesz a hangod, fáradt lesz a tested, megfájul a fejed, és ott marad szívedben, szádban a keserű íz, az üresség. Így tudunk mi magunkban ünnepelni, Jézus nélkül, de az egészen más, amikor Ő tartja meg a húsvétot minálunk, a mi életünkben. Mindenesetre Jézus nem tarthatja meg akárkinél a húsvétot. Nem tarthatja meg a húsvétot olyan ember életében, aki nem bánta meg a bűneit, aki nem hajlandó elhagyni az ő bűneit, aki nem hajlandó beismerni azt, hogy ő bűnös. Nem tarthatja meg a húsvétot, sem más ünnepet annál, akinek még nem újult meg az élete, az olyan ember életében, aki bűnökben él és azokban meg is akar maradni. A mostani húsvét azt üzeni, hogy mi is megújult emberekké lehetünk, olyan emberekké, akik felébredtünk az álomból, akik feltámadtunk a halálból. Engedd testvérem, hogy téged is megújítson a Mester. Ha Neki hatalmas volt legyőzni a halált, akkor le tudja győzni a te életedben is a bűnt és a halált, le tudja győzni a te szíved hitetlenségét, ellenállását.

Nálad tartom meg a húsvétot tanítványaimmal. Ezt a szót is érdemes aláhúzni: tanítványaimmal. Jézus nem akar úgy ünnepelni, hogy az ne vevődjön észre. Nem akar úgy

ünnepeli, hogy arról ne tudjon senki Rajta és rajtunk kívül. Igaz, hogy úgy mondja: nálad tartom meg. Ez azt jelenti, hogy a húsvét ünneplése egy nagyon személyes dolog. Húsvétot nem ünnepelek én helyetted, de te sem én helyettem. Nagyon személyes dolog a húsvét, de mégis tanítványi körben történik. Ez az ünnep is, és minden más ünnep is. Nem lehet, testvéreim, magánkeresztyénséget élni. Magángazdaságot lehet folytatni, magánipar is létezik, de magánkeresztyénséget élni nem lehet! Csak a tanítványi körben lehet örömmünnepet ülni, ott, ahol együtt vannak azok, akik hisznek Őbenne, akik dicsőítő éneket énekelnek Neki, akik áldják az Ő nevét, s akikkel együtt vesszük bűneink bocsánatát. Hogyha szeretsz magános keresztyén életet élni, ha szereted egyedül hallgatni a rádió-istentiszteletet, tudd meg, hogy csak akkor igazi a keresztyénséged, ha vágysz a tanítványok közösségébe, hogyha nem elég neked a magános keresztyénség, ha oda vágysz, ahol Jézus az ünnepet tartja tanítványaival. 88 esztendő öreg bácsi mondta el, hogy hitvestársa 2 évvel ezelőtti halála óta már hatszor ment el az Úr asztalához. Amikor ezt elmondta, épp fekvőbeteg volt és azt is mondta: ha húsvétra nem gyógyulok meg, hogy talpra állhassak, akkor kocsival is elvitetem magam az Úr szent asztalához. Ez az ember megértett valamit abból, hogy nincs magánkeresztyénség, hogy csak a tanítványok körében lehet igazán ünnepelni, mert ott jelenik meg az Úr, s ott igazi a húsvéti öröm.

Nyissuk hát meg szívünket és lakásunk ajtaját, hogy a húsvétot ünneplő Jézus tanítványaival együtt beléphessen hozzánk. Ő így akarna boldog életet ajándékozó ünnepet ünnepelni veled és egész háznépével. Ámen.

(E prédikáció elhangzott 1976. április 18-án, húsvét első napján Magyarókeréken.)

Mohácsi László

Debrecen-Józsa

E húsvét ünnepében

Alapige: 1Péter 1,8–9

Bibliaviasítás: János 20,1–10

Ünnepelő gyülekezet! Szeretett testvéreim!

A húsvét a legnagyobb keresztyén örömmünnep, mert Isten győzelmének ünnepe ez a bűn, a halál és az emberi lét minden nyomorúsága felett. A húsvétnak csak egyetlen előtörténete van: a világ teremtése! Kétezer év telt el azóta, hogy új ünnep született. Milyen nagy idő! Sziklák porladnak, folyók születtek, csillagok hullnak, korszakok, birodalmak, hatalmasságok porrá lesznek.

Sokan gondolták virágvasárnaptól nagypéntekig, hogy Jézus legyőzött, Róma itt maradt, az élet már csak ilyen. A kegyesek azt is tudták az Ószövetségből, hogy a halál a bűn következménye és megtöri az Istennel való életközösséget. A sokaság véleményét találóan fogalmazta meg a szentírő: „Pedig mi azt reméltük...”

Aztán néhány évtizeddel később, visszanézve Athénből Jeruzsálemre, a feltámadás öröme és a feltámadott dicsőségére, Pál apostol elmondja legnagyobb beszédét az Areopágoszon. A hellén világ központja Athén volt akkor, a tudományos és szellemi élet fellegvára, a művészetek és sportjátékok bölcsője. Az athéni megfigyelték Pál apostolt az Areopágoszon, ott, ahol a nagy szónokok szólhattak. Mindaddig hallgatták is Pált, amíg el nem jutott Jézus feltámadásáig. Akkor elment a kedvük Pál apostol prédikációjának a hallgatásától, mikor Krisztus feltámadásáról szólt, mert ez már nem fért bele az ő bölcsességükbe, filozófiájukba. Elmentek, és csak két ember volt, aki meg-

hallgatta Pált, aki megértette, aki szívébe fogadta az evangéliumot. Ebből a mustármagnyi hitből nőtt ki az a hit, amelyik az egész görög népet megtartotta az iszlám négy száz éves hódítása idején, és ebből a hitből, Pál apostol Európába hozott hitéből nőtt ki az a hit is, amelyik a mi népünket 1100 éven át megtartotta, hogy a történelem minden vihara és pusztítása ellenére élünk és vagyunk.

Kedves testvéreim! E húsvét ünnepében ma mi is visszanezünk Péter apostollal az üres sírra, az örvendező asszonyokra, a bizonytalan érzésű tanítványokra. „A textus ma is Krisztus, a drága Isten-ember” – valljuk Adyval.

A húsvét az élet ünnepe. A lét nagy közösségének, ajándékainak és kiváltságainak a ténye rejlik a húsvéti gondolat legmélyén. Az Élet Fejedelme az igazság, a jóság, a szeretet Királya, mégpedig legyőzhetetlen, halálból is feltámadó Király.

„Őt szeretik, pedig nem láttátok” – mondja alapigénk. Eljön a nap, amelyen mindenki meg fogja látni Jézus Krisztust. Ez a reménység mindennél nagyobb öröm forrása, mert nagyobb élmény lesz, mint az, amelyik a levél olvasóinak nem adatott meg, de Péternek, Jánosnak és Jakabnak megadatott, amikor személyesen láthatták a megdicsőült Krisztust. Mi, hívő emberek, noha nem láttuk, mégis hiszünk Krisztusban, olthatatlan szeretettel szeretjük, a hit ugyanis nem látásból, hanem az ige hallásából van. A reménység sem Krisztus látásából, hanem a feltámadásba vetett hitből ered. Boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek – tanítja Urunk mély szeretettel és páratlanul finom pedagógiai érzéssel Tamás apostolt. A hit végső célja a teljes üdvösség, elintézett, kész dolog. Testestől-lelkestől meg vagyunk váltva. Már a jelenvaló világba betör az eljövendő Isten országa és részesít erőiben.

Tudod-e így tekinteni elköltözött szeretted sírját, saját életed végét képes vagy-e húsvéti hited fényében látni? Felragyog-e a hitvallás szívedben, mint egykor Péter apostolnak: „Uram, kihez mennék? Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje.” (Jn 6,68–69)

Tudunk-e olyan erős hittel imádkozni, hogy közösségi életünk is kezdjen el gyógyulni Krisztus sebei által? Elcsatolva idegen hatalmasságok alá, szétszórva 43 országba, sokszor identitását, reményét vesztett fajtánk sorsa hogyan fordulhat jobbra? A Feltámadott Krisztus a mi élő reménységünk, áldott Igéjében vigasztal és az örökkévalóságba mutat:

„Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van, ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek.” (Jn 14,11)

Vannak egyházi nemzedékek, amelyek Isten kijelentéséből többet értenek meg, mert több világosságot kapnak. Isten nemcsak a zsidóknak, hanem a pogányoknak is rendelte a kegyelmet: azt akarja, hogy ők se maradjanak ki abból az üdvösségből, amely felől a próféták tudakozódtak. Igazán úgy érdemes élni, aki húsvéti ember akar lenni, csak annak a nemzetnek van létjogosultsága, amelyik erkölcsi okokból erkölcsi célokért követeli magának az életet. Mik ezek az erkölcsi okok és célok? A húsvét ezt is megmondja: „Amilyen a földből való, olyanok a földiek is, és amilyen a mennyből való, olyanok a mennyek is. És amint viseltük a földieknek a képét, úgy fogjuk viselni a mennyeknek a képét is.” (1Kor 15,48–49) Ámen.

A feltámadás csendje

Alapige: János 20,8
Bibliolvasás: János 20,1–10

Kedves Testvéreim! Ünneplő gyülekezet!

Egyszer egy holland ismerősömmel találkoztam egy húsvéti ünnepen, aki rögtön azt a kérdést tette fel nekem, hogy hiszek-e Krisztus feltámadásában? Megdöbbenett ez a kérdés, hiszen számomra egyértelmű volt, hogy igen, különben mi értelme lenne keresztyén életünknek. Számára azonban nem volt elég egyértelmű, hiszen egy olyan helyről jött, ahol sokan vannak még az egyházban is, akik azt mondják, hogy Krisztus feltámadása csupán egy mese, egy csodálatos történet, de semmilyen alapja nincs.

Évek múltán azonban számomra is kezdett világossá válni, hogy nem is annyira könnyű az embernek Krisztus feltámadásában hinnie. A körülöttünk lévő világ ugyanis a maga gyarlóságával, kételkedéseivel és bűneivel sokszor látszólag ellentmond ennek. Mégis a Krisztus feltámadásába vetett hit a mi keresztyén életünknek egy sarkalatos pontja. Vizsgáljuk meg e mostani alkalommal Isten Szentlelke segítségével a húsvéti történet alapján hitünk természetét.

Népünk a maga népi hagyományában a locsolással kissé hangossá tette ezt az ünnepet. Verselések, hangos locsolások, kirobbanó jókedv mind hozzátartoznak húsvéti ünnepünkhöz. Rá kell azonban jönnünk, hogy Krisztus feltámadása és az ebben való hit csendes események, mondhatni intim rezdülései az Istennel közösségben élő embernek. Járjuk végig hát együtt a történet alapján a csend fokozatait.

Bizonyára mindnyájan láttunk már olyan filmet, melyben nagyon kevés volt a szöveg, és a rendező a színészi játék kifejező erejével ábrázolta az eseményeket. János húsvéti beszámolója is hasonlít egy ilyen filmhez. Igaz, egyetlenegy riadt mondat hangzik el a történetben, amikor Mária, a maga elképzelését hozzáadva, beszámol a sír körül látottakról. Képzeljük csak el Mária megdöbbenéstől riadt csendjét a sírról elhengerített kő láttán. Nem is gondolkozik tovább, hanem fut a tanítványokhoz, hogy közölje velük a látottakat. Az övé a megdöbbenés csendje.

Valahogyan ilyen a mai modern világ megdöbben csendje is Krisztus feltámadása hallatán. Nemigen tudnak vele mit kezdeni az emberek. Megdöbbenve kérdezik kételkedve, lehet még ma ilyesmiben hinni? Somolyogva legyintenek, ugyan már, nem vagyunk gyerekek. De az is meglehet, hogy kiszínezik a történeteket saját elgondolásuk vagy tapasztalatuk szerint, ahogyan Mária tette: *elvitték az Urat a sírból...* mondja ő, *gyermekünkben támadunk fel...* mondjuk mi, és sorolhatnánk a sokféle megfogalmazást a feltámadásról. Túl kellene jussunk a gyermekhez illő riadt, vagy a cinikusan kételkedő csenden, és meg kellene érkezzünk egy mélyebb, személyesebb meggyőződéshez.

A történetben Péter már egy más minőségű csendben rohan lélekszakadva a sírhoz. Péteré a kutatás csendje. Az alapos vizsgálat, az elemzés. Igaz, a másik tanítvány, János hamarabb ér a sírhoz, de ő csak éppen bepillant abba. Péter azonban be is megy. Ő már többet lát, mint Mária, többet vesz észre, mint a sírba csak bepillantó János. Mégis annyira érdekes az ő személye. Péter valóban többet lát. Szeme mozdulása a koncentráció csendjét idézi. Próbálja összegezni a látottakat. Megpróbálja összerakni a látottakból a történetet. De valahogyan csak addig jut, hogy itt történt valami, de nem tudja megmagyarázni, hogy mi. Fel tudja sorolni a tényeket: a lepleket, a finoman összehajtott kendőt, mely Jézus fején volt, a sír rendjét. Lényegében nem lát semmit, hiszen a test nincs

ott. Látja a feltámadás nyomait a lepleken, a sír csendjét, de ebből a látásból mégsem lesz hit.

Lám, mai modern világunkban is van ilyen tendencia. Lázás csendben kutatjuk a világuirt és a természetet, lélegzetvisszafojtva az emberi testet és lelket, precízen kilúgozzuk a Szentírást, hogy csak a hihető tények maradjanak meg benne, és mégsem jutunk tovább. Vagy tényeket követelünk dühösen kiáltozva Istenre, hogy végre mutassa meg magát, bizonyítsa be nekünk, hogy Ő van, létezik, él, cselekszik, segít, sokszor öklünket rázva követeljük a makacs tényeket. Amikor pedig szemünk előtt vannak a tények, mégsem vallanak, mégsem juttatnak el a hitre, csak a további kérdésekig vagy a semmit sem jelentő és bizonyító ténymegállapításig: *itt történt valami*. Szeretnénk megérteni Krisztus feltámadását, a tényekből mégsem tudunk levezetni semmit, aztán a tanítványokra fogjuk, hogy ellopták a testet vagy Krisztus meg sem halt, fel sem támadott, hanem tovább élt, gyermekei lettek stb. Az egyház pedig mindezt titokban tartotta. Kedves testvéreim, miért könnyebb elhinni ezt, miért nehezebb a feltámadás tényét igazoló péteri és jánosi beszámolót elfogadni? Lám, most is csak a tényekbe kapaszkodunk, pedig ez ellentmond a hit természetének.

János jelképezi ugyanis azt, amit a hit jelent. Ha a történetben Péternek több a látása, úgy Jánosnak több a belátása és ez teszi hívővé. Az ő csendje már a meggyőződés és a hit csendje. Pedig ő is csak ugyanazt látja, mint Péter. Mégis csak őrá mondja a Biblia, hogy *látott és hitt*. A Jánosé ugyanis több, mint fizikai látásmód. Ő már a tények mögé lát és mögöttük felfedezi a cselekvő Istent. Nyitott szívvel fogadja a látottakat és úgy hisz, mintha már a feltámadt Krisztust is látta volna. Pedig még nem jelent meg nekik. Számára az üres sír nem a kérdéseket felvető vagy éppen semmit sem mondó tények jele, hanem annak a bizonyítéka, hogy Jézus nem a halottakhoz, hanem az élők-höz tartozik.

Meglehet, hogy sokaknak ez semmit nem jelent, hiszen a tények ismeretéből nem lehet eljutni a hitre. A hithez nem látás kell, sem bizonyíték, ahogy Nicolae Steinhardt írja: *hinni annyi, mint nem látni*. Az egyik hiszi úgy, mintha látná, a másik meg ha látja se hiszi, a kettőnek tehát nincs köze egymáshoz. A francia protestánsok hithősének, Colligny admirális szobrának talapzatára ezt írták: *Mert erős szívé volt, mintha látta volna a láthatatlant*. János a mások számára láthatatlant hitte, és minden valószínűséggel látta is. Erre a csendes hitre van nekünk is szükségünk. János az élénk érzelmek és az elmélyedő elmélkedések embere, aki a dolgok mögött meglátja a feltámadt Krisztust, az élő Urat.

Ragadjuk meg e mai alkalommal a húsvét csendjét mélységében, hogy felragyogjon nekünk a halálon és bűnön győzedelmeskedő, diadalmas, feltámadott Krisztus. Lássuk meg élettünk tényei és eseményei mögött is az áldozatában és halálában nekünk megbocsátó, és feltámadásában bennünket hitre, új és örök életre szülő Krisztust, az értünk cselekvő Istent. Ámen.

Az enyém is!

Alapige: János 20,28
Bibliolvasás: János 20,24–28

Tamás apostol története fontos üzenetet hordoz: a húsvét nem időpont, hanem találkozás. Nagy a kísértése a ma élő embernek, hogy saját húsvéti ünnepét kisebbnek, kevesebbnek érezze az első húsvétnál. Pedig nincs kicsi és nagy húsvét. Húsvét az, amikor valaki találkozik személyesen és kikerülhetetlenül a feltámadott Jézus Krisztussal. Tamás apostolnak nem húsvétkor volt húsvétja, hanem csak nyolc napra rá, amikor személyesen is találkozott a feltámadott Megváltóval.

A keleti és nyugati keresztyénség között nem kis diszharmoniót okoz az, hogy a húsvétek különböző időpontban vannak. Pedig az időpont nem fontos, hiszen Isten országában nincs naptár. A találkozás a fontos. A Te találkozásod Jézus Krisztussal.

I.

„**Nem volt övelük.**” Tamás csalódott, háborgó az ő lelkében. Úgy érzi, hogy Jézus becsapta őt. Látva Jézus csodáit, hatalmát és a gonosz felett való erejét, el sem tudta képzelni, hogy Jézus megalázzottan egy keresztfán végezze. „Nem erről volt szó, Uram!” Amikor nem az történik, mint amit az ember elvár Istentől, akkor szokott ez a háborgó, csalódott állapot megjelenni az ember életében. Milyen gyakran lehet hallani ezt: ha szeretem az Urat, akkor miért vagyok beteg, miért halt meg valaki, aki fontos volt nekem, miért küszködök nap mint nap? Tamást az ő csalódása elfordította a közösségtől. Nem volt velük. Sokszor, ha valami nem úgy alakul, ahogy szeretné az ember, akkor elfordul az egyháztól, a gyülekezettől, a hittől. Így válik a csalódottság hatalmas rombolássá: előbb rombolja az embert és a családot, aztán annak elszakadásával a gyülekezetet, végül pedig a meggyengült gyülekezetek által az egyházat. Pedig Jézus megjelenése a közösségben történik. Húsvétkor Jézus a félve, bizonytalankodva, de mégiscsak összegyűlt tanítványoknak jelenik meg. Jézus számára a közösségben maradás nagyon fontos: „hol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében, én is ott vagyok” Nem számít, hogy elvesztetted a hitedet, kiábrándultál, csalódtál Istenben, közösségben és emberben: maradj jelen a közösségben, a gyülekezetben, mert ott van a corpus Christi, ott van Jézus teste, ott van Jézus.

II.

„**Mondának néki a többiek: láttuk az Urat!**” A tanítványok a félelem és bizonytalanság keserves napjai után találkoztak Jézussal, és ezt az örömhírt azonnal megosztották Tamással is. A jó híretet bizony nem szabad elhallgatni! Tamás reagálása a hírre a maga őszinteségében tiszta és szép. Tamás nem hazudik, nem képmutató, hanem egyenesen azt válaszolja, ami a szívében van, ami az egyedüli jó és helyes válasz: „az, hogy ti találkoztatok Jézussal, az nekem nem elég!” Ez a jó válasz! Abból lesz a langymeleg, hitetlen keresztyénség, hogy hitt az apám, hitt a nagyapám, presbíter volt valamelyik ősöm, nekem az elég. Hísz az egyház, hísz a gyülekezet, hísz a feleségem, nekem az elég! Milyen hamis és veszélyes ez a látszathit! Tamás nem elégedett meg a többiek hitével, mert ott volt benne az a szent elégedetlenség, ami Jézushoz hajtja az embert: „nekem is, én is!” Soha ne elégedj meg a más húsvétjával, a más hitével. Ne

nyugodj addig, amíg te személyesen is nem látod az Urat és nem jelenik meg neked! Milyen nagy szeretettel figyelmeztet erre maga Jézus Krisztus a Jelenések könyvében: légy hideg, istentagadó, harcolj Istennel, mond el neki azt, hogy csalódtál Benne, hogy nem tudsz hinni, vagy pedig öleld magadhoz, szeresd, ragaszkodj hozzá, csak ne légy langyos, ne légy olyan, akinek jó a másik hite is, aki mindent lenyel, akinek minden mindegy!

III.

„Ha nem látom az Ő kezein a szegek helyeit...” Tamás a bizonyosságát a többi tanítvány előtt a sebekhez köti. Különös dolgot kér itt Tamás. A sebekről talán illet volna hallgatni, kerülni a témát. Ami elmúlt, az elmúlt, most csak örvendezzünk. Istennél nem lehet kikerülni egyetlen témát sem. Tamás megint csak őszinte és tiszta szívű. A fő kérdésre, az alapproblémára kérdez rá: hol vannak a sebek? Tamás sok mindent kérhetett volna Jézustól. Kérhetett volna csodákat, jeleket, hiszen a halált is legyőző Jézusnak minden hatalom megadatott mennyen és földön. De Tamást nem a csodák érdeklik. Nem az érdekli, hogy miképpen lehetséges az, hogy a véresre vert, megfeszített és kiszendett Jézus most íme, él. Tamást nem Isten titkai érdekelték, hanem az ő személyes kapcsolata Jézussal. Mert Tamás rájött arra, amire csak olyan kevesen jönnek rá: a mi kapcsolatunk Istennel és Jézus Krisztussal egyedül csak a sebeken keresztül történhet. Csak a sebek a fontosak! Jézus sebei különös jelek. Mert vajon mit vitt fel Jézus az Isten országába, amikor felemeltetett erről a földről? Mi volt az az egyetlen jel, amit Jézus az Atya elé vitt tőlünk? A sebek. A sebeket emelte fel Jézus Isten elé, hogy az örök emlékeztetőül legyen Isten előtt arról, hogy Jézus minket az élete árán váltott meg. A sebek a mi utunk Istenhez. Ezért kéri Tamás a sebeket, ezért akarja megérinteni őket. A sebek arról is bizonyosságot tesznek, hogy valóban az a Jézus Krisztus jelenik meg, akit Tamás vár. Mert sok hamis Krisztus van a világon, és ezt Tamás is tudja. Sok csaló, ámtító, önjelölt Krisztus van, de csak egyetlenegy, amelyik szenvedett is és meg is halt az övéért, ez pedig az Isten Fia. Tamás gondolkozása tiszta és logikus: ha van seb, akkor valóban Krisztus az, aki előtte áll, de ha nincs seb, akkor csalás történt. Tamás nem akar elismerni más Urat az életében, csak azt, aki meghalt érte.

IV.

„Nyolc nap múlva... Tamás is velük vala.” Eltelik nyolc nap. Tamás hívja az Urat, látni akarja a sebeit, de Jézus nem válaszol azonnal. Jézus nem mindig akkor válaszol, amikor mi azt elvárnánk Tőle, hanem akkor, amikor annak az ideje van. Jézus időt ad Tamásnak, hogy elgondolkozzon a dolgokon, hogy hordozza egy kicsit vívódásának a súlyát. A vívódás, a hitharc, a kétségekkel való tusakodás bármennyire is nehéz és keserves, annak haszna és értelme van. Tamás tusakodása és bizonytalansága megtörte a magányát. Ennek a nyolc napnak éppen ez az értelme. A magányos tusakodás megérelte Tamásban az elhatározást: „a közösségben van a helyem”. Ezért aztán míg a történet elején azt olvassuk, hogy a tanítványok együtt voltak, de Tamás nem volt övelük, most, nyolc nap után már azt látjuk, hogy Tamás is velük van! Tamás még nem hisz, még nincs bizonyossága, csak a kételyei és a keresése van, de már együtt van a közösséggel. A kételkedés vagy bizonytalanság ellenére is – vagy éppen azért? – együtt kell lenni a többiekkel. A beteg juhok is középre nyomja a többi, hogy körülötte állva védeni tudják. Tamás jó helyen van a közösségben. Még nem hisz, de már jó helyen keres. Ezért adta Jézus neki azt a nyolc napot: időt, hogy Tamás megtörjön, hogy látása tisztulni kezdjen.

V

„Beméne Jézus és megáll a középén...” Jézus megjelenése bizonyos. Ha az időpont nem is meghatározható, de Jézus Krisztus megjelenése biztos és kikerülhetetlen. Nem véletlenül mondta Jézus, hogy „keresetek és találtok, zörgesetek és megnyittatik néktek” Sokszor a hitünket időpontokhoz kötjük: most, később, majd. Sokan ezzel igazolják a bűneiket: úgyse jön még az Úr. Van, aki ezzel igazolja hitehagyását: úgyse jön már az Úr. Jézus megjelenése bizonyos ma is. Keressed, hívjad, zörgess Isten országának kapuján, és Isten megnyitja neked, Jézus megáll előtted. Az összegyűlt és Tamással teljessé lett tanítványi közösség előtt Jézus különös dolgot mond: „Békesség néktek!” Azért különös ez, mert Jézus joggal vethette volna tanítványainak a szemére gyávaságukat. Számon kérhette volna őket, hogy hol voltak nagypénteken, hol voltak, amikor választani kellett közte és Barabás között, miért hagyták magára a Golgota hegyén? De nem tette. Halálával mindent eltörölt és megbocsátott. Régi dolgoktól nem kell félned, nem fogja Jézus a szemedre vetni, ha megáll előtted! Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy Jézus középén áll meg. Nem közelebb a „hívőbb” tanítványokhoz és távolabb a „csak” kereső Tamástól. Nem, Jézusnál nem így mérik a dolgokat. A kegyelem nem centiz, nem méricskél. Mindenkihez egyformán közel van. Ez a húsvét nagy üzenete!

VI.

„Hozzd ide a te ujjadat...” Jézus őszinte Tamással, amiképpen Tamás is őszinte volt Jézussal. Tamás és Jézus találkozása a legteljesebb őszinteségben megy végbe. Nem is lehet ez másképpen. Azt kell odavinni Jézushoz, ami kétséges, ami gyenge, ami visszahúz. Jézus is arra kérdez rá, ami akadályoz a hitben, a megtérésben. Tamás hitének valamiképpen az érintés állt az útjában? Jézus akkor éppen azt kéri, éppen azzal akar szembesülni. Soha ne félj Jézus elé vinni legrejtettebb kétségeidet, hitetlenségedet sem. Az Istennel való beszédben nincs helye udvariaskodásnak, csak az őszinteségnek. Jézus nyíltsága Tamás felé összetöri Tamás kétségeit. Tamás hitvallása ugyanolyan tiszta és egyértelmű, mint Tamás magatartása: „Én Uram és én Istenem!” Tamás is megtapasztalta azt, ami nélkül már élni sem tudott: azt, hogy Jézus most már az ő személyes Ura és személyes megváltója. De hát mi győzte meg végül is Tamást? Nem olvasunk ugyanis arról, hogy Tamás meg is érintette volna Jézust. Nem érintette, mert nem volt már rá szüksége. Nem a fizikai megtapasztalás, nem az érzékelhető jelek azok, amelyek hitet és látást adnak. A csodák nem tesznek senkit hívővé. Jézus szeretete volt az, ami végül is összetörte Tamás kételkedését és elvezette a bizonyossághoz. Az ember sok szörnyű terhet elbír, de amikor feltétel nélkül szeretik, azt nem bírja el, az alatt összetörik. A megbocsátás ezért olyan hatalmas erő Jézus kezében, amivel olyan sok bűnös és megátalkodott szívet összetör. Ez a végtelen szeretet volt az, ami Tamást is összetörte és örökre Jézushoz kötötte. Az, hogy „nekem is!”, hogy „még én is”, hogy minden kétségem és istentagadásom ellenére méltóvá tettem arra, hogy Jézus szeressen és a magáévá fogadjon. Ez a végtelen érzés a húsvét, ez, hogy én is és nekem is! Ne nyugodj addig, amíg te is nem találkozol a feltámadott Jézus Krisztussal. Ámen.

„Én vagyok... az Élő...”

Alapige: Jelenések 1,17–18
Bibliolvasás: Máté 28,1–8

Nagyon egyszerű kérdéssel szeretném kezdeni: mikor van húsvét? A protestánsok s a nyugati keresztyének állítják: akkor, amikor az ő naptáruk rögzíti a húsvét megünneplésének időpontját. Az ortodox testvérek pedig a maguk naptára szerint számítják ezt ki. Ilyenkor rögtön érezzük, hogy zavarban vagyunk. Vajon mikor is van húsvét? A karácsony időpontja körül nincs ilyen bizonytalanság. A húsvét piros betűs napját azonban minden évben keresnünk kell a naptárban.

Testvérek! Nem akkor van húsvét, amikor a naptárba kiírják, hanem akkor, amikor valaki számára Jézus élni kezd. Akkor van húsvétod, amikor valamiképpen átéled azt a szentséges, felejthetetlen nagy találkozást az élő Jézussal, amit oly sokan átéltek már az első húsvét óta. Átélték az asszonyok, akik kora reggel a sírhoz igyekeztek. A halott Krisztust keresték, hogy bebalzsamozzák a testét. De az angyalokkal találtak, akik különös fényözön kíséretében újságolták nekik: nincs itt, mert feltámadott. Íme, nézzétek meg az üres sírt. Nincs itt, mert Ő él.

Maga Jézus is ezt az örömhírt írta bele a tanítványai szívébe jóval húsvét előtt: Én élek, ti is élni fogtok. Ha én élek, ti is élni fogtok. Ha nem élek, ha csak egy halott történelmi személy maradok, akkor ti sem fogtok élni. Vegetálni igen, biológiai létben kenyeret gyűjtögetni, pénzt kuporgatni, majd a sírba bukni, s örökre elfelejtődni – azt igen. De az életet a maga teljességében megélni, a maga belső, tartalmas bőségében élvezni, ezt nem tudja csak az, akinek Jézus él.

Én élek – mondja Jézus Pátmosz szigetén az öreg János apostolnak, aki éppen Jézus nevéért száműzetésben volt ott. Íme, én vagyok az első és az utolsó, és az Élő, pedig halott voltam, és élek örökké. Jánosnak újra bemutatkozik, hogy ne féljen a száműzetés nyomorúságában, az elszigeteltségben, a magányban. A többi apostol már rég elszenvedte a mártírhalált, mert ajkukra merték venni Krisztus nevét, s belezúgni ebbe a hitetlen, kételkedő világba, hogy Jézus él. Harmadnapra föltámadt, s ez nem hitetés, hanem igazi örömhír, amire fölkapja fejét az ember. Mert ő megölhetetlenül, sírba rejthetetlenül, örökre él. Ezért mondja Jézus Jánosnak: én vagyok az élő, pedig halott voltam, de íme, élek örökkön örökké. Ezt csak az mondhatja, aki végérvényes győzelmet vett a mi ősellenségünk, a halál fölött.

Testvérem, hiszed-e ezt a csodát? Ha nem, akkor ugyanúgy fogsz továbbmenni innen az ünnepi istentiszteletről, ahogy ide jöttél: talán reménytelenül, kétségbeesetten, talán megvigasztalás nélkül, halálfélelemtől szorongatva, vagy csalódással, merthogy többet vártál az élettől, mint amit kapsz, és íme, ma már hiába minden reménység. Úgyszincs már esélyed arra, hogy megkapd az élettől azt, amit remélsz. Mert, ha számodra az élet nem egy élő személy, hanem egy elvont fogalom, vagy csak a biológiai létnek a föltupírozott változata, a több pénz, a több élelem, a szebb öltözet, a kényelmesebb lakás és a suhanóbb autó, akkor ez nem egyenlő az élettel.

Testvérek, pontosan nem tudjuk, mi az élet. Töprengenek ezen nagy tudósok, az élet kutatói. Egyik ismert biológus azt mondja az életről: a tudomány sok mindent meg tud magyarázni, amivel az élet összefügg. De, hogy mi az élet maga, azt nem tudjuk. Egy másik nagy tudós azt állítja: az életből mi igazán csak a halált látjuk. Egy harmadik életkutató azt mondja: senki sem fogta meg az életet, éppen úgy, mint az elektromos

erőt sem. Az elektromosságnak a jelenségeit szemlélhetjük csak, de magát az elektromosságot nem. Ugyanígy csak az élet jelentkezési formáit szemlélhetjük, de magát az életet nem foghatjuk meg. Vagy idézzük Claude Bernardot: Vegyünk két tojást. Kísérletezzünk egy kicsit: az egyik megtermékenyített tojás, a másik nem. Mindkettő ugyanaz a fizikai-kémiai összetételű, de az egyikből élet lesz, a másikkól nem. Az egyik tojásban ott rejlik valamiféle többlet. Valamiféle megtalálhatatlan plusz teszi, hogy abból madár kel ki, míg a másikkól nem. De ez a többlet semmiféle górcső alatt meg nem található. Ez titok.

Miként kelt ki Arimáthiai József sírkamrájából Jézus? Ez is titok. Nem is ez a lényeg. Nem volt emberi szemtanúja ennek a húsvét hajnali eseménynek. Az asszonyok is csak az üres sírt látták és az angyalok híradását hallották. Nincs itt, mert feltámadott. S ez már múlt idejű esemény volt, amikor az asszonyok a sírhoz érkeztek. Emberi szemtanú nem tudja leírni, hogyan pattant ki a sírkamra fogságából az élet. Mint ahogy nem tudják a biológusok sem megmagyarázni, hogy tavasszal hogyan tudja feltörni az a kicsi zsenge fűszál a kemény földkérget. Honnan az életnek ez az ereje, ami a kősziklát is szétfeszíti? Ez történt húsvétkor.

Mikor van valakinek húsvétja? Amikor ezzel a nagybetűs Élettel van felejtethetetlenül nagy, életet megváltoztató találkozása.

Egy húsvét napján az egyik dúsgazdag svájci gyáros hatalmas fogadást adott. A kerthi partin válogatottan előkelő társaság gyűlt össze. A parti közepe táján a sötétzöld pázsiton váratlanul két fehér ruhás apáca jelent meg: a helyi kórház nővérei. Megálltak a házigazda előtt, s elmondták neki, hogy a lányát nemrég autóbaleset érte. Élet-halál között lebeg bent a kórházban. Mindkét veséje összeroncsolódott. Erre a hírre az édesanya elájult. Az apácák megnyugtatóan folytatják az apának: a leánya nem fog meghalni, mert az egyik nővértársuk felajánlotta az egyik veséjét. Már meg is kezdték az átültetést. Miután az apácák elmentek, a vendégek is riadtan távoztak. Az édesanya magához tért, s amikor megtudta, miről van szó, csendesesen csak annyit kérdezett a férjétől: Mondd, drágám, azok közül a jó barátaink közül, akik itt voltak, ki adta volna oda a veséjét, hogy a lányunk életben maradjon?

Kinek, mikor van húsvétja? Ennek a svájci családnak nem akkor volt, amikor összegyűlt az előkelő sereg enni és inni. Hanem akkor, amikor megjelent az a két fehér ruhás örömhírhöző, akik nemcsak a balesetről beszéltek, hanem arról is, hogy egy apáca önként feláldozta a veséjét, hogy a lányuk életben maradjon. Ekkor lépett be közéjük áldozatos szeretet formájában a feltámadott Jézus Krisztus.

Testvérek: kinek mikor van húsvétja? Nem mi határozzuk ezt meg, s nem is azok, akik a naptárba a piros betűs napot kiírják. Hányszor ünnepeltél a piros betűs napon már, s talán még mindig a húsvét előtti állapotban élsz. Lehet, hogy ezért vagy sokszor reménytelen, ezért nem látod az életed értelmét. Lehet, ezért csak vonszolod magad az élet rögzös útján. Lehet, ezért véli sok fiatal barátunk kilátástalannak a holnapot. Mert mi az, hogy élet? – kérdezi már a tizenéves is. Hisz azt látja sok fiatal, akinek a szívében nyiladozna a reménység az élet irányába, hogy a felnőttek közül sokan nem is tudnak igazán élni.

Nos, kinek mikor van húsvétja?

Magyarországon történt a kommunista időkben: egy építész szakember olyan mély válságba jutott, hogy elhatározta: megszökik az országból, elhagyja a családját. Elege volt mindenkől. De még egy szakmai feladatnak eleget kellett tennie. Elígérkezett ugyanis egy kis vidéki műemléktemplomhoz, hogy annak állagát felmérje javítás céljából. Amikor odaérkezett, a templomban éppen esküvő volt. Beült hát az utolsó padba, hogy kivárja a szertartás végét. Csakhogy közben történt valami. Az Isten Szentlelkétől

ihletett lelkész néhány mondata úgy megragadta, hogy a hivatalos tennivaló elintézése után szépen hazament, mindent elmondott a feleségének. Még azt is, hogy közben ott, abban a kis vidéki templomban találkozott a nagybetűs Élettel, aki azt mondta: „Itthon maradsz!” Ennek az építésznek akkor ott, az esküvői szertartáson ragyogott fel a húsvét fénye.

Jézus Krisztus azt mondta János apostolnak: Ne félj, én vagyok az első és az utolsó, és az Élő. Pedig halott voltam, és, íme élek. Miért volt szüksége Jánosnak erre a biztatásra, amit annyit olvasunk a Szentírásban? Azért, mert megrettent a látványtól. Mert különös találkozásban volt része. Hallotta ugyanis a nagy trombitászhoz hasonló zúgást a háta mögött, amikor érkezett a feltámadott Krisztus, így mutatkozva be: Én vagyok az Alfa és az Omega, az Első és az Utolsó. Amikor Őt látta, leesett a lábaihoz, mint egy holt. Ki viselhetné el a Szenttel, a halál fölött is győztesel ezt a nagy találkozást? Ki viselhetné el úgy, hogy büszkén és öntelten, fejét fölvetve várja Őt?

Ebben a nagy találkozásban csakis ez történhet. Porba hull a parányi ember, mert jön valaki, az örökké élő, aki a halált is legyőzte, mert erősebb az ősellenségénél, s ezért már nincs okom a félelemre.

Testvérek, nagy kérdés az, ki élte már át közülünk ezt a szent csodát? Amikor ilyen döbönt lélekkel, a titkot sejtve porba hulltál? Amikor otthon könnyes imádságodban fölnyögött belőled a lélek s kibuggyant ajkadon a nagy felismerés, ami a kételkedő Tamásból, amikor találkozott a Feltámadottal: Én Uram és én Istenem!

Igen, ám, de újra és újra jönnek a kételkedők ma is és tamaskodva mondják: de nem hiszem, amíg nem látom, amíg meg nem tapogatom.

Gyökössy Endre mondja: Ha a Jézus feltámadása csupán a tanítványok furfangos kitalációja lett volna, mint ahogy sokan gondolják, hogy ellopták a Jézus testét, s aztán azt hirdették, hogy feltámadt, ez emberileg elképzelhető. De, hogy kétezer éven keresztül ezrek és ezrek meghaljanak egy hazugságért, hogy azért máglyára lépjenek, ezt már nem hiszem. Pedig ezért kínozták a tanítványokat. János kivételével mind ezért halt mártírhalált, mert azt mondták minden fenyegetés ellenére: Jézus él. Olykor egy pofon is véget vet a hazudozásnak. Ekkorát hazudni mégsem lehet.

Jézus él. Mi ma nem lennénk itt ünnepelni, ha ez nem lenne igaz. A kétezer éves keresztényiség nem állna fenn, ha ez nem lenne igaz. Emberéletek nem fordultak volna vissza a bűn útjáról, ha ez az örömhír nem lenne igaz. Bűnbilincsek nem hulltak volna le emberek szívéről, ha ez az örömhír nem lenne igaz. Hitükért nem szenvedtek volna évekig a hugenották, gályarabjaink, vagy a kommunista börtönökbe zárt atyáink, ha ez az örömhír nem lenne igaz.

Jézus azt mondja: Ne félj, én vagyok az Első és az Utolsó. Enyém az első szó, a teremtés szava, a „legyen” Legyen élet, legyen ember, legyen ez a csodálatosan megteremtett világ. Én vagyok az Utolsó. Az enyém az utolsó szó is. Nem a diktátoroké, a földi hatalmasoké, nem a pénzeseké, hanem enyém az utolsó szó. Halálos ágyadon hiába hívnád segítségül Lenint vagy a bankszámládat, nem segíthetnek rajtad. Csak Jézus, aki örökké jelen van és él.

Goethe Faustjában a megfáradt tudós nem akarja tovább vinni az élet terhét. Éppen ajkához emeli már a méregpoharat, amikor a közeli templomból áthallatszik a húsvéti ének: Krisztus feltámadott, szívek örüljete, ünnepet üljete! Csak egy hír ez, egy húsvéti ének, mégis elég erős ahhoz, hogy elragadja Faust ajkáról a méregpoharat, s visszaszólítsa őt a létbe. Ha még a feltámadás híre is elég erős ahhoz, hogy megtartsa a földi létben egy embert, akkor a feltámadott Jézus élő személye és szava milyen erőt önthet abba, aki hisz benne. Talpra állít, mint Jánost, aki hallja: én vagyok az élő, pedig halott voltam. Nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai.

Pokol és halál! Milyen félelmetes hatalom rejlik e kifejezések mögött! Nem merünk szembenézni velük. Ösztönösen irtóznak a pokol mélységétől és visszataszító sötétségétől. De, aki egyszer már az Élővel találkozott, az tudja, hogy nála vannak a pokolnak és a halálnak a kulcsai is. Pokol és halál nem tarthat fogságában téged, ha már a Krisztus foglya vagy.

Testvérek, a feltámadás egy nagy titok. De ennek hite nélkül minden összeomlik. Pál apostol nem véletlenül mondja az 1Kor 15-ben: ha Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a mi prédikálásunk. Üres emberi locsogás lenne az egész. De hiábavaló a ti hitek is. Mert, ha nem hiszed Krisztus feltámadását, akkor miben hiszel? A lélekvándorlásban? Vagy, hogy a gyermekeidben élsz tovább? S mi lesz azokkal, akiknek nincs gyermekük? S mi lesz akkor, ha az egyetlen gyermeked meghal? Akkor te sem élsz tovább? Akkor vele együtt belebuksz a halálba?

Nekünk ennél több kell!

Pascal mondja: „Mi nehezebb: megszületni vagy feltámadni? Az, hogy ami sohasem volt, az legyen? Vagy, hogy továbbra is legyen, aki egyszer már volt? Nehezebb-e vajon életre születni, mint az életre visszatérni? A megszokás miatt az egyiket könnyűnek, a megszokás hiánya miatt a másikat lehetetlennek tartjuk.” A feltámadás ugyanaz, mint az életre születés. Egyik sem nehezebb a másiknál. Ha hiszed a születés csodáját, akkor miért nehezebb hinned a feltámadás csodáját?

Mikor van húsvét? Lehet, hogy valakinek ma lesz húsvétja, felejthetetlen találkozása az Élet Fejedelmével, ha porba hull ma lélekben, s engedi, hogy a feltámadott Krisztus szerelme örökre megragadja.

De, hadd kérdezzük meg végül azt is: meddig tart a húsvét? Hány nap a húsvét? Lehetne válaszolni a naptárra gondolva: nálunk, Erdélyben három, az anyaországban, Nyugaton csak két nap a húsvét. De, jaj azoknak, akiknek csak két-három nap a húsvét.

Egy valós történettel válaszolnék erre a kérdésre: 1916-ban április 23-ra esett húsvét napja. Az első világháborúban, az ukrainai harcmezőn zajlik a következő jelenet: a Gyergyóremetéről ágyútöltelékek vitt 312-es székely gyalogezred napokon át szemtől-szemben volt az orosz hadsereggel. Lőtték, ölték egymást, de ekkor, húsvét reggelén mind az oroszok, mind a magyarok kiálltak a fedezék tetejére. Előbb csak nézegették egymást, puhatólítottak, majd békésen összejöttek, s egymásnak emléktárgyakat osztogattak. Amikor ki-ki visszaindult a saját fedezékébe, egy orosz tiszt így köszönt el a magyaroktól: viszontlátásra három hónap múlva a Kárpátokban. Aztán viszontlátták egymást, mint ellenfelek. S újra kezdődött a mészárlás. S két nap alatt a 3461 magyar katonából csupán 187 maradt életben.

Meddig tart a húsvét? Addig, amíg szétosztjuk egymásnak az emléktárgyakat? Addig, amíg elfogy a húsvéti ünnepi ebéd? Addig, amíg kifogyunk a piros tojásból és a kölnivízből? Jaj, de szegények vagyunk, ha csak eddig tart a húsvét! De, milyen gazdagok lehetnénk, ha a húsvét nemcsak elkezdődne az ilyen külső, felszínes ünneplés formájában, hanem mélységes, őszinte, Krisztussal való találkozásban folytatódna, s akkor a hétköznapokban sem fogynánk ki a húsvét örömeiből. Akkor úgy tudnánk szembenézni egymással, mint testvérek, akik Krisztusban örökre egymásra leltünk. Ámen.

Sákramentumos prédikációk

Úrvacsorai igehirdetés

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Krisztussal való szent egyesülés

Alapige: 1Korinthus 11,23–29

Testvéreim! Ismét húsvét van. A IV század végén a Római Birodalom császára, Nagy Theodosius általános amnesztiát hirdetett és minden foglyot kiengedett a börtönökből. El lehet képzelni, micsoda örömmámor futott végig a hatalmas Római Birodalmon, amikor olyan sok rab egyetlen császári szóra szabad lett. A római császári palota előtt hatalmas tömeg ujjongva éljenezte a nagylelkű császárt. Akkor ő elmerengve azt mondta hangosan: „Oh, bárcsak ki tudnám nyitni a halál kapuját is, hogy annak minden foglyát szabaddá tehessem.” Mi tudjuk, hogy ez embernek lehetetlen. Azonban az, ami egy hatalmas római császárnak lehetetlen volt, Jézus Krisztusnak lehetséges volt. Kinyitotta a pokol kapuját, a halál birodalmát, diadalmasan előjött, és azóta van húsvéti ünnep. Azóta van esély az igazi öröme.

Testvérek! Ha ez nem lenne, akkor hiábavaló lenne minden igehirdetés, hiábavaló lenne a húsvét, akkor kár lenne időt tölteni ma a templomban. Akkor valami önámításnak, csalásnak az áldozatai lennének. Ha Jézus valóban nem élne, akkor miféle erő, miféle hatalom mozdítana ki ma, húsvét napján oly sok embert a világon, hogy elinduljanak a templomba, és a húsvét örömhírén csüngjenek. Kérdezhetnénk: volna-e ereje egy halottnak ahhoz, hogy ilyen tömegeket mozgósítson? Mi tudjuk, hogy ez képtelenség, ezért öröm számunkra hallani azt, hogy van feltámadás, hogy mi egy győztes király nevében vagyunk ma együtt. Ráadásul ma az ő ünnepi asztalához ő maga hív meg minket.

Nyilván, kérdezhetnénk: mit kínál ő nekünk ennél az ünnepi asztalnál, ahol annyiszor megfordultunk már? Végül is semmi újat! Az egyszerű, hétköznapi kenyér töretik meg ismét és az a bor kerül ismét az asztalra, ami ősidők óta ismerős.

Testvéreim! Jézus azt mondta a János evangéliuma 6. részében, egy hatalmas vita keretében a zsidóknak: én vagyok az a mennyei kenyér, amelyik életet ad a világnak. Ha valaki eszi az én testemet és issza az én véreimet, örök élete van annak. Amikor ezt hallják a zsidók, megbotránkozva kezdenek töprengeni: mi módon adhatja ez nekünk az ő testét, hogy azt együk? Bizonyára bennünk is megakad ez a kérdés. Ennek a vitának az a folytatása, hogy sokan megbotránkozva elfordulnak Jézustól, azt mondva magukban: kemény beszéd ez, nem hallgathatjuk őt. Mi módon beszél ez arról, hogy együk a testét és igyuk a véré, hogy örök életünk legyen?

Az egyik neves költőnk, Babits Mihály írja le egyik versében, miként értelmezhető ez a kép. Hiszen az ókorban ismeretes volt, hogy amikor meghalt egy nagy uralkodó, akkor a primitív törzsi világ emberei szó szerint elfogyasztották királyuk testét. A kanibálizmusnak egyik formája volt ez, mégpedig egy nagyon erős hit keretében, hogy ha az alattvalók megeszik elhalt királyuk testét, akkor olyan erő árad beléjük, aminek birtokában ők is nemesi, királyi hatalomra tehetnek szert. Nos, hát Babits így fogalmaz: *A Megváltó nem törzsvezér. / Ereje több, ereje más: / ő óriásabb óriás! / ki két karjával*

*általér / minden családot s törzseket. / Egyik karja az Igazság, / másik karja a Szeretet... / Mit ér nekünk a Test, a Vér, / ha szellemében szellemünk / nem részes és úgy vesszük Őt / magunkhoz, mint ama vadak / a tetemet vagy totemet? (Eucharistia) Értjük, hát: szellemét kell szellemünkben hordoznunk. Ezért folytatja a költő ezzel a kéréssel: *Áradj belénk hát, óh örök / igazság és szent szeretet!**

Nos, mire van ilyenkor újra szükségünk? Arra, hogy járjon át minket a Jézusban rejlő örök igazság és szent szeretet, s tegyen egyé lélekben minket Vele, a Húsvét győztes Urával, mert csak így van esélyünk megszabadulni a bűntől s a halálfélelemtől. Így van esélyünk a hit birtokában átlépni az örök életbe.

Igen, ám, de kérdezhetnénk: akkor mi lesz a halállal, ami reánk vár? Miféle megnevesztése a testnek az, ha hiszünk a testben feltámadt Krisztusban, holott a test egyre inkább az enyészet hatalmába kerül? A hit embere túllát a testi elmúláson és vallja, amit úgy fogalmazott meg Spurgeon, hogy a hívő ember számára a halál csupán az isteni öltözőfülke, amikor az ember átöltözik e romlandó testből ama dicsőséges mennyei testbe. Testvérek, ez a húsvéti hitnek a nagy haszna számunkra. Ehhez azonban részestülünk kell újra és újra az érettünk meghalt és feltámadott Krisztussal való szent egyesülésben az úrvacsora által, hogy tisztuljunk, gyógyuljunk, erősödjünk, szabaduljunk reménytelenségünkéből, kétségeinkből, magunkba roskadtságunkból, és fölerősödjünk hitben olyannyira, hogy a győzelmes Krisztus ünnepi asztalánál részünk legyen immár nem egy halálba menő király szomorú búcsúlakomájában, hanem részünk lehessen egy győztes Krisztus örömlakomájában, amire újból meghív minket. Így jöjjünk úrvacsorázni most a Krisztus győzelmének ünnepén. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Illyés Tamás

Érszólós

Ne félj, mert megváltottalak!

Alapige: Ézsaiás 43,1b

Kedves szülők és keresztszülők, kedves gyülekezet!

Öröm számotokra és számunkra egyaránt, hogy ezt a kicsiny, újszülött életet a keresztség sákramentumában részesítjük. Mielőtt ez megtörténne, figyeljünk arra, amit ebben az órában Isten akar üzeni az Ő élő igéjén keresztül. Talán szokatlan számotokra, hogy nemcsak a jól ismert missziói parancsot olvastam fel a Máté evangéliumából, hanem mellette ezt a másik igét is Ézsaiás könyvéből. A két ige alapján szeretném röviden elmondani nektek, hogy mi ennek az eseménynek a nagy jelentősége hitünk szerint.

1. Az első mondat így hangzott az igéből: Ne félj, mert megváltottalak. A Teremtő, Mindenható Úr szól ekképpen az egykori és a mostani választott nép tagjaihoz. Mint minden ószövetségi igét, ezt is az Újszövetség fényében kell látnunk és értünk. És amikor megváltásról hallunk, akkor elengedhetetlenül Jézus Krisztusnak a golgotai áldozatára kell gondolunk, Isten érthetetlen szeretetének arra a megnyilvánulására, amikor is egyszülött Fiát feláldozta a bűnös, engedetlen, kárhozatot érdemlő emberért. Mivel érdemelte ki ezt a szeretetet az ember? Semmivel. Isten szeretete mindent megelőző és megelőlegező szeretet. Az ember szeretete csak válasz lehet erre a feltétel nélküli szeretetre. Mi szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket, írja János apostol a levelében.

A megváltás ténye tőlünk függetlenül létező valóság és érvényéből semmit sem von le az, hogy vannak, akik nem élnek a felkínált kegyelemmel. Ez a biztatás most ennek az újszülött kisgyermeknek szól, aki természetesen ebből most semmit nem fog fel, de mindez nem teszi érvénytelenné azt, hogy Jézus Krisztus őérette is meghalt. Mert a keresztség sákramentumában a hangsúly nem a megkeresztelt személyen van, mondjam azt, nem ő van most itt a középpontban, hanem az, aki így szólt egykor és szól ma is: Ne félj, mert megváltottalak. A lényeg most tehát nem az ajándékot elfogadó személyen, nem az ajándékot közvetítőn van, hanem az ajándékozó Istenen. Ő biztosít titeket afelől, kedves szülők és keresztszülők, hogy ezért a kicsiny életért is folyt az Ő fiának vére a Golgotán.

2. Sőt, ezen túlmenően, arról is beszél, hogy név szerint ismeri őt és igényt tart az életére. Nem csupán számotokra oly kedves és értékes ez a piciny élet, hanem íme, a Mindenható Isten is ismeri Őt, szeretetével, kegyelmével veszi körül, és Önmagához tartozónak vallja. Természetesen arról is beszélnünk kell, hogy ez a gyermek elsősorban nem a tiétek, hanem Isten tulajdona, ti ajándékba kaptátok ideig-óráig és számadással tartoztok felőle a Mindenható Istennek. De ugyanakkor erőt meríthettek arra nézve, hogyan lehet ellenállni a kísértéseknek, amikor annyian igényt fognak tartani az ő életére, és leginkább a gonosz az, aki szintén a magáénak akarja tudni a hatalmat az élete felett. Bátorítson titeket az a tény, hogy Jézusnak adatott minden hatalom mennyen és földön, és hogy Isten szerelmétől senki és semmi nem szakíthat el.

3. A ti felelősségeitek abban van, kedves szülők és keresztszülők, hogy ezeket a dolgokat megismertessétek azzal az étellel, aki reátok bízott. Hadd ismerje meg az őt szerető és elpecsételő Istent, hadd ismerje fel a ti életetekben a megváltás kegyelmi ajándékát, tudjátok hitelesen élni Isten feltétel nélküli szeretetét. Tanítvánnyá csak az tehet ugyanis másokat, aki maga is tanítvány, Jézus hűséges követője. A hitet átörökíteni nem lehet, de oda lehet vezetni, oda lehet segíteni a kegyelem trónusához azt, akiért Jézus meghalt és aki felett egyszer elhangzott a drága ígéret: ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak, enyém vagy.

Mi pedig, keresztyén testvéreim, érezzük személyes kötelességünknek és felelősségünknek azt, hogy ezt a megkeresztelendő gyermeket is hordozzuk imádságainkban, úgy, ahogy erre minden alkalommal felhívom a figyelmeteket. Én hiszem, hogy a felnövekvő nemzedék sorsa nagymértékben függ attól is, hogy milyen buzgósággal és állhatatossággal hordozzuk őket imádságainkban, és milyen áldozatot tudunk hozni annak érdekében, hogy gyermekeink második otthonuknak érezzék a templomot, a gyülekezet közösségét. Könyörüljön rajtunk az Úr, hogy mindnyájan örömmel töltsük be hivatásunkat. Ámen.

A Genezáret partján

Gyökössy Endre

„...figyelték mindezt.”

(Mt 27,55)

Ennek a titokzatos szónak a boncolgatása közben jutott eszembe egy mélyen hívő ismerősöm, aki gyakran medítál. Ha nagyon fáradt, azt mondja, rajta csak ez segít. Ilyenkor bezárkózik a szobájába, kikapcsolja a csengőt, vagy fölkapaszkodik egy hegytetőre és elbújik egy tisztáson és ott egészen ellazítja a tagjait, a maga – valahonnan megtanult – módszere szerint, ahogy ma mondani szokás: relaxál, s akkor keresztmeditációt végez. Vagy úgy, hogy behunyt szemmel beáll abba a kis csoportba, akikről az előbb beszéltem, és gondolatban végigéli Jézus keresztre feszítését, vagy úgy, hogy szobája falán addig néz egy egyszerű kis fakeresztre vagy az erdőben egy földre helyezett, kereszt alakban egymásra tett két gallyacskára, míg teljesen külső-belső csöndbe nem kerül, merül. De ő nem magát a csöndet keresi, hanem arra vár, hogy a csönd megszólaljon, megcsendüljön – ahogy mondani szoktam. Ő a csöndben egy jézusi szóra vár, egy Igére. Ő ezt kereszt-meditációnak nevezi, és azt mondja, hogy utána szinte újjászületettnek érzi magát, különösen, ha megérkezik, beérkezik egy-egy üzenet vagy kép a keresztről.

Kérésemre elmondta azt is, ilyenkor mindig képek, szavak érkeznek el a szívéig, lényé középig.

Volt – mondotta –, amikor a kereszt alatt Jézus ruhájára kockát vető katonákra kellett gondolnia. Ez a kép képzett meg előtte és tüstént megértette az üzenetet: érzéketlen és anyagias vagy.

Van, amikor Jézust hallja: Atyám, bocsáss meg nekik, nem tudják, mit cselekszenek. És máris tudja, mit cselekedett, amivel ő is szöveget vert Jézus kezébe. És bocsánatát kéri és bűnbánatot tart.

Van, amikor ezt hallja: Velem leszel a paradicsomban, és ilyenkor végtelen békeség tölti el és biztosan tudja, hogy van „odaát”, van örök élet és ott lesz, ahol Jézus van. És eltűnik a meghalástól, a szenvedéstől való félelme.

Van, amikor ezt hallja: Ímhol a te fiad. Ti. ezt mondja Jézus Jánosnak, amikor a kereszten rábizza az anyját. – És a következő pillanatban máris eszébe juttat a Szentlélek valakit, akit rábízott, és fölkeresi. Vagy elküldi valakinek a tizedét, még aznap. Még aznap, mert másnap már nem érvényes, vagy nem biztos, hogy elmegy a postára.

Az is előfordult már többször, amikor a jézusi égrejajdulás jut el lényé középig: „Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engem?” Ez a halotti ima-részlet mindig arra figyelmezteti, hogy Jézus a legnagyobb szenvedés közben is Istenhez fordul, s máris elviselhetőbb aktuális kínja, baja vagy lelki fájdalma. És újra tud imádkozni, ha abban elakadt, vagy abbahagyta.

Volt – mondta –, amikor a pogány századost hallotta: „Bizony, Isten fia volt ez.” És ilyenkor elmélyül a kapcsolata Jézussal, megerősödik a szövetsége.

Egyszer nagyon beteg volt, kórházi ágyon feküdt és nem tudott egész éjjel aludni, s úgy érezte, hogy nem kerül ki abból a kórházból. Ráhajnalodott, és a kórház ablakának középső fája mintegy keresztet rajzolt a kórterem falára, s akkor ezt hallotta: Atyám, a Te kezembe teszem le a lelkemet. – Ő is valami megmagyarázhatatlan békességgel Istennek ajánlotta lelkét, s reggelre jobban lett.

Nos, nem folytatom. De az a meggyőződésem, hallatlan nagy dolog volna – s talán ez az írás legnagyobb ajándéka –, ha olykor-olykor mi is be tudnánk gondolatban és meditációnkban állni abba a kis csoportba, akiket a szeretet tartott a keresz alatt, mert nagyobb volt a szeretetük a félelemnél, és mi is megkísérelnénk ezt a keresz-meditációt. Előbb a csöndre várva, aztán a csöndben a megjelenő és üzenő képekre és a bennük megszólaló jézusi szavakra, amelyek a kereszten hangzottak el, vagy amelyek a keresz körül történtek.

Azzal kezdtem, hogy az az itt leírt szó, amit az evangélista följegyzett: FIGYELTÉK (ti. mindezt, amit láttak és hallottak), azt is jelenti: átérték, és azt is: megtapasztalták.

Meg vagyok győződve, hogy ez a keresz-meditáció az, ami elűzi a szenvedés, a rosszindulat, a sikertelenség, az eredménytelenség és az érdektelenség árnyékait. Mert a keresztről titokzatos Fény ragyog.

Hadd fejezzem be a keresz tövében, fényénél azzal a három sorral, amivel a hetet kezdtem:

*Árnyék mögött Fény ragyog,
nagyobb mögött még nagyobb,
amire nézek, az vagyok.*

Ha a keresz fényére és a Fiúra nézek, akkor fiú vagyok, az Isten gyermeke én is. Most először élem át ezt, vagy most ismét, gyógyító, megújító, újjászülő módon.

Nos, csöndesedjünk el és álljunk be a keresz közelében állók kis csoportjába, és halljuk meg azt, amit éppen nekünk üzen, kinek-kinek azt, amit éppen neki kell meghallania vagy meglátnia.

S az üzenetre az Ő megtörtett testének és kiontott vérének jele legyen a pecsét, az Ámen.

Szabadság!

Abban az időben, amikor Wilberforce mindent megtett azért, hogy keresztülvigye az angol parlamentben a rabszolga-felszabadítás törvényét, az angol kolóniák szorongva figyelték a parlamenti viták kimenetelét.

Egy angol hajó futott be a tengerentúli kikötőbe. A hajó kapitánya tudta, milyen feszültségben várják az új híreket az anyaországból. Ezért a hajó orrára állt és szócsövön át kiáltotta a parton várakozó nép felé:

Szabadság! Szabadság!

Így vágyódom arra, hogy a feltámadás hajnalának híre a földi és örök szabadításról tisztán és világosan csendüljön fel, hogy visszhangja zengjen angyalok és üdvözültek ajkán, városok és falvak lakóinak ajkán egyaránt, mígnem mindenütt felhangzik a kiáltás: Szabadság! Szabadság!

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Tóth Anna

Diakóniai Alapítvány – Sepsiszentgyörgyi Fiók

A szenvedésről – kálvini református tanításunk szemszögéből

Alapige: János 9,1–3; Zsidókhöz 13,3

Súlyos betegséget hordozni, fájdalmakkal küszködni, testileg-lelkileg gyötrődni – emberi életünk legfájdalmasabb érzései. Szervenadni nem jó. Bennünket is foglalkoztat sok kérdés a szenvedéssel, betegséggel kapcsolatosan. Sok minden érthetetlennek tűnik számunkra, megmagyarázhatatlannak, vagy nehezen elfogadhatónak. Főleg akkor, ha mi szenvedünk, ha bennünket vagy szeretteinket éri súlyos, gyógyíthatatlan betegség, szenvedés. Sokszor feltesszük a tanítványok szavaival a kérdést Istennek: Mester, Uram, ki vétkezett? Miért? Miért épp én, vagy az én szeretett társam, gyermekem, hozzátartozóm?

A Szentírás is sokat beszél a szenvedésről, illetve annak megnyilvánulásairól, a betegségről, fájdalomról.

Az **Ószövetség** arról tesz tanúságot, hogy a betegség, a szenvedés a bűnesettel jött be a világba, illetve annak a gondolata is megfogalmazódik, hogy mind a jó, mind a rossz Istentől jön (Jób 2,10), és a szenvedés lehet Isten megpróbálásának vagy nevelésének eszköze is (Péld 3,11–12). Ezt az ószövetségi gondolatot megtaláljuk a reformátor Kálvin János magyarázataiban is, aki magyarázatot keresve a szenvedés kérdésre említést tesz arról, hogy ez lehet Isten figyelmeztető eszköze is az ember életében. Viszont az eleve elrendelésről vallott nézeteiben egyértelművé teszi, hogy Isten senkit sem predestinál arra, hogy betegnek vagy bűnösnek szülessen meg és elkárhozzon.

Az **Újszövetség**ben Krisztus szenvedése áll a középpontban. Ő tudatosan vállalta a szenvedést a mi bűneinkért és azokat betegségeinkkel együtt Ő hordozta el. Jézus számára nem közömbös a szenvedés, a fájdalom, a betegség kérdése. Együtt szenved, együtt sír a szenvedőkkel, „megindul” a fájdalom a veszteség vagy betegség láttán. Minden gyógyítástörténet erről tanúskodik. Nemcsak a hívők (választottak) szenvedése, hanem minden ember nehézsége fontos Számára, még az útfél porából kiáltó vakot is meghallja, meggyógyítja.

Új megvilágításba helyezi az Újszövetségben Jézus a szenvedés kérdését. A tanítványok kérdésére adott válaszában egyértelműen cáfolja azt a gondolatot, hogy Isten ítélete nyilvánulna meg a betegségben, a szenvedésben. A vakság oka nem a vak ember vagy szüleinek a bűne. Magára tereli a figyelmet, arra, hogy Ő azért jött, hogy átvegye, magára vegye az ember sorsát, testünk-lelkünk romlandóságát, bűneit, és gondunkat viselje, megszabadítson az örök gyötrelemtől. Azért jött, hogy ha egy gyötrődő életet lát, akkor kinyújthassa a kezét.

Jézus Krisztus tehát nem a miértekre, az okokra ad magyarázatot tetteivel, szavaival, amikor betegséggel és szenvedéssel találkozott, hanem annak enyhítésére, megszüntetésére törekszik. Ennek értelmében a keresztyén egyház első tanítói is a diakóniát, a szeretetszolgálatot, betegek, foglyok, özvegyek támogatását és szenvedésük enyhítését az

egyház ismertetőjegyeinek tekintik: „emlékezzetek meg a gyötrődőkről” – mondja a Zsidókhoz írott levél szerzője.

Mire figyelmeztet tehát bennünket ez az ige?

A szenvedésben, betegségben rábízhatjuk magunkat Isten kezére. Az ószövetségi történetekből Jób kitartása, Istenbe vetett szilárd hite, a zsoltárirók bizonyágtételei (Zsolt 66,1–12) bizalomra, reményre bátorítanak. Az Újszövetségben a Jézust váró, gyógyulni akarók reáhagyatkozása is ebben erősít meg minket. Jézus azért jött, hogy az élet szenvedéseiből bennünket magához emeljen a mi Urunk. A szenvedésben való állhatatosságot, béketúrést és a szenvedés ellenére a hitet megadja nekünk. Hozzá meneküljünk, nála keressünk lelki nyugalmat!

Minden emberi betegség és szenvedés egy kihívás számunkra, annak megszüntetésére, enyhítésére. Tanuljuk meg meglátni a szenvedőt és meglátogatni a fájdalmat hordozókat. Legyünk bátrak megállni a betegágy mellett, ha kell, együtt szenvedni, szolgálni, virrasztani, együtt hallgatni, együtt sírni, csendben lenni, vagy együtt imádkozni. Ámen.

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

Noé – a családmegtartó

Alapige: 1Mózes 6,8–11; 7,13–16; 8,15–20

Nagyon gyakran találkozunk olyan anyákkal vagy apákkal, akik egész nap rohanak, sokszor nincs egy percnyi szabad idejük, mert mindent meg akarnak tenni a családjukért. Azt gondolják, hogy azzal, ha végigdolgozzák a napot, ha ráhajtanak az anyagiakra, akkor minden gond megoldódik. Nemrég egy történetet olvastam. Egy pénzügyi tanácsadó elmegy egy szegény halászfaluba, ahol megszólít egy halászt, aki a csónakja mellett kötözgeti a hálóját. Rákérdez, hogy milyen a munkája. A halász elmondja, hogy nehéz. Kimegy halászni, amit fog, azt értékesíti. Utána hazamegy, rendbe szedi a hálót meg a csónakot, játszik a gyerekeivel és lepihen, mert másnap újra ott van a munka. A tanácsadó megkérdi, hogy anyagilag hogy áll. A halász elmondja, hogy a mindennapi kenyér kikerül. Erre a tanácsadó előjön egy ötlettel. Adja el amije van, vegyen egy nagyobb hajót, és azzal menjen halászni. A jövedelmét próbálja visszaforgatni, és ha anynyi pénze lesz a több halászásból, akkor vegyen még egy hajót, és alkalmazzon munkásokat, alapítson egy kis halászcéget. Ha minden jól megy, akkor pár éven belül fel tudja vásárolni a partszakasz halászeitől a halakat, és egy nemzetközi konzorcium tagja tud lenni. Sok pénze lesz, gyermekeinek egy boldog jövőt tud biztosítani. Amikor pedig nyugdíjba megy, majd lesz ideje foglalkozni a gyerekekkel. A halász ránéz erre az emberre, és mosolyogva azt mondja, hogy az ötlete nem rossz, de ő tudja, hogy a családjának most van szüksége rá, nem pedig amikor majd nyugdíjas lesz.

Az elmúlt bibliaórán Jób történetét hallottuk, aki Isten segítségével a mélységből ki tudott kerülni, és győztesként folytatta tovább az életét. Most egy másik ismert történet van előttünk: Noé élete. Keressük a választ az ő életén keresztül, hogy hogyan tudunk nemcsak családfenntartók, hanem családmegtartók lenni.

A ma hallott ige Noé története. Azé az emberé, akiről azt tudjuk, hogy igaz, tökéletes, Istennel jár. Miért különös ez? A Biblia arról számol be, hogy megsokasodik a bűn. Az első emberpár evett a tiltott gyümölcsből, nem engedelmeskedett Isten szavának. A következő generációban ott volt a gyilkosság. Lámek pedig már vérbosszúról beszél. Kezd felnőni egy olyan nemzetség, egy olyan világ, ahol az ököljog, a gyilkosság, az erőszak a menő és a módi.

Ebben a helyzetben megjelenik egy csodabogár. Kiválik a nemzetsége közül. Más. De ő elfogadja és viseli másságát. Nem akarja letenni. Nem is kérkedik vele. Nem vonul utcára, hogy plakátokkal, transzparenszekkel tüntessen. Belső szobájában éli meg másságát, amíg Isten nem ad számára egy komoly feladatot.

Miért nehéz ennek a másságnak a viselése? Mert amikor mindenki Isten nélkül van, akkor ő Istennel jár. Amikor mindenki a saját igazát keresi és magát akarja tökéletesíteni, akkor ő az isteni igazság hordozója és az Úr maga teszi őt tökéletessé. Mai szóval élve, társai szemében különc volt. Furcsa, nem közējük való. Lehetne sorolni a jelzőket, és a felsoroltak a legártatlanabbak megjelölésére.

Ti, akik eljöttetek ide a mai bibliaórára, hogyan készültetek ide? Megmondtátok a munkatársaknak, kollegáknak, hogy ide jösztok? Ha igen, nem néztek rátok furcsán? Azok, akik Istemben bíznak, akik nem csak vasárnapi keresztyének, sokszor furcsának tűnnek a világ szemében. A templom, Biblia, imádság idegen lehet számukra. Hogyan lett ilyen Noé? Nem lehet tudni. De nem véletlenül ilyen. Beleillik Isten tervébe. Igaz és tökéletes mivolta, az Úrral való közössége megmenti családját, sőt, az egész emberiséget, a történet szerint. Nem véletlen, hogy ti most itt vagytok, hogy eljöttetek ide. Isten tervének a részesei vagytok. Olyanok, akik segítségével fenn akarja és tudja tartani ezt a gyülekezetet.

Mi történik Noénál? Isten megelégteli a bűnt és el akarja pusztítani a világot. Noénak és családjának azonban menekülési lehetőséget ajánl fel. Építsen bárkát. Noé engedelmes. Elkezdi a munkát. Nem az a fontos számára, hogy mit mondanak az emberek, hanem az, hogy teljesítse a megbízatást. Sokan közületek jártatok vallásórára. Emlékeztek biztos, hogy mikor ezt a történetet tanultuk, akkor megkérdeztem tőletek, hogy mit mondanátok, ha valaki a gyülekezetből, itt a falu közepén elkezdene egy nagy bárkát építeni. Erre az volt a válaszotok, hogy kacagtatok egyet. Akkor mondtam, hogy Noén is biztos kacagtak az emberek, mert nem tudták, hogy miért teszi ezt. Csak ő tudta és Isten. Mikor kész volt, bevitte az állatokat és bevitte a családját, akiről nem tudjuk, hogy milyen volt. Igaz, istenfélő, tökéletes? Vagy olyanok, akik inkább a kortársaikhoz hasonlítottak? Csak annyit tudunk, hogy a család is bekerült.

A kérdés az, hogy bekerülésük után, amikor Isten bezárja az ajtót, milyen ez a család? Egymásra utaltak? Istenre utaltak. Istemben és egymásban bízhatnak csak. A külvilág nem érti meg őket. De az a világ elpusztul.

Egy ember engedelmissége, igazsága megmenti az övét. Álljunk meg egy pillanatra itt. Ti itt vagytok, és van közöttetek olyan, akinek van gyermeke, vagy aki várja a babát. Van egy családotok. Mit szeretnétek, hogy mi legyen gyermekeitekkel? Biztos mindenkitek azt mondja, hogy legyen egészséges, hogy végezzen el valami iskolát, hogy legyen munkahelye, legyen neki is egy családja. Találja meg a boldogságot az életben, és éljen jól. Hogyan lehet ezt elérni? Úgy, hogy már most pénzt tesztek neki félre? Biztosítást kötök az ő nevére? Igen, biztosítást kell kötni. Itt a gyülekezetben, amikor a kisgyermeket megkereszteltetitek. Ez a biztosítás, meg az imádságok, amiket értük mondtok, és egymásért. A férj a feleségért, és fordítva, feleség a férjéért. A szülő a gyerekért, és a gyerek a szülőkéért. Mert így tud a ti családotok bekapcsolódni Isten tervébe, így tudja betölteni Isten akaratát.

Noé története azonban nem áll meg itt. Vége az özönvíznek. Jó pár hónapig összezárva állatokkal, a bizonytalanságban élve, emésztő kérdésekkel a lelkében. Meddig lesz ez? Megtart-e a bárka? Hogy lesz az özönvíz után?

Végre jön a szabadulás. Mi lenne a legtermészetesebb reakció? Emlékezzetek csak vissza, mit mondtatok vallásórán, amikor erről a történetről beszéltünk? Keresni egy forrást, ami tiszta és megmosdani. Mások azt mondták, hogy házat építenének. Mások gazdálkodnának, hogy legyen mit enni. És mit tesz Noé? Együtt a családdal bemutatja az áldozatot. Istentiszteletet tart. Családi közösségben, ahol mindenki ott van.

Most egyelőre nem a családi istentiszteletről beszélek, hanem a család istentiszteletéről. Amikor ott kellene legyen minden családtag a templomban. Valójában mi van? A nagyszülő jön, de a gyereke és unokája nem, mert elfoglalt. Vagy néha elhozza az unokát, hogy a szülőnek legyen szabadabb a délelőttje. A szülők, ha eljönnek, az iskolás gyerekeket nem hozzák, mert sok a tanulnivaló. Hazaérve pedig azt látják, hogy tanulás helyett tv-t néznek, vagy neten csevegnek a barátaikkal. Máskor a gyerekek ott vannak, mert a szülők kötelezik őket, hogy elmenjenek – menjél fiam, mert ott legalább nem tanulsz rosszat –, de ők nem mennek, mert fáradtak, vagy sok a munka otthon. Mit tanulnak ebből a gyerekek?

De beszéljünk egy másik dologról is, a családi istentiszteletről. Amikor a család együtt tud imádkozni otthon egymásért. Amikor meg lehet beszélni a napi gondokat és azokat Isten elé lehet vinni. Nem szégyen ez. Kell ez az életben. Letölteni és beszélni egymással, beszélni Istennel. A nehéz problémákat eléje vinni. És bízni abban, hogy Ő majd megmutatja a megoldást, a „bárkát”, amely a viharokban megmenti és összetartja a családot.

Mit tanulhatunk ebből az igéből? Hogyan lehetünk mindannyian családfenntartók mellett családmegtartók is. Úgy, hogy Istennel járunk és erre az útra magunkkal visszük szeretteinket is. Nem küldjük, hanem előttük menve fogjuk a kezüket és visszük őket. Úgy, ha közösen tudjuk építeni családjunk bárkáját. Ha mindannyian keressük Isten igazságát, azt a tökéletességet, amit ő tud adni számunkra, és bármi is történik, vele járunk, az általa kijelölt úton. Ámen.

Vitaindító kérdések:

1. Tudjuk-e vállalni keresztyén másságunkat ebben a világban? Hol az a határ, ameddig elmehetünk a világ elfogadásában, és hol kell megállnunk?
2. Vajon a mi keresztyén életünk Noé életének a hármassága alatt van-e? (igaz, tökéletes, Istennel jár)
3. Mi ez a hármasság az életünkben? Lehetünk-e tökéletesek Isten szerint? (Egyedül csak Krisztus tökéletes)
4. Családfenntartás – családmegtartás. Anyagiak és lelkiek összeegyeztetése, egyensúlyba hozása. Hogyan tudjuk megvalósítani ezt?

Temetési igehirdetés

Ötvös József

Marosvásárhely–Vártemplom

Temetés „műhelymunkával” és kiértékeléssel

Folyó év január 5-én este Marosvásárhely egyik tömbház negyedének tizedik emeleti lakásába becsengetett két rendőr, és bejelentették, hogy a tizedik emeletről kiesett vagy kiugrott egy harminc év körüli lány. Az édesanya épp azelőtt dőlt le az egyik szobában, a nevelőapa (újságíró) a másik szobában a híreket nézte, és a tragédia ezalatt történt. A család elkönyvelte, hogy a huszonhat éves lány kiugrott a tizedik emeletről, tehát öngyilkos lett. A nevelőapa – mint jó ismerős – megkért a temetési szolgálat elvégzésére, s a lakhely szerinti lelkipásztor hivatalos engedélyt adott. Majd a nevelőapa pár életrajzi adat között elmesélte, hogy délben a kislány még felhívta telefonon barátját, akivel nyáron lett volna az esküvőjük. Ezért nem értik az egészet, az édesanya pedig nincs olyan lelki állapotban, hogy most mesélni tudna valamit a lányáról.

Ennyi előzetes bejelentés és feljegyzett ismeret tudatában nem merem a feltámadásról sokat mondani, hiszen egy huszonhat éves öngyilkosról volt szó. Közben az orvos-szakértők megállapították, minden jel arra mutat, véletlen volt az egész, a kislány kiesett az ablakon, de én ezt csak a temetés után tudtam meg. Egy isteni sugallatra nem az öngyilkosságról beszéltem, hanem a rövid élet értelméről. A temetési szertartás végén, ott a sír mellett találkoztam először az édesanyával, aki így szólt hozzám: „olyan jól megvigasztalt, kérem, adja nekem a prédikációt”

A szülők (édesanya és nevelőapa) vasárnap eljöttek a templomba, utána elbeszélgettünk, átadtam a legépebb temetési beszédet, és pár napra rá még egy levelet is kaptam.

Úgy érzem, e rendkívüli helyzetben az Úristen eszközként használt egy nehéz élethelyzet vizsgálatához. Ezért írtam le mindezt.

„Elvégeztetett!”

Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: „Elvégeztetett!” És fejét lehajtva, kilehelte lelkét.

(Jn 19,30)

Írott hagyomány szerint az Úr Jézus karácsonykor született, és angyalok kísérték a mennyből a földi szépség felé való érkezését. Tőkés Évike is karácsonykor született, angyal hozta huszonhat évvel és néhány nappal ezelőtt. Az evangélium üzenete szerint Jézus fiatalon halt meg, és utolsó szava ez volt: elvégeztetett. Tőkés Éva is fiatalon elhunyt, és fájdalmas vége lett: elvégeztetett. Ott, a Bibliában a leírás szerint a kereszttel állt Jézus anyja, és itt a valóságban áll egy édesanya kereszttel a szívében.

Azon a kereszten elhangzó jézusi hét utolsó megszólalás legutolsó szava hangzott most el; utána már csak ennyi történt: „fejét lehajtva, kilehelte lelkét”. Ez azonban nem a véget jelenti, hanem a beteljesedést, azt, hogy Jézus elvégezte földi pályafutását, és egy magasabb, egy égi döntés után élete visszatért a mennybe. A világ ma is annyit tud róla, amit feljegyeztek *karácsony* és az *elvégeztetett* közötti időről. Tőkés Éva életének krónikája is ennyi: két pont közötti út – karácsonyi születés és januári elvégeztetett.

Kedves Hozzáértőzők!

Először ne a végre, hanem a beteljesedett életre tekintetek, és e beteljesedett életben annyi szép emléket lehet felfedezni. A vidám természetét, lelkiismeretes, komolyan vett szolgálatát, mert ahol ő dolgozott, és ahogy dolgozott, az szolgálat volt, szeretet-

szolgálat. Ilyen fiatalon szinte naponta látta, megtapasztalta, hogy miként küzdenek az emberek az életért, és szinte naponta látta az élet-halál harcban az elbukást vagy a győzelmet. Talán naponta meghalt a haldoklókkal, hogy naponta nyerjen új életet az élőkkel.

Aztán hétfőn este vészmadár-hír zúgott végig a „Kornisán”, majd az egész városon. Egy, pontosan száz évvel ezelőtt írt Ady-vers két sora szólalt meg: „Vagyok, mint minden ember: fenség, / Észak-fok, titok, ...” – és mi úgy folytatnók, de ez a verssor itt megállt, mert egy titkot vitt magával örökre. Az egész haláleset titkát magába zárta, és nem szabad, nem kell ezt a titkot boncolgatni, úgysem tudnók megfejteni, tehát: titokba halt élet ez.

Kedves Gyászoló Közösség!

Nem a rövid élet miatt marad el egy részletes életrajz felvázolása, hanem éppen e titokzatos elmenés fájdalma miatt. Hiszen bármennyire rövid volt ez a jó negyedszázados élet, sok szép és megszépült mozzanatot rejteget: az a kép, hogy 39 fokos lázzal is bement dolgozni, mert várták a halálba menők, vagy a nagyszülők gondozása, nyolc év barátsága, szerelem, amiről úgy álmodoztak, hogy nyáron örök hűséget esküsznek, az alig hétévesen emlékebe zárt édesapa, a tizenegy éve megtalált nevelőapa, testvérek, rokonok, és folytatni lehetne a sort, de a folytatás helyett egy szó szólal meg, az örök kereszt szava: elvégeztetett.

Háromgyermekes édesapaként tudom, hogy háromgyermekes édesanya gyászában most csak konkrét ígéretet szabad mondani.

Kedves kereszt alatt álló Édesanya!

Van egy szép irodalmi kép és van egy szép evangéliumi kép. Az irodalmi biztatás a középkori latin nyelvű költészet – talán – legszebb mondata: áll az anya fájdmájában (Stabat mater dolorosa). Ez az anyák fájdmájában szép küldetése. Az evangéliumi képben ott áll Jézus anyja tehetetlenül a kereszt alatt, látja fia haláltusáját, hallja a szót: elvégeztetett, és nem tehet semmit. Az evangéliumban egy lappal tovább majd azt olvassuk, hogy három nap múlva az üres sír mellett áll egy asszony, és a kereszten egykor meghalt Krisztus így szól hozzá: „Asszony, miért sírsz?” (Jn 20,15)

Itt is ez az egyetlen, konkrét, kézzelfogható vigasztalás. Úgy érkezett, mint Krisztus: angyaljárással, és egy krisztusi kereszt-szóval ment el: elvégeztetett. A kettő közötti kedves, szolgálatkész, vidám életet pedig emlékekben kell őrizni. Isten segítsen meg ebben! Ámen.

(Elhangzott Marosvásárhelyen a református temetőben, 2009. január 7-én Tökés Éva, huszonhét éves hajadon temetésén).

És íme a levél:

Kedves Jóska!

Adja az Úr, hogy nagyon sok ilyen katartikus hatású írás születne Tőled. A szomorúság, a fájdalom, a kétségbeesés, a kiüttlanság érzetének megdöbbentő erejű oldása, az empátia ilyen megnyilvánulása csodát tett. Isteni csodát. Nagyon őszintén és nagyon komolyan mondom ezt. A feleségem tulajdonképpen a prédikáció hatására vált képessé arra, hogy ezt az iszonyú csapást elviselje, átvészelve, hogy tovább tudjon lépni, nem a feledés, hanem a viszonylagos megnyugvás ösvényén. És így volt vele az egész család. Mert feledni, ugye, azt nem lehet, nem is kell, nem is szabad. De ezt a terhet csak úgy lehet továbbvinni, ha tiszta hittel, a keresés-kutatás kényszere nélkül, Istenben bízva próbáljuk járni a hátralévő utat, aminek minden kis állomásán szembetalálkozunk azzal a 26 éves élettel, aminek elvesztése megrázó erejű volt, s ezek a találkozások – ha nem lett volna a prédikáció – elviselhetetlenek lettek volna számunkra. Így viszont hittel, Isten akarataiba való megnyugvással tudunk tovább menni az út hátralévő részén, s ha fájdalmas is, ezt az utat járva könnyebbé vált megállni olykor, emlékezni, vállalni a továbbélés kényszerét, a Te prédikációd hatására.

Bakó Zoltán

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Te vagy a Megváltónk!

Mindenható Isten! Miután ezt a mi halandó testünket hordozzuk, sőt százszorosán halált táplálunk magunkban a bűn miatt, könnyörögve kérünk: engedd, hogy szemeinket mindig az égre emeljük, s lássuk meg előre azt a megmagyarázhatatlan erőt, amely végre kijelentést nyer a mi Urunk Jézus Krisztusban. Engedd, hogy szemtől szembe a halállal is remélhessük, te vagy a Megváltónk. Engedd, hogy jussunk el arra a váltásra, amelyet ő szerzett, amikor a halálból feltámadott. Ne engedd kételkednünk abban, hogy az a gyümölcs, amelyet Szentlelke által érlelt, eljut hozzánk is, amidőn Krisztus eljön az ítéletre. Engedd úgy élnünk neved félelmében, hogy a magáénak válasszon, és felvegyen abba a dicsőségbe, amelyet halála által szerzett számunkra. Ámen.

Kálvin János